

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:362, 19 Eylül 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

İktidarı ve muhalefetiyle tüm burjuva partilere referandumda takınılacak tutum "ne evet ne hayır" ve bu düzene

YANITIMIZ DEVRİMDİR

Burjuvazi içi çatışmalardan doğan bu referandum, burjuvazinin ülkeyi çürüttüğünü, burjuva partilerin değil, komünist partisinin ve işçi sınıfının alternatif olduğunu bir kez daha sergiledi. Burjuvaziye alternatif işçi sınıfı, tek yol devrim ve bu yolda tek silah, illegal örgütlenmiş komünist partisidir.

Burjuvazi içi hırlaşmaların ürünü olarak doğan 25 Eylül referandumu yaklaştıkça, burjuvazinin tansiyonu, telaşı artıyor. Bunun çeşitli nedenleri vardır.

Burjuvazinin telaşı artıyor

Bir kez, ekonomide bunalım derinleşiyor, alınan "önlemler" olumsuz gelişmeleri, enflasyonun resmi rakamlarla bile % 80 sınırına ulaşmasını engelleyemiyor. Dış pazarlarda durum burjuvazi açısından hiç de iç açıcı değildir. "İhracatın hızının kesildiği", "İran-Irak pazarlarında uluslararası şirketlerin rekabeti karşısında şansımızın olmadığı" türünden yakınmalar çoğalıyor.

Mersin'de toplanan 19 ticaret ve sanayi odası yöneticisinin, ekonominin "tehlike sinyalleri verdiğini" belirtmesi boşuna değildir. Sınıf mücadelesi şiddetleniyor. Devrimci dalga yaklaşıyor, ülke büyük bir hızla devrimci duruma gidiyor.

Yüzbinlerce işçi greve hazırlanıyor. Yarım yüzyıldır *ilk kez* greve çıkan SEKA işçileri, işe, daha grev öncesinde yasaları hiçe sayan yığınsal iş bırakmalarla, işbaşı yapmama eylemleriyle başladılar. Bütün işkollarında işverenler, "işçinin patlama noktasında olduğunu" söylüyorlar.

Doktorlar, THY pilotları, hatta zakkum tedavisine getirilen sınırlamaları protesto eden kanserli hastalar militan eylemlere hazırlanıyorlar. Cezaevlerindeki devrimciler mücadeleyi yükseltiyorlar. Metris'in ardından şimdi de Kırşehir E Tipi Cezaevi'ndeki 18 devrimcinin 118 metrelik bir tünel kazarak cezaevini terketmesi, burjuvaziye yeni bir darbe oldu.

Gecekondularda da kavga şiddetleniyor Gecekondulu emekçiler, yıkım ekiplerine ve onlara yardıma gelen askeri birliklere karşı, *savunmacı* değil *saldırgan* bir mücadele verdiler. Halka ateş açan askerler bile gecekonduluların yıkım ekiplerini püskürtmesini engelleyemedi.

SHP'nin Türkiye Kürdistanı'nda yaptığı mitinglerde halk, "yaşasın halkların kurtuluşu" pankartını yükseltti. Özal'ın mitinglerinde emekçilerin, "hayat pahalı", "perişanız" diyerek Özal'ı susturmaları üzerine ANAP'lılar, Ambarlı santralında çalışan işçileri, Özal'ın mitingine 2 kilometre kala engellemek zorunda kaldılar.

Türk-İş, referandumda "hayır" oyu verilmesi amacıyla bir kampanyaya girişti, işçi yataklarında komiteleşmeye gidiyor.

Öte yandan, çeşitli işkollarının işçileri, sınıf mücadelesinin bugün gerekli kıldığı *devrimci siyasal eylem* ihtiyacını karşılamak amacıyla, sendikaların bu görevleri yerine getirmeye nesnel olarak yetmemesi, devrimci solun örgütlenmesinin ise, ihtiyaçlara yanıt verecek düzeyde olmaması gibi sorunları aşmak üzere, *işçi komisyonları* kuruyorlar.

Sınıf mücadelesinin böyle şiddetlenmesi, burjuvazi içindeki çelişkileri azdırıyor.

Adli yılın açılışı dolayısıyla yapılan toplantıda Yargıtay başkanının hükümeti, 1982 anayasasının bazı hükümlerini, çeşitli yasa ve kararnameleri, askeri yargı mekanizmasını sert bir dille eleştirmesi, bu arada, adalet bakanına söz vermemesi, ortalığı karıştırdı. Basın, askeri ve sivil yargıçlar, adalet ve milli savunma bakanları şiddetli bir kapışma içine girdiler.

Gerçekten, Özal hükümeti ile işadamları arasında, uygulanan ekonomik politikalar üzerinde başgösteren anlaşmazlıklar büyüyor ve ilişkiler yer yer kopma noktasına geliyor. EBSO Meclis Başkanı Şinasi Ertan, "son ekonomik gelişmelerin ve hükümetin Türk özel sektörüne yaklaşımının, gerginliği iyice artırdığını, köprülerin atıldığını" söyledi. İzmir'de 12 ziraat odasının yöneticileri, "yürüyüş", "trafiği yüzlerce traktörle bloke etme" gibi protesto yöntemlerini tartıştıktan sonra, Özal hükümeti "ya hakkımızı versin, ya da çekip gitsin" dediler.

İTO başkanı Yalım Erez şöyle konuştu:

> "Tatbikattan doğan aksaklıklar var, bunların düzeltilmesi isteniliyor. Zira *başarılı olunmaz ise fatura sisteme kesilecek* ve 'gelin yeni bir model arayalım'cılar çıkacak ortaya." (*Tercüman*, 11 Eylül 1988)(abç)

Bu sözler, aynı zamanda, burjuvazinin devrimci dalgadan, devrimden duyduğu büyük korkunun yansımasıdır. Burjuvazi, bu olasılığa karşı, at değiştirmenin bir çıkar yol olabileceğini düşünmekte, referandum tartışmasını buna bir vesile yapmaya çalışmaktadır.

EBSO yöneticisi Şinasi Ertan, "siyaset yasağı olmasaydı, tercihimiz kesinlikle ANAP olmazdı" diyor. BUSİAD, Bursa'da Demirel onuruna yemek veriyor. Demirel, bütün devlet bürokrasisine, "dikkat edin ha, biz gelirsek acısını çıkarırız" türünden mesajlar yolluyor. SHP lideri İnönü, mitinglerde, iktidar müjdeleri veriyor. Gazeteler, uluslararası tekellerin sözcülerinin İstanbul'da yapacağı toplantıda, ana tartışma konusunun "Özal kalıcı mı gidici mi?" sorusu olacağını yazıyorlar.

Burjuvazinin yolu çıkmaz yol işçi sınıfınınki ise devrimci yoldur

Referandum propagandası burjuva partiler arasında kıran kırana bir mücadele olduğunu gösteriyor.

ANAP, baştan beri, referandumun "teknik" bir oylama olduğu, muhalefetin seçimden kaçtığı, "hayır" oyları üstün gelirse, bundan ANAP'ın iktidardan ayrılacağı anlamının çıkartılamayacağı propagandasını yaptı. SHP'ye vurmaya DYP'nin tabanını kendisine kaydırmaya çabaladı. Hükümet olmanın getirdiği geniş olanaklardan olabildiğince yararlanmaya çabaladı.

Ama, Özal'ın, son zamanlarda, "referandumun ne amaçla yapıldığı konusunu halka galiba yeterince anlatamadık" demesi, bunun hemen ardından dört ilde yapılacak ANAP mitinglerini iptal etmesi, ANAP'lı Kahveci ve Keçeciler'in, "referandumda 'hayır' ANAP'ı sarsar" biçiminde demeçler vermeleri, bu taktiğin pek de tutmadığının göstergesi sayılabilir. Öte yandan, "liberaller"le "ittifakçı"ların kavgası, küskünlerin varlığı, en son olarak da, "Kürtlerin varlığı"(!) ile ilgili tartışmalar, ANAP içinde yoğun bir hırgürün sürdüğünü gösteriyor.

Burjuva muhalefete gelince. O, *Tercüman*'ından *Cumhuriyet*'ine bütün basını, bu referandumun ANAP için bir güven oylaması özelliği taşıdığının propagandasında yanına almış görünüyor.

DYP, ne kadar 'hayır' oyu çıkarsa, o ölçüde ANAP'ı çökerteceğini, ANAP tabanını kendisine kazanabileceğini, sağdaki bölünmeyi bu yoldan gidereceğini düşünüyor. "Referandumda 'hayır', ANAP'a 'hayır'dır", "çare Demirel" temasını işliyor, Demirel bu amaçla, işçi, emekçi ve öğrenci sorunları üstüne bol bol demagoji yapıyor. Ama öte yandan, DYP idare kurulu toplantılarında, "evet"lerin % 25'den daha düşük çıkmaması durumunda DYP'nin dağılabileceği, ANAP'tan farklılığın yeterince konulmadığı vb. konular da tartışılıyor.

SHP, referandumda "hayır", ANAP'a "hayır"dır görüşünü işliyor. İnönü, mitinglerde, "iktidar" müjdesi veriyor. SHP iktidar olursa, "gerçek barış"ın sağlanacağı(!), işçi haklarının tanınacağı(!) demagojisini yapıyor. Bu arada bazı "sol"cular ve resmi sosyal demokratlar, SHP bünyesi içinde, sosyal demokrasinin zaferi için "canla başla" çalışıyorlar. SHP'yi ANAP'a alternatif, sosyal demokrasiyi "kurtuluş yolu" olarak göstermek için yırtınıyorlar.

Burjuva muhalefet, kamuoyu yoklamalarının sonuçlarında "hayır" oylarının "evet" oylarına baskın çıkıyor görünmesinden iştahlanarak, erken zafer ilan etmeye hevesleniyor. Oysa, aynı kamuoyu yoklamaları gerçekte, *bütün* burjuva partilerinin ölesiye korktuğu bir başka gerçeği sergiliyor.

"Ne evet ne hayır" düzene "hayır" demektir

Kamuoyu yoklamaları, evet-hayırın ötesinde, hiçkimsenin gözardı edemeyeceği büyüklükte bir "kararsız/çekimser/geçersiz oy kullanacak" seçmen yığınının varlığını gösteriyor.

Nisanda yapılan bir yoklama, seçim yapılsaydı kararsız seçmen oranının % 13,2 dolayında olacağını göstermişti.

27 Ağustos tarihli bir yoklamaya göre, "çekimser"ler % 11 dolayındaydı. ANAP oyları düşüyor, ama ne DYP ne de SHP kaydadeğer bir ilerleme sağlamıyordu. Bir başka kuruluşun araştırması, "çekimser"lerin oranını, % 13 olarak belirliyor, üçüncü bir tanesi ise, "fikir belirlememiş" seçmen oranını % 15,6 olarak veriyordu.

29 Ağustos'ta açıklanan bir araştırma, referandumda "kararsız olan ya da geçersiz oy kullanacak"ların oranını ortalama % 30 olarak saptadı. "Seçim olsa kim kazanır" sorusunda "kararsız" olanların oranı ise % 19,5 bulundu!

Tercüman, eylülün ilk haftasında, "ne evet ne de hayır" diyenlerin oranını 12 il için % 18,5, başka 11 il için % 20,7 ve *43 il için* ortalama % 18,9 olarak verdi.

11-12 Eylül tarihli *Milliyet*'te ise, kararsızların yüzdesi % 19 dolayında. Seçimlerde hangi partiye oy verileceği konusunda "kararsız" yanıtların oranı ise % 17 olarak veriliyor.

Ankara'da İngilizce olarak yayınlanan *Turkish Daily News*'un yabancılar için yaptığı, özellikle gecekondu semtlerini dikkate alan araştırması, yukarıdaki eğilimi *doğruluyor.*

Gazete, referandumda "kararsız"ların oranını % 15, "geçersiz oy" kullanacağını söyleyenlerin oranını % 10, "şartlı oy" kullanacağını belirtenlerin oranını ise % 15 olarak veriyor. Buna göre, "kararsız + geçersiz oy + şartlı oy" kullananlar, tüm seçmenlerin % 40'ını oluşturacak.

Bütün bu rakamlar, önemli bir *eğilimin,* habercisidir. Ayrıca, zaman içinde değerlendirildiğinde, bu eğilimin *güçlenmekte* olduğu da görülmektedir. Bu, işçi ve emekçilerin, basının söylediği gibi "kararsız"(!) olduğunu değil, burjuva partilerinin halka sunabilecek bir alternatifleri olmadığını görmekte BURJUVA PARTİLERE HAYIR demekte olduğunu, kendi partilerini aradıklarını gösterir.

Azılı gerici *Tercüman*'ın, "referandum halkın pek umurunda değil, halkın derdi geçim ve hizmet derdi" diye başlık atması, Yavuz Donat'ın aşağıda verdiğimiz yazısında yansıttığı görüşler, ***işçi sınıfının, kendisinin alternatif olduğunun bilincine varmakta ve bunu da siyasete yansıtmakta olduğunun*** güzel bir ifadesidir.

> " 'Geçersiz oylar' da az değil... Yüzde 10.
> "Bunlara soruldu:
> "-Niçin geçersiz oy?
> "Cevap: 'Protesto için.'
> "Kimleri protesto?
> "'İktidarı ve muhalefeti...'
> "(...)
> "Balgat gecekondularında 'yılgınlar' vardı. *Hiçbir lideri, hiçbir partiyi beğenmeyenler. Onlar 'kimseyi istemiyorsun, öyleyse çare nedir?' sorusuna, espriyle cevap verdiler: 'Kendimiz aday olacağız.'*" (*Tercüman*, 11 Eylül 1988) (abç)

İşçi ve emekçiler, "iktidarı ve muhalefeti", yani bütün burjuva partileri *protesto* ediyorlar, ama Donat'ın sandığı gibi "yılgın" değiller. Tersine, burjuva düzenine illallah diyorlar. "Kendimiz aday olacağız" sözü de, espri falan değil, *çok ciddi olarak,* işçi sınıfının kendisini alternatif olarak gördüğünün anlatımıdır.

İşçiler, kendilerini burjuvaziye alternatif olarak görüyor ve kendi devrimci sınıf partilerini arıyorlar. Ve eylemlerin, gösterilerin, işçi komisyonlarının, sendikaların içinde, işçi yataklarının makine uğultusunda partilerini, TKP'yi buluyorlar.

Demirellerin İnönülerin, resmi sosyal demokrat Yağcıların, "sosyal patlamalara karşı, istikrar ve sosyal barış için" çırpınmaları, "bir yerinden patlayacak" uyarısıyla ağlaşmaları ve meydanlardan öfkesini haykıran yüzbinlerce emekçiyi, "sizi isyana teşvik etmiyorum" diyerek zaptetmeye çalışmaları, Özal'ın "halk partilerin meclisteki üyeleri kadar politize değildir, olmaması lazım, yani bunu bir kan davası haline getirmemesi lazım" diye burjuvazinin açık seçik niyetini söylemesi işte *bundandır.*

Türkiye Komünist Partisi, 68. kuruluş yıldönümünü, böyle bir ortamda, işçi yataklarında örgütlenerek, bu düzeni yıkmaya yemin etmiş ileri işçilerin kendisine kazanıp güçlenerek, eylemde sınanıp kavgada bilenerek, ***işçinin gür sesini yükselterek*** kutluyor.

Yükselsin işçinin gür sesi, yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Tek büyük işçi sınıfı, tek silah illegal parti, tek yol devrim!

Salih Can

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 613 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Bu pisliği atalım!

12 Eylül'de azgınca saldırıya uğrayan işçi sınıfı, dipten gelen dalga misali savaş meydanlarına indi. 83-84'lerde bir yığın legal dergi devrimcilik adı altında ortaya döküldü. Önce sivil toplumcu liberal burjuvalar, ardından, *Saçak* takımının burjuva sosyalistleri, ardından Yalçın Küçük gurubunun küçük burjuva, legal sosyalistleri sınıf hareketinin önüne geçmeye çalıştılar. Ama Türkiye işçi sınıfı bunlara dönüp bakmadı. Grevlerde, gösteri ve çatışmalarda bu akımları orasından burasından silkeleyip attı. 87 yılında işçi sınıfını, TBKP adıyla "Yağcılar" takımı yolundan çıkarmaya çalıştı. Yağcılar, burjuvaziye yardım edebilmek için ondan "af" dilendiler. Ama af istemleri o kadar yağcılıkla oldu ki, işçi sınıfın bunları yutmayacağı aşikardı.

Burjuvazi sözümona bunlara "sert" tepki gösterdi. Çok modern otel odalarına taş çıkartan emniyet sorgusundan sonra, bu karşı-devrimci haçlı seferinin öncülerini, halkın gözünde kahraman edebilmek için cezaevine koydu. Ama, bu sahneler işçi sınıfını etkilemediği gibi, kendi aralarında da çatlak sesler çıkarmaya başladılar.

Kısacası, işçi sınıfının devrimci mücadelesine burjuva sınırlar çizme ve onun içine hapsetme çabaları fazla tutmadı.

İşçi sınıfı patlama noktasına doğru gidiyor. Bunalım ülke çapına yayılıyor. Özellikle son aylarda burjuva devletinin ve siyasal partilerin içinde çıkan kavgalar siyasal bunalımın habercisidir. Türkiye'ye öyle bir fırtına geliyor ki, burjuvazi "ah 12 Eylül öncesi gelse" diye ağlaşacaktır. Bu gelen devrimci durum, bir fırtına değil, kasırga olacak ve Türkiye'deki tüm pislikleri, sömürüyü, baskı ve zulmü yokedip komünizme ilerleyecektir. Haydi! bu pisliği atalım, komünizmi kuralım!

B.S., İstanbul

İşçi sınıfı TKP'yle devrime gidecek

Yoldaşlar,
Bildiğimiz gibi, burjuvazinin 12 Eylül'de DİSK'e saldırması ve kapatılması sonucunda nesnel anlamda sendikal birlik sağlandı. İşçiler tek bir çatı altında, Türk-İş'te birleşti.

Sınıf militan baskısı Türk-İş'i değiştiriyor. Bunun işçi sınıfının devrim yoluna sağlayacağı yarar aşikardır. Bu gerçeklerin farkında olan çeşitli burjuva güçler, onunla kolkola yürüyen TBKP ve "Sol"cular, her boydan oportünistler, "Türk-İş'i nasıl böleriz" diye planlar yapıyorlar. Özellikle, bağımsız Otomobil-İş, Laspetkim-İş ve Türk-İş'e bağlı Deri-İş içinde bazı konumlara yuvalanmış bu bozguncular, Türk-İş'in her durulmasından sonra ortalığa dökülüyorlar.

Örneğin, Türk-İş temsilciler toplantısında oyun tertiplediler. Komünistler onların oyunlarını boşa çıkarttı. İşçi sınıfının sınıf duygularını okşayarak "ey işçiler eylem kararları hayata geçmiyor, gelin toplanın, tartışın en doğru kararı siz verirsiniz. Gerekirse ayrı bir konfederasyon kurarsınız" diyorlar. Militan duygulara seslenerek bölücülüğün propagandasını yapıyorlar. Ve ancak koskoca İstanbul'da 100-150 işçiyi kandırabiliyorlar.

Sınıftan kopuk oportünistler "bu yasalarla, bu tüzükle Türk-İş değişmez" diyorlar. Bunu demek için, işçi sınıfına ve devrime inanmamak gerekir. Bu devleti, bu düzeni yerle bir edecek bir sınıfa, "bu sendika değişmez" demek inançsızlıktır, ilkesizliktir. Çünkü, Türk-İş'in değişmesini sağlayacak olan, herşeyde olduğu gibi, yasalar değil, işçi sınıfının bizzat kendisidir.

Bütün engellemelere, saptırıcı çabalara rağmen, işçi sınıfı doğru yolda giderek ilerliyor. İspanya'da denenen işçi komisyonları örgütlenmesi, Türkiye'de boy vermeye başladı.

İşçi sınıfı, deneyim yüklüdür. Militan birliğin önemini biliyor, sendikasının yönetimine ne kadar kızsa da, sendikasını koruyarak kazançlı çıkacağını biliyor. Bunun yanında çeşitli siyasal hareketleri bağrında taşıyan işçi komisyonlarını oluşturuyor.

Partimiz bu savaşta işçi sınıfını yalnız bırakmıyor. Partimizin koyduğu doğrular yaşama geçiyor. TKP, sendikalarda işçi komisyonlarında, sınıfın içinde yürüyor.

Türkiye işçi sınıfı TKP ile devrime gidecektir.

Hepinize çalışmalarınızda başarılar dilerim.

C.R., İstanbul

Size bir adres yolluyorum

Değerli yoldaşlar,
Bu mektubumda sizlere bu yıl Türkiye'de tanıştığım bir arkadaşın adresini yolluyorum.

Söz konusu kişi uzun yıllardır Hollanda'da yaşıyor.

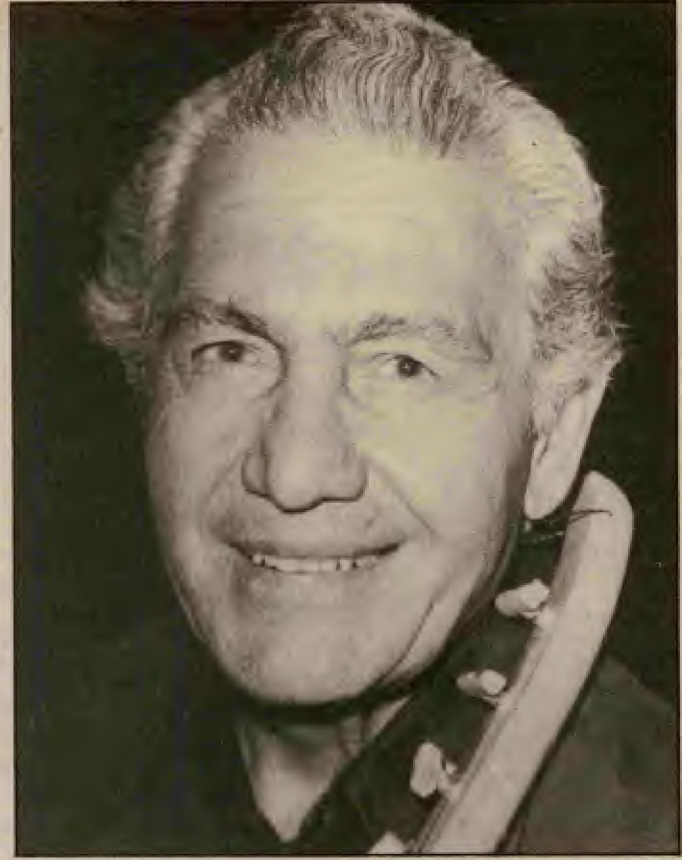
Belli bir süre Dev-Sol sempatizanlığı yaptıktan sonra şimdi ayrıldığını söylüyor. Ve şu anda sempati duyduğu örgütün *İşçinin Sesi* olduğunu fakat uzun zamandır eline *İşçinin Sesi* gazetesi geçmediğini söyledi.

Eğer bu arkadaşla hemen ilişki kurulursa çok iyi olur. En azından gazete yollanmasında yarar var.

Diğer bir konu ise, ben burada yazılama yaptım. Yazdığım sloganlar: "Tek silah illegal parti", "tek yol devrim", "yaşasın TKP". Bu eylem hakkındaki görüşlerinizi bana en kısa zamanda bildirirseniz sevinirim.

Deniz Kurt, Norveç

Ruhi Su'nun anısına

Ruhi Su'yu 1985 yılının Eylül ayında yitirdik. O, gerçek bir sanatçı, gerçek bir demokrattı. Ruhi Su'nun bu ikili karakteri, O'nun toplumla, sınıfıyla bütünleşmesini ve türküleriyle birlikte bayraklaşmasını sağlamıştır.

Ruhi Su türkülerini, topulumun kavgalarından, yiğitliklerinden, destanlarından seçti. Ve bu türküleri kendine özgü sesiyle nesnel ortamın yükselen sınıf savaşının önüne getirdi. Düşmanın üstüne korkusuzca sürdü.

Sesi ve türküleriyle, düşüncesi ve kavgasıyla, burjuvaziyi titreten Ruhi Su, işçi sınıfının kavgasında gün geçtikçe büyüyecek, kök salacaktır.

Şan olsun kavgasına, kavgamıza, şan olsun Ruhi Su'ya!

Ruhi Su'yu anarken

İsyanı harmanlayıp meydanları coşturan
Zindan duvarlarını sarsan sesinle
Savaşların içinde
Baş eğmeyen bir namlu gibiydin.

Sen
Gülhane Parkı'nda bir ceviz ağacıydın,
Gönlünde ağır yaralar taşıdın
Kimse farkına varmadı.

Kah coştun sularla
Kah düşmana at sürdün Dadaloğlu'yla,
Kah karıştın Pir Sultan gibi, halkınla.

Yaralarını aldın götürdün,
Vakur ve alçakgönüllü.
Coşkunu, militanlığını, ödünsüzlüğünü
Su gibi türkülerini bıraktın bize.

Ozan Öncü

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

Okurlarımıza duyuru

Değerli *İşçinin Sesi* okurları,
Gazetemizin, 15 sterlin olan Türkiye dışı abone bedelini, 353. sayımızdan itibaren, yeni bir sınıflandırma yaparak değiştirdik.

Son yıllarda, abone sayısında olduğu kadar, uluslararası posta taşıma ve baskı masraflarında da artışlar oldu. Öyle ki, örneğin Avustralya için yaptığımız posta masrafı, abone bedelini aşar duruma geldi. Bunun önüne geçmek için abone koşullarını yeniden düzenledik.

Yeni düzenlemeye göre yıllık ve altı aylık abone bedelleri şöyledir:

BÖLGE	YILLIK	6 AYLIK
İngiltere	20 Sterlin	10 Sterlin
Avrupa	22 Sterlin	11 Sterlin
Ortadoğu	40 Sterlin	20 Sterlin
K. Amerika	40 Sterlin	20 Sterlin
Avustralya	48 Sterlin	24 Sterlin

Yeni abone koşulları 353. sayımızdan itibaren geçerli olacak, eski abonelerimiz, abonelikleri bitene kadar yeni düzenlemeden etkilenmeyecekler.

BU DA YETMEZ!

Yoldaşlar, 11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5 000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmekti.

Bugün, hedefimize ulaştık. *İşçinin Sesi*'nin, Türkiye'de dağıtımı 5 000'i aştı. Önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi*, makine sesinden önce yükseliyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımını geçen bir sayıdır.

Ama bu da yetmez, yoldaşlar! Türkiye'nin küçük küçük patlamalara dönüşen ortamında, gazetemiz her fabrikaya, her işyerine, işçi semtine tomar tomar girmelidir. Dağıtımı daha da yükseltmek görevimizdir.

Okuyucu yoldaş,
Sen bunun gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi, *İşçinin Sesi*'yle fabrikalara, işyerlerine!

İşçinin Sesi çalışanları

Türkiye Komünist Partisi'nin 68. kuruluş yıldönümü, Londra'da yapılan merkezi bir törenle, coşkuyla kutlandı. Çeşitli parti örgütlerimiz bu kutlamaya, mesaj gönderdiler.

UMUDUMUZ, IŞIĞIMIZ, GELECEĞİMİZ TKP'MİZ 68 YAŞINDA

TKP İSTANBUL BÖLGE KOMİTESİ'NİN MESAJI:

Değerli yoldaşlar,

Partimizin 68. kuruluş yıldönümünde tüm yoldaşlara İstanbul'dan komünist selamlar.

Dünya'da ve Türkiye'deki sol hareketlerde varolan yozlaşma ve çürümeden partimiz çok uzak. Partimiz ve onun güzel ismi ona layık olanların sorumluluğunda ve omuzunda. Marksist-Leninist ideoloji ile donanmış, kitleleri yönetme yeteneğine sahip, kitleleri kucaklayan parti, doğması yakın devrimci durumu devrime dönüştürebilir. Partimizin bu tarihsel görevinde, İstanbul Bölge Komitesi olarak üstümüze düşen görevin bilincindeyiz.

Bu bilinçle yola çıkıp, İstanbul'da fabrikalar TKP'nin kalesi olacaktır diyoruz. 68. doğum yılımızı, İstanbul'da, pankart, bildiri ve yazılama ile coşkuyla, şevkle kutluyoruz

68. kuruluş yıldönümümüz tüm yoldaşlara kutlu olsun.

Yaşasın TKP'miz!

Yaşasın komünizm!

TKP İstanbul Bölge Komitesi

TKP EGE BÖLGE KOMİTESİNİN MESAJI:

Sosyalist sistemin likidasyon tehlikesi yaşadığı günümüzde, partimizin bolşevik tavrını sürdürmesi daha bir önem kazanıyor. 69. yaşımızın dünya bolşevik hareketine yeni kazanımlar getirmesi için vargücümüzle devrim kavgasında olacağımıza söz veriyoruz.

Yaşasın TKP'miz!

Yaşasın Komünizm!

Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!

Türkiye Komünist Partisi Ege Bölge Komitesi

İSTANBUL'DAN ...PARTİ ÖRGÜTÜNÜN MESAJI:

Türkiye işçi sınıfının ve proletaryanın kalbi olan İstanbul'da ve Ankara'da örgütümüzün savaş içinde olduğunu ve savaşarak örgütlendiğini yoldaşlara duyurmak istiyoruz.

Maden, metal gıda işçilerinin ve tüm Türkiye proletaryasının gönlünü kazanma yolunda küçümsenmeyecek başarılar elde ettiğimizi, son bir yıl içinde, özellikle de son haftalar, aylar içindeki gelişmeler kanıtlamıştır. Ama bununla yetinmemek gerektiğini biliyoruz.

Başarılar şimdilik nitel ve nicel olarak yetersizdir. Bizim amaçladığımızın altında kalmaktadır. Yine de onların daha büyük başarıların müjdecisi olduğu düşüncesindeyiz. Bunun için vurguluyoruz.

Yolumuzu partimizin doğru siyaseti ve Marksizm-Leninizmin ışığı aydınlatıyor. Devrim için yüreği çarpan siz yoldaşlarımıza örgütümüz yoldaşça selamlarını iletir. Başarı yolunda her türlü güçlüğü, saldırıyı birlikte yeneceğiz. Kendimizi sizlerin, güçlükleri gögüsleyenlerin yanında hissediyoruz. Yaşasın Partimiz! Yaşasın yoldaşça özveri ve güvenimiz!

10 Eylül'de tüm yoldaşlarımızı sevgiyle kucaklar, partimizin 68. yaşgününü coşkuyla kutlarız.

İstanbul, ... parti komitesi

TKP İSTANBUL GENÇLİK KOMİTESİ'NİN MESAJI:

Değerli yoldaşlar,

Partimizin 68 yıllık savaş deneyimi biz genç kuşakların yolunu aydınlatıyor.

68 yılın billurlaştığı komünist ideolojik çizgi bugün onurumuz. Türkiye işçi sınıfı öncümüz, TKP yol göstericimiz. Bu inanç ve bilinçle kızıl bayrağı İstanbul üniversitelerde dalgalandırmaya ant içtik.

Bu coşkuyla, 68. yıl toplantısını içtenlikle ve yoldaşça selamlıyoruz.

Yaşasın TKP!

Tek yol devrim!

TKP İstanbul Gençlik Komitesi

DERİ İŞÇİLERİ PARTİ ÖRGÜTÜNÜN MESAJI:

Değerli yoldaşlar,

Devrimci durumun eşiğinde olduğumuz şu günlerde TKP'nin 68. yıldönümünü kutluyoruz. Bu coşkuyla bugün, gecemizi, gündüzümüzü, sınıfımız içinde güç olma sorununa adadık. Devrim, fabrikalardan gelecek, fabrikalar da kalemiz olacak.

68. yıldönümünde bu bilinç ve coşkuyla haykırıyoruz:

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

En büyük işçi!

Deri işçileri parti örgütü

TKP BATI BERLİN ÖRGÜTÜ'NÜN MESAJI:

Değerli yoldaşlar,

Partimizin 68. kuruluş yıldönümünün yükselen kavgamızda yeni bir dönüm noktası olması dileğiyle hepinizi sevgiyle, coşkuyla kucaklarız.

Yoldaşlar,

Geçtiğimiz yıl Batı Berlin'de çok sıkıntılı günler yaşadık. Ama ileriye doğru somut adımlar attık. Yalnız yürüyoruz ama birçok alanda güçleniyoruz. Kurda kuşa yem olmadan, partimizin ideolojisinden taviz vermeden, dosdoğru, emin adımlarla ilerliyoruz. İnanıyoruz ki, biz kazanacağız. Çok başlı düşman ne kadar çevreye pislik, laçkalık, çürüme yayarsa yaysın, biz partimizin neferi olmakla övünüyoruz. Eminiz ki, bu sıkıntının sonuçlarını, komünist tutumumuzla daha iyi toplayacağız.

Değerli yoldaşlar,

Batı Berlin'de somut adımlar atıldı. Artık meyve toplamanın zamanı geldi. Bunu dost ve düşman görecektir. Biz partimize dört elle sarıldık. O bizim yüreğimiz, o bizim yumruğumuzdur. Ve en ince hünerimizdir.

Yaşasın partimiz TKP!

Yaşasın devrim!

TKP Batı Berlin Örgütü

İŞÇİ KOMİTELERİ İSTANBUL BÖLGE ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI YÜRÜTME KURULUNDAN BİR GURUP YOLDAŞIN MESAJI:

Değerli yoldaşlar,

İşçi komiteleri işçi sınıfımızın geleceğinin güvencesidir. Sağ ve "sol" oportünistler bu konuyu burjuvazinin hizmetine sokmak için çırpınıyorlar. İşçi komitelerini, Türk-İş'te sendikal birliği parçalamak yolunda kullanmak istiyorlar. Partisinin 68. yılında işçi sınıfı Türk-İş'te sendikal birliğini, devrimci çizgisi ile birleştirip, devrim devletinin çekirdeği işçi komitelerini ülke çapında örgütleyecektir. Ve Türkiye Komünist Partisi ile devrim yolunda ilerleyecektir. Bu inançla haykırıyoruz:

Türk-İş'i devrimcileştireceğiz!

İşçi komitelerini yaratacağız!

TKP ile devrime gideceğiz!

İşçi komiteleri bölge örgütlenme çalışmaları yürütme kurulundan bir gurup yoldaş

BİR İŞKOLUNDA ...İŞÇİ KOMİTESİNİN GEÇİCİ BAŞKANLIĞININ MESAJI:

Değerli yoldaşlar,

85'lerde Yürükoğlu yoldaşımız, savaş örgütleri kurun diye talimat yolluyordu. Bugün partimiz, sınıfın içinde, dört yanda, savaş boylarında örgütler kuruyor. Sınıf da kendi sorunlarına yanıt arıyor. Devrimci durumun eşiğindeyiz. Partinin, boşluğu tam olarak dolduramadığı yerlerde de, kendi örgütlerini, işçi komitelerini ya ratıyor.

Her konuya olduğu gibi, bu soruna da sağ ve "sol" oportünistler el attı ve çekiştiriyorlar. İzin vermeyeceğiz. Kendimize ve ideolojimize güveniyoruz. 68. yılda işçi komitelerini devrim devletinin çekirdekleri haline getireceğiz. Bu bilinçle haykırıyoruz:

İşçi komiteleri burjuva iktidarının alternatifidir!

Tek yol devrim!

Bir işkolunda ... işçi komitesinin geçici başkanlığı

TKP İstanbul Bölge Komitesi'nin, TKP'nin 68. kuruluş yıldönümü dolayısıyla yayınladığı

BİLDİRİ

İşçiler, emekçiler,

Türkiye işçi sınıfının yiğit önderleri Suphi'lerin, Nejat'ların kurduğu partimiz TKP'nin bugün 68. kuruluş yıldönümü!

Bu yıldönümünü, dünyada sınıf savaşlarının sertleştiği, dünya halklarının emperyalizme, faşizme karşı yiğitçe mücadele verdiği bir ortamda kutluyoruz. Dünya devrime susamış, dünya devrim için kaynıyor. Dünya işçi sınıfı, savaşsız sömürüsüz bir dünya için mücadeleyi yükseltiyor. Güney Afrika'da, Peru'da, El Salvador'da, Kore'de, Filistin'de ve Türkiye'de burjuvazinin üzerine yürüyor.

Bugün ülkemizde ekonomik toplumsal bunalım derinleşiyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm emekçi yığınlar, grevlerle, fabrika ve yol işgalleriyle, çeşitli yürüyüş, gösteri ve mitinglerle bu düzenden hoşnutsuzluklarını militanca dile getiriyorlar. Öğrenciler, okul işgalleriyle bu kavgada yerlerini alıyorlar. Kürt emekçileri sömürgeci burjuvaziye karşı yiğitçe savaşıyorlar.

Ülkede siyasal kriz de belirmeye başladı. Burjuva partileri hizip kavgalarıyla iş göremez durumdalar. Burjuva kampın her yanından çatlak sesler çıkıyor. İşçi sınıfımız ve Kürt halkı, safları sıklaştırıp ilerledikçe, burjuva devlet çıkmaza giriyor. Önümüzdeki anlamsız ve gereksiz referandum, burjuva kampın çatlaklarının, burjuva devletin çıkmazların bir güzel bir örneğidir. Devrimci durumun ayak sesleri duyuluyor. Ülkemizin önünde devrimci durum var. Ha doğdu ha doğacak.

Dünyada ve Türkiye'de durum böyleyken, Sovyetler Birliği'nin başına çöreklenmiş olan hain Gorbaçof kliği Ekim Devrimi'nin kazanımlarını geriletmeye, devrimleri emperyalizmle birlikte söndürmeye, uluslararası proletaryanın enternasyonalist dayanışmasını yok etmeye çalışıyor. Bir yanda, bu kliğin ve onun Yağcı-Sargın gibi uzantılarının komünistlikten çıkardıkları, sosyal demokratlaştırdıkları "dünya komünist hareketi"nin yıkıntıları, öte yanda, ayağını devrimci gerçeğe basan, Marksizm-Leninizmin pırıl pırıl doğrularına dört elle sarılan komünist hareket. TKP'nin kuruluş yıllarındaki dünya komünist hareketi, daha ileri bir temelde kendini yeniden üretiyor.

Biz, hain Gorbaçof çizgisinin Türkiye uzantısı olan TBKP'li Yağcı'lardan partimizi arındırdık, adımızı onlardan geri aldık. Yağcı'lar da partiden ayrıldılar, Türkiye burjuvazisiyle anlaşma yolunu tuttular. Burjuva kampta yerlerini aldılar. Şimdi beraberce bir legalite oyunu oynuyorlar. Bu oyunla, Yağcı'ları işçi sınıfının gözünde kahramanlaştırmak istiyorlar. Burjuvazinin emperyalist amaçlarına uşaklık eden bu sosyal emperyalistlerle Türkiye işçi sınıfının işi yoktur.

İşçiler, emekçiler!

Devrimci durum ha doğdu ha doğacak dedik. Bu demektir ki, 12 Eylül öncesindeki ikilem yine gündemde: Ya çürüme ve faşizm, ya da devrim! Çürüme ve faşizm burjuvazinin tercihidir. İşçi sınıfının, emekçilerin tek kurtuluş yolu devrimdir. Türkiye Komünist Partisi devrim için mücadele ediyor. Partimizin 68. kuruluş yıldönümünde, İstanbul Bölge Komitesi, tüm yoldaşlarımıza devrimci selamlarını iletiyor.

Tek silah parti, tek yol devrim!

Yaşasın komünizm!

Türkiye Komünist Partisi İstanbul Bölge Komitesi

BİR GURUP TEKSTİL İŞÇİSİNİN MESAJI:

Yoldaşlar,

Devrimci durumun eşiğindeyken sendikal ve sınıfsal birliğimize yönelik bölücü çabalar arttı. Demokratik Teksif diye bir dükkan kurdular Aksaray'da. Sözümona devrimci sendika kuruyorlar. İnadımız inat, devrimci yolda devrimci Türk-İş'i işçi sınıfımızla yaratacağız. Bu inaçla tek yol devrim, tek silah illegal parti diyoruz.

Bir gurup tekstil işçisi

BİR GURUP İLAÇ SANAYİİ İŞÇİSİNİN MESAJI:

Canyoldaşlarımız,

Derinlerden geldik, yeniyiz... Sendikaya getirmeye çalıştığımız 41 kişilik bir ilaç fabrikasından bir gurup işçiyiz. Sizlerle onur duyuyoruz. Aynı sese omuz veriyor ve diyoruz ki:

Tek yolumuz devrim, tek silahımız parti, hedefimiz işçi iktidarı!

Bir gurup ilaç sanayii işçisi

BİR GURUP DERİ İŞÇİSİNİN MESAJI:

Sevgili yoldaşlar,

Grevlerden geldik, grevlerle, partiyle birleştik. Yolumuzu aydınlatan ışık oldu partimiz. 68. kuruluş yıldönümünde, umudumuz, ışığımız, geleceğimiz TKP'mize selam olsun diyoruz ve haykırıyoruz:

Tek silah illegal parti!

Tek büyük işçi!

Bir gurup deri işçisi

Emine Engin yoldaşımızın, 10 Eylül'de Londra'da yapılan Türkiye Komünist Partisi'nin 68. kuruluş yıldönümü toplantısında, görevi dolayısıyla toplantıya katılamayan Yürükoğlu yoldaşımızın verdiği direktifle yaptığı konuşmanın tam metni:

DÜŞMANLARI YENECEĞİZ

Emine Engin

Değerli yoldaşlar,
Yürükoğlu yoldaşımız, görev nedeniyle bu toplantıda bulunamadığı için, bu yıl 10 Eylül'de konuşma yapma görevini Yalçın yoldaşımıza ve bana verdi. Kendisi bütün yoldaşların 10 Eylül'ünü kutluyor. Bunun iletilmesini özellikle istedi. Öte yandan Yalçın yoldaşımız, sağlık durumu nedeniyle konuşamayacak. O da bütün yoldaşların 10 Eylül'ünü kutluyor. Partimizin 68. kuruluş yıldönümü hepimize kutlu olsun.

Yürükoğlu yoldaşımızın başlattığı ve sürdürdüğü bir geleneğimiz var: 10 Eylül'lerde, günün önemli bazı konularına değinmek, bunlara açıklık getirmek. Biz de bu konuşmada bu geleneği kendi çapımızda sürdürmeye çalışacağız. Üç ana konuya değineceğiz: Gorbaçof'lara-Yağcı'lara, Türkiye'deki duruma ve işçi komisyonlarının önemine, parti örgütümüzün dikkatini çekmek istediğimiz bir konuya.

Gorbaçof ve yandaşları anti-Sovyettir

Yoldaşlar,
Yıllardır bir tartışma yürüyordu. *İşçinin Sesi* anti-Sovyet mi değil mi diye tartışılıyordu. Bize anti-Sovyet diyenlere karşı, biz de asıl anti-Sovyet olan sizsiniz diyorduk.

Tartışmaların en güvenilir hakemi pratiktir. Pratik bu tartışmayı sonuca götürmüştür. Keşke tartışmayı kaybeden biz olsaydık. Ne yazık ki kazandık. Karşı tarafın anti-Sovyetizmi, hem de Sovyetler'in göbeğinden başlayarak, ortalığı kapladı.

Alman işçi sınıfından aktardığımız bir marşımız vardır, çoğumuz biliriz. Bu marşın sözleri şöyle diyordu:

Bir uğultu dolaşıyor dünyayı
Duyuyor musunuz işçiler
Demir çelik fabrikatörlerinin
sesidir bu
Satılık kalemlerinin,
mikrofonlarının ağzından
Sovyetler Birliği'ne karşı
seferberliğe çağıran
(...)
İşçiler, bakın nasıl doluşuyorlar
savaş meydanlarına
Dillerinde vatan, millet,
İstiklal Marşı
Hakim sınıfların savaşıdır bu
Dünya işçi sınıfına karşı
Sovyetler Birliği'ne kalkan bu el
Dünya devriminin kalbine
yönelmiş bir hançer
Bu savaş sana karşıdır proleter!

Bu sözleri artık uyarlamak gerekiyor. Gorbaçof'ların, Yağcı'ların sesi de demir çelik fabrikatörlerinin sesine karıştı. Dillerinde vatan, millet, İstiklal Marşı, onlar da dünya devriminin kalbine hançer saplamaya çalışıyorlar. Dünya işçi sınıfına karşı hakim sınıfların savaşını veriyorlar. Bu savaş, dünya işçi sınıfının biz parçasına da karşıdır yoldaşlar. Bu nedenle bu konuya değinmek zorundayız.

Sosyalizme kalkan el

Gorbaçof, Sovyetler'de çeşitli ekonomik reformlar yapıyor. Bunların çoğu özel mülkiyete doğru yöneliyor, kendi deyimiyle, "mülk sahibi olma yaklaşımı"nı canlandırmaya çalışıyor.

Olur ya, sosyalist bir ülke de, böyle yaklaşımları geçici olarak, bilerek kullanabilir. Tarihte bunun örneği vardır. NEP döneminde Lenin, proletarya diktatörlüğüne kapitalizmi kullandırmıştır. Bunu bildiği için, Gorbaçof da NEP benzetmesine başvuruyor.

Ancak, bakıyoruz ki, bu benzetmenin hiçbir temeli yoktur. Lenin, NEP'i getirirken bunun geçici bir geri adım oluşturduğunu, ciddi tehlikeler taşıdığını, zorunlu bir taktik olduğunu açıkça belirtmiştir. Gorbaçof ise, NEP'ten çok daha beter olan reformlarını, iyi ya da kötü, taktik olarak getirmiyor. Adı üstünde, perestroyka, yani yeniden yapılanma diyor. Lenin'in kötü ama zorunlu ve geçici bir taktik dediği temelde, kalıcı bir yapı oluşturmaya çalışıyor. Lenin döneminde, proletarya diktatörlüğü kapitalizmi kullandı. Gorbaçof döneminde, kapitalizm sosyalizmi örtü olarak kullanmaya çalışıyor.

Lenin, ekonomik alanda NEP denen ciddi ödünleri verdiği zaman, siyasal planda işçi sınıfının denetimini ve egemenliğini pekiştirecek önlemlere başvurmuştur. İşçi sendikalarının grev hakkını vurgulamıştır. Partinin işçi niteliğini sağlam tutmak için partide temizlik yapmıştır. Gorbaçof ise, bunca demokrasi çığlığı arasında, her nedense sendikaların grev hakkından söz bile etmiyor. Partinin işçi niteliğini pekiştirmek bir yana, artık işçi, aydın vb. diye ayrım yapılmasına karşı çıkıyor.

Gorbaçof'un ekonomik reformları, geçici bir ödün olarak gelmiyor. Gorbaçof sosyalizmi bırakıp, kapitalizme geri dönmeye çalışıyor. Sovyetler Birliği'ne bu açıdan el kaldırıyor.

Siyasal reformlara baktığımız zaman, durum daha da açığa çıkıyor. Görüyoruz ki, Sovyetler Birliği'ne kalkan bu el dünya devriminin kalbine yönelmiş gerçek bir hançerdir. Neden?

Yaşayan Sosyalizm kitabında Yürükoğlu yoldaşımızın belirttiği gibi, sosyalizm dediğimiz, kapitalizmden komünizme geçiş sürecinin proletarya diktatörlüğü altında yaşanmasından başka birşey değildir. Onun kalbi proletarya diktatörlüğüdür. İşte Gorbaçof bunu, Sovyet sistemini hançerliyor.

Dünya devriminin kalbine yönelmiş bir hançer

İşçi devletinin demokrasisi, burjuva parlamentarizminin işçi kılıf altında dolaşan türü değildir. İşçi demokrasisi, parlamentarizm değil, apayrı birşeydir. Parlamentarizm, yasama, yürütme ve yargının ayrılması demektir. Yani o, güçler ayrımına dayanır. Burjuvazi gericileşmeden önce, denetim ağırlığıyla yasamadadır. Gericileşince, yani çağımızda, denetim fiilen ve çoğu zaman resmen de yürütmeye geçer.

Parlamentarizm sözcük kökeni "konuşmak"tan gelir. Konuşanla, işi yapan ayrıdır. Bu nedenle, burjuvazinin en demokratik döneminde bile parlamentarizm, güzel konuşmalarla çirkin uygulamaları gizleyen bir ikiyüzlülüğü içinde barındırır. İşçi demokrasisi ise bu ikiyüzlülüğü tümüyle kaldırır, yasamayla yürütmeyi ayırmaz. Yürütme yetkisi yasamadadır.

Marks Paris Komünü'nü anlatırken, bunu da çok güzel anlatmıştır: "Komün, parlamenter değil, çalışan bir organ, yani aynı zamanda yasama ve yürütme organı olacaktı."

Paris Komünü'nün izinden yürüyen Sovyet sistemi de ikiyüzlülüğü dıştalayan, parlamentarizmle ilgisi olmayan bir sistem olarak kuruldu. Çarlık Rusyası'nın artıkları arasında, ülkenin ekonomik kültürel geriliği ortamında birçok sorunla karşılaştı. Sonraki yıllarda yapılan yanlışlar, bu sorunları çözeceğine, daha da azdırdı, kalıcılaştırdı. Sovyet devleti çarpıklaştı, fiilen burjuva parlamenter sistem gibi, halkın aktif katılımını dıştalayan bir biçimde çalışmaya başladı.

Ancak bugün, bunun da ötesinde bir dönemeç yaşıyoruz. Çarpıklıklar giderileceğine, sistemin fiili işleyişindeki kayma düzeltileceğine, sistem temelden değiştirilmek, çarpıklıklar resmileştirilmek isteniyor. Gorbaçof, siyasal reformlarıyla, burjuva parlamentarizmine geri dönmeye uğraşıyor.

SBKP de hançerleniyor

Getirilmek ve utanmadan "yeni" diye gösterilmek istenen sisteme göre, en yetkili organ yılda bir toplanıyor. Bunun adına da ABD'den özenilerek, "kongre" deniyor. Bu kongre iki kamaralı Yüce Sovyeti seçiyor. Yüce Sovyet, "yasama, idare ve gözetim" organı. Sovyetlere bağlı yürütme organları var ki, bunların işlevi yasamadan ayrılıyor.

Reform paketinde organların konumuna ilişkin bulanıklık var, çünkü kurt puslu havayı sever. Sistem kalbinden hançerlendiği için, sözler de geveleniyor. Yine de, Gorbaçof'un 19.Konferans konuşmasının satır aralarından "güçler ayrımı"na gidildiği yansıyor. Örneğin, "temsili organlar ve yürütme organları arasında daha iyi bir güç ayrımı"ndan söz ediliyor.

Nitekim, Türkiye'de Gorbaçofçu kesilen legalist legal dergiler de, Gorbaçof reformlarını savunayım derken, şecaat arzedip, onların gerçek özünü açığa vuruyorlar. Örneğin, *Görüş* dergisi, Ağustos sayısında, Gorbaçof'un, "daha yetkin ve yetkili bir parlamento" önerdiğini belirtiyor. Biz de tam bunu söylemek istiyorduk. Etkinini yetkinini bilmiyoruz ama Gorbaçof parlamento öneriyor. İşte olan budur.

Ekim devriminden sonra, Kurucu Meclis diye burjuva parlamenter bir organ dağıtıldı, bütün iktidarı resmen de Sovyetler aldı. Şimdi Gorbaçof, hem de "bütün iktidar Sovyetlere" sloganını, bu güzelim sloganı, kullanarak, bütün iktidarı yeniden kurucu meclis tipi bir örgütlenmeye geçirmeye, daha doğrusu, sovyetleri kurucu meclise dönüştürmeye kalkışıyor. Dünya devriminin kalbini dünya devriminin kalesinden hançerlemeye çalışıyor.

Bu noktada bir soru daha sormak gerek. Bu kadar parlamenterizm meraklısı olan Gorbaçof, neden Sovyetler'de çok partililiğin sosyalizm açısından nesnel bir ihtiyaç olmasına dayanarak, burjuva parlamentarist özde bir çok partililik getirmiyor? Getirmiyor çünkü, önce SBKP'yi likide etmek gibi uğursuz bir görevle karşı karşıyadır. Tek parti tutup, parti normlarını sulandırarak, partinin kapısını önüne gelene açarak, SBKP'yi komünist partisi olmaktan çıkardıktan sonra, çok partililiğe de geçebilir. Ama şimdilik tek partide çok partililik yaratma taktiği izliyor. Yani Sovyet sistemiyle birlikte, SBKP de hançerleniyor.

Gorbaçof'un dış siyaseti: Yağcılık

Dış siyaset iç siyasetin devamıdır. Dünya devriminin kalesi Sovyetler'i içerden hançerleyen Gorba-

çof, dünya devriminin öteki müfrezelerini haydi haydi hançerlemeye çalışacaktır. Öyle de oluyor. Bunu açıklamak için, içerdeki duruma bir başka açıdan kısaca yeniden değinelim.

Geçen yılki 10 Eylül konuşmasında Yürükoğlu yoldaşımız, Sovyetler'de yürüyen kavganın bürokrasinin iki kanadı arasında, eski bürokratlarla modern bürokratlar, yani teknokratlar arasında geçtiğini belirtmişti. Bu kavgada bir tarafın işçi sınıfının desteğini almaya çalıştığını söylemişti.

Yoldaşımızın bu değerlendirmesi açısından, geçen yıldan bu yana duruma bakınca gördüğümüz manzara şu: Bürokrasinin hiçbir kanadı işçi sınıfından yeterli destek alamamıştır. 19. Konferans'ta Gorbaçof bundan yakınıyor. *Perestroyka*'yı köylülerin derin bir ilgiyle, aydınların hevesle karşıladığını, işçilere gelince ise, onların emekleriyle katıldığını söylüyor.

Durumun böyle olduğunu gördükçe, Gorbaçof bir yandan, kendine dayanak olacak bir burjuvazi yaratma girişimlerini hızlandırdı. Ekonomik reformlara değinirken sözünü ettiğimiz "mal sahibi olma yaklaşımı"nın anlamı budur. Siyasal reformlarla da bu yeni türetilen sınıfa uygun bir sistem getirmek istiyor. Ancak dünyayı sarsan koca bir devrimin kazanımları, her ne kadar yanlışlarla bunca yıl kemirilmiş ve zayıflatılmışsa da, bir gecede yok edilemez. Bu nedenle Gorbaçof, öte yandan da olanca gücüyle dünya burjuvazisine yaslanıyor. Onun dış siyasetinin özü budur.

Perestroyka kitabının Türkiye'de yayınlanan kopyesinin arkasında şöyle bir not yazılı:

> "Mihail Gorbaçov, Kremlin için çok genç sayılabilecek yaşı, uygar görünümü, zevkli giyimi, yumuşak davranışları, zarif eşi Raisa ile yalnız Sovyet vatandaşlarının değil, dünya kamuoyunun da hemen dikkatini çekti. Sovyetler Birliği'nde, alışılmışın dışındaki bu yeni lider, herhalde alışılmamış işler de yapacaktı. Dünya, Gorbaçov'un ne yapacağını merakla beklerken "Glasnost" (açıklık) politikasını ilan etti. Bunu "Perestroika" (Yeniden yapılanma-değişim) izledi. Bu politikaların gayesi neydi? Genç (Sovyet ölçülerine göre) lider nereye gitmek istiyordu?
>
> "Özellikle, Sovyetler Birliği karşısındaki öbür süper güç Amerika Birleşik Devletleri kamuoyu bunu, en çok merak edendi. Amerikalı yayıncılar, Mihail Gorbaçov'a bir öneride bulundular: Bir kitap yaz ve ne yapmak istediğini dünyaya anlat.
>
> "Gorbaçov, bu teklifi kabul etti. Zaten "hayır" diyemezdi. Hem kendi halkına, hem dünyaya fikirlerini ulaştırmak için bundan daha güzel bir fırsat olamazdı.
>
> "Neler anlatacağını kafasında oluşturduktan sonra, bir ara ortadan kayboldu. Sovyetler'de olup bitenler konusunda spekülasyonlar yapmak adet olduğu için ortaya türlü söylentiler atıldı: Hasta olduğu iddia edildi, gözden düştüğü ileri sürüldü, tatil yaptığı söylendi. Gorbaçov, Karadeniz kıyılarında sakin bir köşeye çekilmiş, sekreterlerine "Perestroika"yı dikte ediyordu.
>
> "Perestroika" doğduktan ve müsveddeleri Amerikalı yayıncının eline ulaştıktan sonra dünya basını ve öbür ülkelerdeki yayıncılar bunun peşine düştüler.
>
> "Kitabın yayınlanmasıyla dünya kamuoyu dünyanın kaderini etkileyen iki süper devletten biri olan Sovyetler Birliği'nin liderinin neler düşündüğünü, neler yapmak istediğini öğrenmiş oldu." (M. Gorbaçov, *Perestroika: Ülkemiz ve Dünya İçin Yeni Düşünce,* Güneş Yayınları, İstanbul 1988, s.249-250)

Şuraya bakın! Sanki şimdiye kadarki Sovyet liderleri vahşiydi de Gorbi uygar! Giyimi zevkli, eşi de çok zarifmiş. Bunlar burjuva özentisi değerler. İnsanlar zevksiz giyinsin, zarif olmasın demiyorum ama bunları böyle öne çıkarmak burjuvalığın ta kendisidir. Bir komünist lider zevkli giyimiyle, zarif eşiyle mi dikkati çeker!

Daha söylenebilecek çok şey var. Örneğin, Sovyetler süper güç mü? Neyse, asıl değinmek istediğim şu karaktersizlik: ABD bir kitap yaz demiş. Gorbaçof da hayır dememiş, kapanmış, yazmış ve daha müsvedde aşamasındayken kitabı efendilerine ulaştırmış. ABD, SBKP genel sekreterinin ne yazacağına ne karışıyor? ABD kim oluyor da, müsveddeleri ilk o okuyor? Kısacası, onursuzluk mide bulandırıcı boyutlardadır. İşçi sınıfının onuru sermayeyi de, sermayenin Gorbaçof gibi yağcılarını da yenecektir.

Yağcı'nın iç siyaseti: Gorbaçofçuluk

İşte Yağcı'lar, Gorbaçof'un bu yağcı dış siyasetinin bir maşasıdırlar. Bunlar, *Yeni Açılım* diye bir dergi çıkarıyorlar. Gerçekten açılıyorlar ama yeniye değil, geriye açılıyorlar. Bu dergide, konumlarını şöyle bir mantıkla açıklıyorlar:

> "Dünyada emperyalizme, Türkiye'de kapitalizme son vermenin koşulları bugün olgunlaşmış olmaktan çok uzaktır. Bu koşulların gözle görülebilir bir gelecekte olgunlaşmasını beklemek de gerçekçi olmayacaktır. O nedenle, dünya çapında, emperyalizm henüz kapitalizm varlığını sürdürürken, barışın güvence altına alınması gerekiyor. Aynı şekilde, Türkiye'de henüz varlığını sürdürürken, demokrasinin kazanılması ve güvence altına alınması gerekiyor. (Zeki Dilmen, "Yeni Sorunlar Yeni Yaklaşımlar", *Yeni Açılım,* sayı.1, Mayıs 1988, s.11)

Yani sorunlar devrimle çözülemiyor, çünkü devrimin koşulları yok. Bu nedenle boş durup bekleyeceğimize, emperyalizmi barışa ve demokrasiye razı etmek için çabalayalım diyorlar. Nasıl razı edeceklermiş? Şöyle:

> "Burjuvazinin varlığını ve iktidarını sürdürdüğü koşullarda barışın korunması ve demokrasinin kazanılması demek, ona bunların kabul ettirilmesi demektir." (*agy,* s.11)

Burada böyle diyorlar ama gerçekte, "kabul ettirmek"ten bile söz etmiyorlar. Çünkü aynı yazıda, "nükleer ve şiddetsiz bir dünya hedefi bugün bütün sınıflardan insanları birleştirmektedir" diyorlar (*agy,* s.9). Kabul ettirmeye falan gerek yok, burjuvazi zaten kabul etmiş! Ama haydi diyelim kabul ettirecekler. O zaman da şunu sormak gerekir. Peki kardeşim, madem bu kadar güçlüsün, neden devrimi yapmıyorsun da, adamcıklara, kendi sınıfsal varlığına aykırı şeyler kabul ettirmek için uğraşıyorsun?

Buna cevap olarak devrim için koşullar yok diyorlar. O zaman da şunu sormak gerekiyor: Peki devrim için koşullar hazır değilse, dünyada, emperyalizmle birlikte söndüreceğiz dediğiniz sıcak noktalar neyin göstergesidir? Bunlar "devrim tehlikesi" arzeden noktalar değil mi?

Yağcı'lar çocuk kandırdıklarını sanıyorlar. Bunların mantığı yalnızca hain olmakla kalmıyor, aynı zamanda biraz aptalca da! Bir yandan güçlüyüz, burjuvaziye doğasına aykırı şeyler bile kabul ettirebiliriz de, öte yandan devrimi rafa kaldır. Bir yandan, dünya devrimini söndürmek için itfaiye gibi çalış, öte yandan devrimin koşulları yok mavalını ortaya sür.

Yağcı'lar, aynı dergide, Türkiye için şöyle diyorlar:

> "Burjuvazinin demokrasiden yana kesimleriyle işbirliği yapmadan demokrasinin kazanılması olanaklı değildir." (*agy,* s.9)

Bu aritmetiğe bile sığmıyor. Koskoca milyonlar, demokrasiyi kazanmak için neden ille de bir avuç adamla işbirliği yapmak zorunda olsun? Çünkü Yağcı'ların niyetleri, koyunları kurtlara yem etmektir. Bunun için kurtlarla işbirliğini savunuyorlar. Bunlara Aşık Veysel bile çoktan cevap vermiştir. "Koyun kurt ile gezerdi fikir başka başka olmasa".

Yağcı'lar artık tamamen başka fikrin adamlarıdırlar. Bakın yine aynı dergide nasıl açılmışlar:

> "Kendimi yenilemek için ne yapıyorum? Genel kültürümü artırma çabası içinde miyim? Genel kültür olmadan demokratik davranış ve alışkanlıkların, tartışma kültürünün de gelişmeyeceğini kestirebiliyorsam, durmadan okuyor, arıyor muyum? Zihnim dış dünyaya açık mı? Bilim ve teknikteki ilerlemeleri izleyebiliyor muyum? Eski Yunan kültürünü bilmiyorsam, günümüz demokrasisine köprüyü nasıl kuracağım? Dante'yi, Shakespeare'i, Goethe'yi, Tolstoy'u, Dostoyevski, Çehov, Dickens, Balzac'ı okumamışsam, felsefe, mantık, tarih ve sosyoloji ile ilgilenmiyorsam, ülkemin tarihine de, zaten biraz nihilistlikten, pek merak duymuyorsam, "devrim yapmak" benim neyime? Beethoven'den hoşlanmıyor, resim sergisine, müzeye gitmiyor, bir de gidene dudak büküyorsam, üstelik şiiri de pek sevmiyorsam, ben hangi meşaleyi taşıyacağım, ne götüreceğim başka insanlara? Hayatın zevklerinden siz de yoksun kalın, münzevice kendinizi ve çok şeyi yadsıma içinde olun, olanakları zorlamak bir yana, var olanı da kullanmayın mı diyeceğim?" (Cavlı Çulfaz, "Kendimizi Yenileyebilecek miyiz?", *Yeni Açılım,* sayı: 3, Temmuz 1988, s.27)

Devrim sözü hikaye. Eski Yunanı bilmiyorsam demokrasiyi hak etmiyorum. Şunu bunu okumamışsam, devrim yapmak benim neyime? Acaba diyoruz bunlar okumayı bitiremediler de onun için mi devrimi rafa kaldırıyorlar?

Biz insanlığın kültür hazinesini hiçbir zaman küçümsemiyoruz. Ama bu hazineyi işçilerin, emekçilerin de hizmetine sunabilmek, "ne yazık ki" bu da, devrim sorunudur. Bunu da devrimle kazanacağız. Yağcı'lar bu sözlerle karşı devrimci burjuva entellektüelleri olduklarını kanıtlıyorlar. Partimizden defolup gittiler, işçi sınıfının arasından da hızla kovuluyorlar. Bunu daha da hızlandırmak için savaşımımızı yoğunlaştıracağız, yoğunlaştırıyoruz.

Böylece gelelim Türkiye'deki duruma.

Türkiye'de durum ve işçi komisyonlarının önemi

Yoldaşlar,

Türkiye, görülmedik şiddette bir devrimci duruma doğru hızla yaklaşıyor.

Burjuvazinin iç çelişkileri, 1980 öncesinden çok daha derinlere iniyor. Referandum denen olay, burjuvazinin içinde bulunduğu açmazı çok güzel yansıtıyor. Ortamı kızıştırmamak için birbirleriyle kavga ederken, saçma sapan bir temelde ortamı kızıştırma yarışına giriyorlar. Kendilerinden başkasının hiçbir açıdan ilgilendirmeyen sorunları gündeme getiriyorlar. Bunun da ötesinde, daha çatlağın dibi gözükmeden, birbirlerine silah çekmeye başladılar. Ortalık kan revan içinde kaldı. Yani, çelişkilerin ucu daha derinde olduğu için, çelişkiler daha yeterince olgunlaşmadan oldukça keskin biçimler alıyor.

İşçi sınıfının ve emekçilerin çilesi dayanılmaz boyutlardadır. İşçi sınıfının hareketliliği de, 1980 öncesine göre çok daha yüksek bir düzeyde gelişiyor. Geçen yılın grev ve eylem vb. dökümleri, 1980 öncesinin bu açıdan yüksek göstergelere sahip birçok yılını gerilerde bırakmıştır. Ama bakıyoruz, son zamanlarda, göreceli bir duraklama var. Neden?

Hazırlığın duraklaması

Bu bir hazırlığın duraklamasıdır. İşçi hareketi, eylemleri yükseltmeye hazırlanıyor. Sıkıntısını çektiği birşeyi gidermeye çalışıyor. Bunun için hazırlık yapıyor. Neyin sıkıntısını çekiyor işçi hareketi?

Faşizm geldi, sol örgütlere ağır darbeler indirdi. Faşizm zarar vermedi demek mümkün değil, sol örgütlere epey büyük zararlar verdi. Kimisi daha az yedi, kimisi daha çok darbe yedi. Kimisi komünistliğinden çalışmaya devam etti. Kimisi maymun iştahlılığından birkaç darbe yiyince çalışmaya ara verdi. Bunlar ayrı konular. Şurası belli ki faşizm sol örgütlere büyük bir zarar verdi.

Ama ardından, faşizm derin bir kök salamadan çözülmeye başladı. Ortam gevşemeye başladı. Ortamın gevşeme hızıyla sol örgütlerin ortama yetişme hızı birbirini tutmadı. Sol örgütler, o gevşek ortamın gerektirdiği görevleri yerine getirebilir *örgütsel* güce bir anda ulaşamadılar ve ister istemez ortamın, *örgütsel* olarak gerisinde kaldılar.

Örgütsel sözünün altını çiziyorum. Ortamın, siyasal olarak gerisinde kalan örgütler de vardı. Ama siyasal olarak geri kalmayanlar bile, örgütsel olarak geri kaldılar. Örneğin, bizim için siyasal olarak geri kalma sözkonusu değildi. Yine de, örgütsel gücümüz Türkiye'deki olanakları kucaklamaya hâlâ yetmiyor. Bu bir gerçektir ve sorun da buralardan kaynaklanıyor.

Ortada siyasal bir boşluk doğdu. Siyasal öncü örgütlenme boşluğu doğdu. Oysa, işçi sınıfımız çok büyük bir deneyim kazanmıştır. Bilinç düzeyi olarak da 1960'ların, 1970'lerin fersah fersah ilerisindedir. Bu nedenle, geriliğinden değil, ileriliğinden, bekliyor, sorunu çözme yönünde hazırlık yapıyor.

Buraya geri döneceğiz. Ama önce, sorunu biraz daha açabilmek için soruna bir başka açıdan daha bakalım.

Eylemlerin öznel engelleri

Biliyorsunuz, Türk-İş'in aldığı eylem kararları aşama aşama yükselerek uygulanacaktı. Bir noktada durdu, takıldı kaldı. Neden takıldı? Bunun iki gurup nedeni vardır.

Biri, öznel nedenler, yani çeşitli siyasi güçlerin niyetleriyle, tutumlarıyla bağlı nedenlerdir.

Türk-İş, bu eylem kararlarını hayata geçirirse, eylemler ayaklanmayla mı son bulur, barikat savaşıyla mı son bulur, yoksa bir iç savaşla mı son bulur, artık allah kerim. Burjuvazi de bunu görüyor. Onun için eylem kararlarını tıkanıklığa soktu. Durun, daha ileri gitmeyin artık, burada durdurun bu işi, dedi.

Ortada, bu etkiye elverişli siyasal konumlar olmasa, elbet bu etki de geçerli olamazdı. Ama siyasal konumlar elverişli olduğu için, burjuvazinin bu etkisi geçerli olabildi ve eylem kararları askıya alındı, bekletiliyor.

Eylem kararlarının askıya alınması, işçiler arasında son derece derin bir öfke yarattı. bu öfke ne olabilir? Bu öfke kendini, iki türlü açığa vurabilir. Bir, Türk-İş içinde beğenmediği yöneticileri kaldırır atar, yeni yöneticiler getirir. Bu kadar basit. İkincisi, birikir birikir, bazılarının da çomaklamasıyla, Türk-İş'i bölünmeye doğru götürebilir. Bu sendikaya olmayacak, biz kendimize başka bir sendika bulalım diye bir hedef gösteriliyor. Biriken öfke o hedefe doğru kanalize edilebilir.

İşte burjuvazi eylem kararlarını askıya aldırırken, aynı zamanda bunun hesabını yapıyor. Zaten bu doğrultuda çalışan yalnızca burjuvazi değil, birçok güç var. Bunlar arasında, TBKP gibi hainler olduğu gibi, hain demediğimiz solcular da var. Bunlar yanlış siyasetleriyle burjuvaziye yardım ediyorlar. İkide bir, Türk-İş değişmiyor, görüyor musunuz bu iş onunla olmuyor diyorlar. İkide bir, eylem kararlarının tıkanmasına dayanarak ayrı bir konfederasyonun yolunu gösteriyorlar. Bunlar da işçi sınıfının aptal dostlarıdır.

Bu eylem kararları öyle kararlardır ki, ancak topyekun uygulanabilir. Türk-İş'in bölünmesi, dönüp dolaşıp yine onların askıya alınmasını getirir. Aptal dostlarından farklı olarak, işçi sınıfımız bunu görüyor. Bakıyoruz ki o, öfkesini, ne öncelikle sendika yönetimlerini değiştirmeye, ne de bölünmeye kanalize ediyor. O, bir başka hedefe yönelmiş durumdadır.

Eylemlerin nesnel engeli

Buna gelmeden önce, bir de eylem kararlarının uygulanmamasının ikinci gurup nedenine biraz bakalım. Bunun için de geçmişi biraz hatırlayalım.

Geçmişte, bizim partimiz ilerlerken, militan bir çizgi izlerken, hatırlarsınız, DİSK de hızla gelişiyordu. Ne zaman ki bizim partimizin yönetiminde oportünizm ağır basmaya başladı, ne zaman ki bu oportünizm sendikalizm hastalığını partiye bulaştırdı, baktık bunun sendikal harekete bile hayrı olmadı. Baktık DİSK'in gelişmesi de durdu, DİSK gerile-

(Devamı 6. sayfada)

(Baştarafı 5. sayfada)

meye, sosyal demokratların eline kaymaya başladı. DİSK kapatıldığında sosyal demokrat yönetim altında ve gerilemekte olan bir örgüttü.

Bu yüzden biz kimi suçlayacağız? Bunun sorumlusu kimdir? Bunun baş sorumlusu bizim partimizdeki oportünizmdir. Çünkü, DİSK bir sendikaydı yoldaşlar. Bir sendika, iyi ya da kötü, devrimci ya da devrimci olmayan, ilerici ya da gerici, ama ancak sendikacılık yapabilir. Bir sendika siyasi partinin görevini göremez. Eğer öncülük yapması gereken siyasal parti, kendi oportünizmi yüzünden topu bir sendikanın ayağına atarsa, bu sendika da boğulur kalır.

Bizim partimizin oportünist yöneticileri, Tariş ayaklanmasını CHP'li saylavlarla birlikte bastırmak için uğraşırken, DİSK'in onu Türkiye çapında ayaklanmaya çevirmesi beklenebilir miydi? Bu DİSK'in varlık koşullarının ötesine geçen bir görevdi, yapamazdı ve yapamamıştı.

DİSK yapamamıştı. Bugün, Türk-İş yapamıyor diye ağlaşanlar ne yapıyor - bir de ona bakalım. Bugün bu bölücülerin hepsinin kendine özgü bir dükkanı var. Yok Tursan-İş, yok Demokratik Teksif sendikaşı, yok Otomobil-İş, Laspetkim-İş, Genel Hizmet İş... Bunlar mangalda kül bırakmıyorlar, ama, bunlar artık, konuşmanın başında değindiğimiz burjuva parlamentarizmine benzediler. Konuşmaya geldi mi güzel güzel sözler ediyorlar, iş eyleme geldiği zaman hiçbir şey yapmıyorlar.

Bugünlerde, bütün bu "ilerici" sendikacıların işi gücü, fabrika fabrika dolaşıp, işçileri yatıştırmaktır. Aman yapmayalım, aman etmeyelim, provakasyon olur, sendikayı kapatırlar, diye her türlü devrimci eylemin önünü kesiyorlar. Laspetkim'den de, şu sıralarda tabanı MESS'e karşı greve çıkmak isteyen Otomobil-İş'ten de çok örnek sayılabilir.

DİSK eskiden yapamamıştı. Bugün mangalda kül bırakmayan, Türk-İş yapamıyor diye bağıranların kendi dükkan sendikaları hiçbir şey yapamıyor. Aynı nedenlerle koca Türk-İş de durdu, takıldı, yapamıyor. Çünkü bu eylem kararları öyle bir misyonla yüklüdür ki, başta da değindiğimiz gibi, bu kararlar belli bir noktaya kadar uygulanırsa, bunun sonu ayaklanma mı olur, barikat savaşı mı olur, iç savaş mı olur belli değildir. Türkiye ortamı, işçi sınıfının öfkesi ve bu kararların kendi niteliği bu sonuca ulaşıyor. Ve bu sonucu da, Türk-İş bir sendika olarak göğüsleyemiyor.

İşçi sınıfımız çözüm üretiyor

Çok açıktır ki, Türk-İş bir sendika olarak - dev bir sendika da olsa, bir sendika olarak - daha birinci ya da ikinci gününden, siyasallaşmak ne söz, yüksek düzeyde siyasallaşacak, devrimci siyasallaşacak bu eylemler dizisini göğüsleyemiyor. Başını çekip götüremiyor. Ve bu da nesnel bir olgudur. Çünkü yapılması zorunlu bu eylemler, siyasal bir öncülüğü de aynı derecede zorunlu kılıyor. Böyle bir durum var.

İşçi sınıfımız bunu görüyor ve bu nedenle, ne bölünmeye yanaşıyor, ne de sendikaların içini alt üst etmeye birincil önemi veriyor. Sendikaların tutucu yöneticilerine karşı savaşım yürüyor, ama asıl enerji, ana sorunun çözümüne kanalize ediliyor. Çünkü bu sorun çözülemezse, sendika yönetimlerini adam etmek hem zordur, hem de olsa bile boşuna olur.

Ana sorunun ne olduğuna daha önce değinirken, faşizmin sol örgütlere indirdiği örgütsel darbeler sonucunda doğan siyasal boşluktan söz etmiştik. Aynı sorunu bir de sendikal alandaki durum açısından ele aldık ve aynı noktaya çıktık. Bugün Türkiye'de devrimci bir siyasal merkeze ihtiyaç vardır.

İşte bizim hünerli işçi sınıfımız, son sıralarda, işçi hareketinde göreceli duraklama sürecinde, bu soruna çözüm üretiyor. Çeşitli işkollarında *işçi komisyonları* oluşturuyor. İleri işçilerden oluşan bu komisyonlar, devrimci siyasal merkez işlevi görmek, siyasal boşluğu gidermek üzere ortaya çıkıyor.

İşçi komisyonları, yoldaşlar, son derece önemli bir gelişmedir. Sovyetler Birliği nasıl doğmuşsa, Türkiye'de de benzeri bir olgunun tohumlarını gözümüzün önünde görüyoruz. Bu tohumlar sağlıklı bir yoldan yeşerip filizlenecek mi, bunu şimdiden söyleyemeyiz ama bu örgütlenmeler, dediğimiz olgunun tohumlarıdır. Bu kesin.

İşçi sınıfımız biliyor ki, kör kör eylem yapmakla bir yere varılmıyor. Bunu 1980 öncesinden çok güzel öğrendi. Siyasal öncülük olmadan, devrimci bir merkez olmadan kazanımlar kalıcı olmuyor. Bu amaçla, böyle, devrimci merkezler oluşturuyor.

Öyle gözüküyor ki, eğer bunlar rotasından çıkarılmazsa, işçi sınıfına öncülük sorunu, sınıf savaşımı temelinde, bunların içinde, siyasetler arası kavgayla belirlenecektir. Nasıl ki Rusya'da Bolşevik Partisi, öncülüğü kazanma sürecini Sovyetler'de çoğunluğu kazanarak noktalamıştır, öyle görünüyor ki, Türkiye'de de böyle olacak, partimiz bu komisyonlarda kıyasıya bir savaşım verecektir.

Gerçeği bile göremeyenler

Nitekim, bu savaşım da şimdiden başlamıştır. Zira, bu komisyonları daha yeşermeden kurutmaya çalışanlar var. Bir yanda SHP'liler ve TBKP'liler, yani eski ve yeni sosyal demokratlar pusudalar, öte yanda işçi sınıfının aptal dostları akıllı düşmanı aratıyorlar.

SHP'liler ve TBKP'liler, şimdilik, aptal dostların onlara duydukları güveni sarsmamak, sağlam bir yer edinebilmek için, bu girişime burunlarını sokmuş, fazla ağızlarını açmadan bekliyorlar. Bu girişimin içinde olan devrimci sol bazı hareketlerin, birinci yanlışı onlara güven duymak oluyor. Bununla da kalmıyorlar. İşçi komisyonlarını sendikal muhalefetle kısıtlamaya çalışıyorlar. Yani, bunları, sendikalarüstü, daha üst düzeyde, siyasal hedefe götüreceklerine, sendikaların da iktidarına bile değil, muhalefetine koyuyorlar.

Bunu nasıl yapıyorlar? İşçi komisyonlarının bir üst örgütlenmesi var. Bu üst örgütlenmeye, işçi sendikal muhalefeti diyorlar. Tabandaki örgütlenmelerin adı işçi komisyonları. Yer yer de işçi konseyleri deniyor. Bunlar sendikal muhalefetin çok ötesinde bir işlevle doğmuş. Oysa bunların üst örgütlenmesi, İstanbul çapında örgütlenmesi olan örgütlenmenin adı sendikal muhalefet. Bu, tepeden aşağıya doğru yayılacak etkiyle, tabandaki örgütlenmenin işlevini boğmak demektir, işçi komisyonlarına deli gömleği giydirmektir.

Bu örgütlenme kesinlikle sendikal muhalefet ya da iktidar işlevi içine hapsedilemez. Bu örgütlenme sendikalara bir alternatif değildir. Bu örgütlenme, sendikaların, sendikal savaşımını tamamlayıcı, yer yer, sendikalar içindeki muhalefetlere de yol gösterici, ama onun çok çok ötesinde, devrimci siyasal merkez örgütlenmesidir. Bu örgütlenmeyi, sendikal muhalefet işleviyle kısıtlamak demek, bu örgütlenmeyi daha doğmadan öldürmek demektir. Bu yaratıcı girişimin sahibi işçi sınıfımız, bunların böyle gırtlaklanmasına da elbet izin vermeyecektir.

Sendika muhalefetini yürütmek için işçi komisyonu kurmak gerekmiyor. Sendika salonlarında istenen biraraya gelir ve muhalefeti yürütür. İşçi komisyonları sendikal muhalefette de yol gösterici olabilir ama bu işle kısıtlanamaz.

Sonucu savaşım belirleyecektir

İşçiler ihtiyacın ne olduğunu çok iyi görüyorlar. Bu komisyonlar, bizim dediğimiz yönde gelişecektir, çünkü biz zaten hayatta ihtiyaç duyulan işlevi, bunların doğuş nedenini söylüyoruz. Kafamızdan yeni birşey uydurmuyoruz. Bununla bağlı olarak "İstanbul Devrimci Sendikal Muhalefet" adının acele değiştirilmesini öneriyoruz.

Buna karşılık, bazı devrimci arkadaşlar, örneğin TDKP'liler, ortalıkta koca bir bulanıklık yaratıyorlar. Türk-İş'e karşılar. DİSK'e karşılar. Sendika kavramına karşılar. Ama bu örgütlenmenin sendikal muhalefet işleviyle yüklenmesinden yanalar. Anlaşılır bir durum değil. Sendikalara bile karşılar ama dönüp dolaşıp vardıkları nokta sendikal olmaktan öteye geçemiyor. Belli ki, sendikalara fazla umut bağlamışlar, umutları yıkılmış, yeni umudu yine o çerçevede aramaktan kurtulamıyorlar. Sendikaya karşı olmak bir yanlış, dönüp yine sendikal çerçeveye takılmak bir başka yanlış.

Yukarıda dediğimiz gibi, bu örgütlenmeler içinde ve hakkında yoğun kavga yürüyecektir. Bunun adı ve işlevi "sendikal muhalefet" olmaktan çıkarılacaktır. Herşeyin sonunu savaşım belirleyecektir. Biz bu güzelim tohumu yaratan işçi sınıfımızın sağduyusuna sonuna kadar güveniyoruz.

Bu oluşum, bütün taban örgütlenmesiyle, üst örgütlenmesiyle, hayatın boşluğunu gösterdiği ihtiyacı doldurmaya doğru gelişecek, çok önemli bir başlangıçtır. Çok önemlidir. Türkiye'de son zamanların en önemli olgusu, daha devrimci durum bile doğmadan, böyle bir işçi örgütlenmesinin, işçi devletinin ilerde nüvesi olabilecek bir örgütlenmenin doğmuş olmasıdır.

Dedik, devrimci durum yaklaşıyor. Dedik, yaklaşan bu devrimci durum, Türkiye tarihinin görüp göreceği en şiddetli devrimci durum olacak. Bu zaten şundan da anlaşılmıyor mu: Daha devrimci durum yok, işçiler ilerde devlet örgütlenmesi olabilecek bir örgütlenmeyi yaratmış durumdalar!

Böylece geliyoruz konuşmanın sonucu ve en kısa bölümüne.

Partimizin görevleri

Yoldaşlar,

Örgütsel stratejimizde, partimizin nasıl bir yol izleyeceği pırıl pırıl aydınlatılmıştır. Burada, Türkiye'nin durumunun bir başka özelliğine ve bununla bağlı olarak da, stratejimizde belirtilen noktaların ikisinin *birlikte, birarada* taşıdığı öneme değinmek istiyorum.

Disiplinli bir tezgah ve çok yeni üye birbirini tamamlar

Burjuvazi her yolu denedi, sorunlarını çözemedi, açmazlar içinde kıvranıyor. Ancak bu kıvranışı içinde, aynı zamanda çürüyor ve tüm topluma da çürümenin etkilerini yayıyor. Kuşkusuz, faşizm silahını yeniden kullanmak için de hazırlanıyor, ama şimdilik işçi hareketine karşı kullandığı en etkin silah, yaydığı çürümenin neden olduğu laçkalık, gevşekliktir. Bu hastalıklar bizim partimize bile yolunu bulup girebiliyor.

Buna izin vermemek zorundayız. Burjuvaziden yayılan çürük kokularla dolan bu toplumu ancak işçi sınıfımız kurtarabilir. Onun bu şanlı tarihsel görevini yerine getirebilmesi için, tıkır tıkır işleyen, laçkalığı kapısından içeri sokmayan, demir disiplinli bir kurmaya ihtiyacı vardır.

Partimizin örgütsel stratejisinde işçi sınıfının öncü kesimlerinden üye almanın önemi de, merkeziyetçiliği ve disiplini güçlendirmenin önemi de vurgulanıyor. Biz, stratejimizi uygularken aldığımız derslerden esinlenerek, bir de bu ikisinin birlikte taşıdığı önemi vurgulamak istiyoruz.

Yoldaşlar, komünist disiplin ve merkeziyetçi işleyiş, ancak işçi yığınlarıyla, halkla sıkı bağ içinde et tutabilen bir iskelettir. Bu da oportünist anlamda "yığın" partisi olmakla değil, ama belli bir üye sayısı tutturabilmekle doğrudan bağlıdır. Bunun çeşitli nedenleri sayılabilir.

Komünist disiplin bilinç, inanç sorunudur. Partinin siyasetinin doğruluğu son çözümlemede işçi içine oturabilmesiyle kanıtlanır. Dolayısıyla, disiplin de asıl o zaman derin ve yaygın bir inandırıcılık taşımaya başlar. Kişisel bir özellik olmaktan, kollektif bir özellik olmaya doğru gelişir.

Çok pratik bir başka örnek verirsek. Kadro az, iş çok. Bu durum, en disiplinli kadrolarımızda bile laçkalığı ister istemez körükleyen bir etken oluyor. Çok işin basıncından, yanlışlar yapılıyor, sözler tutulmayabiliyor, gecikmeler olabiliyor. İyi niyetle ve haklı gerekçelerle de olsa, bunlar yine laçkalıktır.

Merkeziyetçiliği, disiplini güçlendirmenin zorunlu bir koşulu üye almaktır. Yürükoğlu yoldaşımız, bunun ölçütlerini geçen yıl çok güzel açıklamıştı.

Öte yandan, üye alırken, nasıl bir tezgaha aldığımız da, partimizin komünist kültürünün gelişmesini ve sürekliliğini sağlamak, laçkalığı partimize yaklaştırmamak açısından can alıcı önem taşıyor. Parti normlarımıza ve komünist değerlerimize dört elle sarılmalı, üye kazanmakla bunları hiçbir zaman karşı karşıya koymamalıyız. Normları feda ederek kazandığımız üyeyi partiye kazanmış olmuyoruz.

Başkaldırı yükseliyor

Yeni sosyal demokratların bayat ve dogmatik buldukları değerler ve normlar, biz komünistler için tazeliğini koruyor, çünkü bunlar tek bir yumruk gibi savaşım verebilmenin zorunlu koşullarıdır.

Partiye girmek, insanın yaşamında unutulmaz bir dönüm noktasıdır. Öyle olmalıdır. O anı hatırladığında insanın ömür boyu yüreği atmalıdır. Parti *düşmanıyla* "kişisel" dostluk komünistin defterinde yoktur. Bunu "uygar davranış"a ters gösteren olursa, bilmeliyiz ki o "birazcık" liberaldir.

Hücre toplantıları tıkır tıkır işlemeli, kesenekler düzenli ödenmeli, gazete temelinde eğitim hiçbir koşulda aksatılmamalı, gazeteyi okumamak gibi bir davranış, hayalimize bile sığmamalıdır. Bunlar gerçekte ceza hakeden suçlardır. Ama asıl önemli olan, bunları yapmamak için yoldaşların iç işlerini yemesi, cezayı kendi bilinçlerinde içermesidir.

Daha da sayabiliriz. Ama gerek yok. Yeni üyeleri böyle bir tezgaha alalım, böyle bir tezgahı sağlama bağlamak için de stratejimizin işçi üye alma hedefini bir an bile akıldan çıkarmayalım. Çürük burjuvaziye karşı savaşabilmek için bunlar zorunludur. Bizim her türlü özveriyi göz kırpmadan, neşeli kahkahalarla göğüsleyen yoldaşlarımız, bu zorunlulukları da yerine getireceklerdir.

Yoldaşlar, komünist partisi düzeni yıkmanın, dünyayı değiştirmenin bir aracıdır. Bu misyonun, dikensiz gül bahçesi gibi bir ortamda gerçekleşeceğini düşünmek, komünistlik değil liberallik olurdu. Türlü çeşitli saldırılara uğrayacağız, tuzaklarla karşılaşacağız, güçlüklerle boğuşacağız. Bunlar bizim mesleğimizin, bildiğimiz, beklediğimiz ve ta en başında, bu mesleği seçerken inatla ve onurla kabullendiğimiz özellikleridir.

Biz komünist kılıfı altında ortalıkta dolaşan liberallerden, sınıflar arasında yürüyen koca savaşımı bir yana bırakıp düşmandan "özgürlük" dilenenlerden değiliz. Biz komünistiz. Saldırılar, güçlükler, kısa vadede geçici zararlar verir, vermez demiyorum. Ama uzun vadede, bizim bin türlü deneyle zaten kalınlaşmış ensemizi biraz daha kalınlaştıracaktır. Bizim yoldaşlarımız bunu böyle bilirler, güçlükler karşısında, savaşımı daha da büyük bir hırsla sürdürürler. Böyle de oluyor.

Bu merkezi 10 Eylül toplantısı. Ama 10 Eylül yalnızca burada kutlanmıyor. Tüm parti örgütlerimiz bugün Türkiye'de 10 Eylül'ü militan eylemlerle kutladılar. Bildiriler dağıttılar, pankartlar astılar, toplantılar yaptılar. 10 Eylül, cezaevlerinde ve kışlalarda da kutlandı.

Partimizin 68. yıldönümünde, gencecik fidanımız, İnanç yoldaşımızı, saygıyla, sevgiyle ve ona yaraşır, inançlı başkaldırı ruhuyla anıyoruz. 68. yılında TKP'miz devrimin zaferine daha da yakın, daha da inançlıdır.

Yoldaşlar, sözümüzü Yürükoğlu yoldaşımızın şu güzel sözüyle bitirelim: Bizi bizden başkası yenemez. Biz ise bizi değil onları, düşmanları yenmeye kararlıyız.

Yaşasın komünizm!

Tek silah parti, tek yol devrim!

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:362, 19 Eylül 1988

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ XI

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda onbirincisini yayınlıyoruz.

Bundan önceki sayılarımızda, parti içi kavganın altında yatan ana görüş ayrılıklarını ele almaya devam etmiş, 360. ve 361. sayılarda, ayrılıkların patlak verdiği ana konu olan devrimci durum konusunda, Yürükoğlu yoldaşımızın yazdığı *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının çeşitli bölümlerini yayınlamıştık. Bu sayımızda, Emine Engin yoldaşımızın, *İşçinin Sesi*'nin 12 Kasım 1979 tarihli 109-110. sayısında Çek-Al olarak yayınlanan "Devrimci durumda suçüstü durumu" başlıklı yazısını bazı kısaltmalarla veriyoruz. Ayrıca, yine aynı sayıda yayınlanan "Devrimci durum üzerine Lenin" anahtarını, Çek-Al-da ele alınan konuyu açmakta yardımcı olacağı düşüncesiyle iç sayfalarda yeniden veriyoruz.

Emine Engin

DEVRİMCİ DURUMDA SUÇÜSTÜ DURUMU

Özlem Özgür'ün *Politika* gazetesinde "Devrimci Durum ve Bunalım" başlıklı bir seri yazısı çıktı. Bu yazılarla Özlem Özgür Leninizmden özgürlüğünü, oportünizme tutsaklığını belgeledi. Yazılarda, devrimci durumun hem geçmişte, hem bugün olmadığını göstermek için bin dereden su getiriyor. Su getirdiği dereleri bir bir ele alalım.

1. Özlem Özgür'ün 11 yıldır devrimci durumdan haberi yokmuş!

Özlem Özgür şöyle diyor:

"Demek ki, Türkiye'de 1968'den beri, yani tam 11 yıldır 'Devrimci Durum' yaşanıyormuş da kimsenin haberi olmamış: Şimdi düşünelim; Siz hiç işittiniz mi ki, herhangi bir ülkede bir devrimci durum 11 yıl kalabilmiş olsun? Ve de böyle bir sav ileri sürebilen bir Allah'ın kulu daha var mıdır, bu dünya yüzünde acaba?"

Bu tepeden bilgiçce sözler kuru gürültüdür. Özlem Özgür'ün kendi oportünist anlayışını yansıtıyor. Leninci anlayışla devrimci durumun 11 yıl sürebilmesine ne teorik, ne pratik bir engel yoktur. Ama Özlem Özgür, devrimci durumu, "devrim durumu" olarak anladığı için, uzun sürebileceği pek aklına sığmıyor.

Oportünistler canları istediği zaman devrimci durum yerine "devrim durumu" terimini kullanıyorlar. Devrimci durum terimini Rusçadan, İngilizceden, Fransızcadan, Almancadan, Türkçeye "devrim durumu" diye çevirmeye gramer olarak bile olanak yoktur. Türkçeye giren bu "devrim durumu" terimi, bir dil sürçmesi değil, kafa sürçmesidir.

(...)

Leninci devrimci durum anlayışını kavrayan kimse, devrimci durum yerine "devrim durumu" terimini kullanamaz. İkisi farklı anlamlar taşıyor.

(...)

Devrimci durum, devrim savaşımı için elverişli nesnel koşullardır. Devrimci durum yerine, *neredeyse devrimin kendisi* anlamına gelen "devrim durumu" terimini kullanmak, çok önceden ortaya çıkan elverişli nesnel koşullardan devrim için yararlanmayı ertelemektir. Leninizme terstir.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye kitabında Yürükoğlu Yoldaşımız şöyle demişti:

"...Devrimci durumu hemen devrim olacakmışçasına anlamaya olanak yoktur. Devrimci durum, kötüleyen ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullar altında, yığınlar yeterince örgütlenmişse ve yeterli şiddetle saldırabilirse devrimin olabileceği bir ortamdan başka birşey değildir. Devrimci durumu, her yerde sokak sokak çarpışmaların yürüdüğü, toplumsal yaşamın tümüyle durduğu bir aşama gibi düşünmeyelim. Öylesi bir durum, devrime beş kala durumudur, devrimci durumun ulus çapında bunalım aşamasıdır."

Devrimci durum yerine "devrim durumu" terimini sorumsuzca kullanan oportünistler, kavram olarak da devrimci durumu "devrime beş kala durumuna, ulus çapında bunalıma eşitliyorlar. Özlem Özgür, ne yazık ki bugün onların izindedir. Öyle olduğu için devrimci durumun varlığından haberi olmamış!

Bir kez, Özlem Özgür'ün alıntı aktardığı "1 Mayıs ve Savaş" adlı konuşma planında Lenin, devrimci durumun "ağır ve sancılı gelişiminden" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.36, s.326) söz ediyor. Not düşmüş "1900 ile 1905'i karşılaştır" diye. Bu karşılaştırmanın

altına da "devrimci belgiler ve devrimci hareketin büyümesi" diye not düşmüş. Yani Lenin, kendi başına bırakılırsa devrimci durumun ağır ve sancılı bir süreç olduğunu, Rusya'da Bolşeviklerin devrimci belgilerle sınıf savaşımını keskinleştirdiklerini, devrimci durumu olgunlaştırdıklarını söylüyor.

İkincisi, Rusya'da devrimci durum 1905 öncesinde 1901'de, 1917 öncesinde 1913 başlarında başlamıştır. Bolşeviklerin devrimci propaganda-ajitasyonu bir yana, her ikisinde de savaşlar devrimci durum sürecini hızlandırmıştır. Birinde Rus-Japon savaşında, ötekisinde, Birinci Dünya Savaşı'nda Rusya'nın yenilgisi devrimci durumu hızla olgunlaştırıcı etki yapmıştır. Yani Rusya'da bir kez 4, ikinci kez 5 yıl süren devrimci durum, Bolşeviklerin devrimci etkisini ve savaşlarda yenilginin getirdiği yıkımın etkilerini çekersek, kavrula kavrula çok daha uzun sürede olgunlaşacaktı.

Üçüncüsü, bunun böyle olabileceğini Lenin açıkça da söylüyor:

"1915 Avrupası'nda, aynen 1901 Rusyası'nda olduğu gibi, bir devrimci durumun varlığından en küçük kuşkuya bile yer yoktur. Proletaryanın burjuvaziye karşı ilk 'belirleyici' savaşının dört yılda mı, iki yılda mı, on yıl içinde mi, yoksa daha uzun sürede mi yer alacağını söyleyemeyiz. ...Nasıl ki, 1901'de biz, birinci Rus devriminin 'arife'sinin dört yıl süreceğini bilmiyorduk, bugün de bunu bilmiyoruz". (Lenin, *agy*, c.21, s.398-399)

Yüce Lenin, Özlem Özgür'ün deyimiyle allahın bu çok değerli kulu, devrimci durumun kaç yıl süreceğinin bilinmeyeceğini açıkça söylüyor.

Dördüncüsü, en çarpıcı bir örnek, koskoca Avrupa kıtasında genel olarak devrimci durumun 1914-1924 arasında 10 yıl sürmüş olmasıdır. 1914-1918 arası Lenin'in bu konuda sürekli uyarıları vardır. 1918 sonrası Lenin'in önderliğinde Komintern uyarıları sürdürdü. 1922'de Komintern'in Dördüncü Kongresi Avrupa'da durumun nesnel olarak devrimci olmaya devam ettiğini vurguladı. Ancak 1924'le birlikte artık durum değişmeye başladı.

Devrimci durum denen olguyu Leninci içeriğiyle anlıyorsak, 11 yıl sürebilmesine teorik olarak hiçbir engel yoktur.

Özlem Özgür 11 yıl devrimci durum sürmez diyor. Biz bugün devrimci propaganda, ajitasyonda anlaşabilirsek, 11 yıldan "ödün" veririz. Olan olmuş, bugüne bakalım deriz. Gerçekten de önemli olan bugündür. Ne var ki, 11 yılı devrimci durum saymayan oportünist anlayış, bugün de devrimci durumu görevleriyle birlikte reddediyor. Bu anlayışı kırmak için 11 yılın her bir yılı için savaşmak gerekiyor.

2. 12 Mart öncesine ve sonrasına ilişkin kargaşa!

Özlem Özgür 12 Mart öncesini şöyle değerlendiriyor:

"1960'dan itibaren Türkiye ekonomisi, özünde 'iç ve dış pazar yetersizliği' sorununda somutlaşan bir bunalım içine girdi. Bu bunalım, fazla derinleşmeden ve *kesinlikle* 'Devrimci Durumun' hiçbir ögesinin oluşmadığı bir ortamda, 12 Mart 1971'de öğrenci hareketleri bahane edilerek noktalandı." (abç)

12 Mart'ı da şöyle değerlendiriyor:

"Diyelim ki, 1968'de 'Devrimci Durum' ortaya çıktı(!) peki, 12 Mart 1971'de olan neydi? 1971, 1972, 1973 ve 1974 yıllarında sermaye sınıfı, Türkiye'yi yönetmekte ciddi bir güçlükle karşı karşıya kalmış mıdır? Ve de, bu dört yıl içerisinde, yığınların bırakalım 'olağanüstü' aktifliğini, 'olağan' aktiflikten bile söz edebilir miyiz? Bırakalım yığın çıkışlarını, salt günlük ekonomik istemler uğruna bile bu dönemde kaç kişi yasal grev hakkını kullanabilmiştir acaba? 1963'den 1970 yılına değin sürekli yükselen 'reel ücretler', bu tarihten itibaren neden gerilemeye başlamıştır?"

Özlem Özgür'e göre, 12 Mart öncesinde devrimci durumun hiçbir ögesi kesinlikle oluşmamış! Oluşsa 12 Mart olmazmış! Ve 12 Mart sonrasında da burjuvazi ülkeyi yönetmede güçlük çekmemiş! Reel ücretler gerilemiş(?)

Türkiye'ye Leninci bir gözle bakarsak, devrimci durumu doğuran ögelerin daha 1960'ların başında oluşmaya başladığını görürüz.

1960'lar Türkiye'de tekelci kapitalizmin egemen olduğu yıllardır.

(...)

Türkiye'nin tekelci kapitalizmi, sırtını emperyalizme dayayarak, ülke ekonomisini çarpıtarak ve aşırı sömürüyle ayağa dikildi. Ancak çarpık ve bağımlı bir temel üzerinde, yüksek kârlarını koruyarak ayakta durabilmesi sömürüyü daha da yoğunlaştırmasını "zorunlu" kılıyordu. İşçi sınıfımız bu isteğe sessiz sedasız boyun eğseydi, yanlızca sömürüyü artırma "zorunluluğu" egemen sınıfların güçlüklerini açıklamaz. Ama 1960'larda işçi sınıfı artan sömürüye karşı, özellikle sendikal haklar için savaşımını yükseltti.

Bir yandan bu savaş, öte yandan çarpık ekonominin yapısal sorunlarının, petrol fiyatlarındaki artış gibi durumların sömürüyü daha da artırmayı "zorunlu" kılması, egemen sınıfların ülkeyi yönetme güçlüklerine taban oluşturdu. Aralarındaki çelişkileri azdırdı. 1960'larda devrimci durumun bu ögesinin de oluşmaya başladığını görüyoruz.

1960'larda devrimci durumun ögelerinin karşılıklı etkileşim içinde oluştuğunu görüyoruz. Geniş yığınların sıkıntı ve çilesi artıyor. Buna karşı savaşta işçi sınıfı sözcülük yapıyor. İşçi sınıfının sesini yükseltmesi, sömürüyü daha artırmak isteyen egemen sınıfların işini güçleştiriyor.

1968'e geldiğimizde, 1960'ların başından beri işçi sınıfındaki hareketlenme, tüm emekçileri de harekete geçirmiştir. 1968 dolaylarında tüm toplum kaynamaya başlıyor. Öğrenci hareketleri yükseliyor. Ve bu egemen sınıfların ancak sömürüyü artırarak hafifletebilecekleri güçlükleri de azdırıyor. 1968'le birlikte Türkiye'de ezilenler eskisi gibi yaşamak istemediklerini açıkça gösteriyorlar. Egemen sınıflar eskisi gibi rahatça yönetme yeteneğini yitirmiş durumdadırlar. Sıkıntı ve çile artmıştır. Ve buna karşı yığınlar olağanüstü bir aktiflik içindedirler.

1968 ve sonrasında, egemen sınıfların yönetimi sürekli ve açıktan ordunun himayesini gerektirmiştir. Militarist kliğin siyasal yaşamdaki rolü aktifleşmiş, CHP içindeki kaynamalar yükselmiştir. Kör topal demokratik hakların da budanması için yoğun çaba harcanmaya başlamıştır. Demirel, durumu, "Türkiye bir çıkmaza girmiştir" diyerek o yıllarda açıkça dile getirmiştir.

Özlem Özgür, devrimci durumdan başka birşey, "devrime beş kala" durumunu anlıyor. Ve bunu da yalnızca nesnel bir olgu olarak alınıyor. Aynı zamanda, yığın hareketlerinde "devrime beş kala" durumunda beklenebilecek bilinç düzeyi, öznel koşul arıyor. Çünkü 12 Mart öncesinin en önemli eksiği gelişkin bir öznel ögedir! Hareket Leninci bir öncüden yoksun olarak yükselebileceği önemli bir düzeye yükselmiştir!

Özlem Özgür "ya 12 Mart neydi?" diyor. Anlamak güç. Herhalde egemen sınıflar ülkeyi o denli güzel, sorunsuz yönetebiliyorlardı ki ordu başları kıskandılar ve yönetime el koydular!

1968-1971 arasında *devrimci durum oluştuğu* için 12 Mart geldi. Burjuvazinin eskisi gibi yönetemezliğini en açık biçimde kanıtladı. S. Üstüngel'in, özellikle ordu konusunda oportünist değerlendirmeler taşıyan, ama 12 Mart'ı doğru koyan *Türkiye Olayları 1973* broşüründe belirttiği gibi:

"...12 Mart'ta bir esti bir esti karşı devrim yeli... Sıkıyönetim hükümetleri birbiri ardınca yıprandı, paçavraya döndü. Türkiye'de sınıf savaşımı, uzlaşmaz çelişkiler, burjuvazi kampında ayrışma, boğuşma süreci hızlandı, sertleşti."

12 Mart öncesinde devrimci durumun varlığı su götürmez bir olgudur. 12 Mart bunun ürünü, karşı-devrimci bir girişimdir. Peki bu karşı-devrimci girişim devrimci durumu kesintiye uğratabilmiş, toplumu "barış"a kavuşturabilmiş midir?

(...)

1905 devrimi sonrasındaki karşı-devrim yıllarını Lenin değerlendirirken, "gericiliğin *tam* egemenliği"nden (Lenin, *agy*, c.16, s.357) söz ediyor. O dönemde, yeni rejimin biçimi üzerine burjuvazinin kendi içindeki savaşımın ön planda olmadığını söylüyor. (Lenin, *agy*, c.16, s.388) 12 Mart dönemine baktığımız zaman tam tersini görüyoruz. Burjuvazinin iç çelişkilerinin 12 Mart öncesinden de daha çok öne çıktığını görüyoruz. Hükümetlerin gelip gittiğini görüyoruz. Burjuvazi içindeki görüş ayrılıklarının derinleştiğini görüyoruz.

12 Mart döneminde burjuvazinin yönetim güçlükleri tüm şiddetiyle sürdü. Öte yandan işçi sınıfının, emekçi yığınların sıkıntı ve çilesi yoğunlaştı. Kazanımlar geri alındı. Hoşnutsuzluk arttı.

12 Mart'ta azgın bir işkence, terör, arama tarama uygulandı, ama gericilik yine de *tam* egemen olamadı. Toplum baskı ile durağan bir manzaraya, "barış"a kavuşturulamadı. Tam tersine uygulanan baskı, hoşnutsuzluğu daha da artırdı. Bu hoşnutsuzluk, bir yandan yapısı gereği yığınlarla bağ kuramayan küçük devrimci gurupların süren eylemlerinde yansıdı. Öte yandan yaygın bir pasif direniş gelişti. Devrimci gençlerin kurşunlanmasına, Deniz Gezmişlerin asılışına, en azından milyonlarca ananın duyduğu ve çeşitli biçimlerde gösterdiği tepki akıllardadır.

Bu gibi tepkiler biriktiği, bu birikim başlıbaşına bir tehlike oluşturduğu ve de kendisi bir karşı-devrim girişimi olmaktan öteye gidemediği için 12 Mart rejimi hızla sulandı. İlk başlarda yığınlarla bağ kuramayan küçük devrimci guruplar, sürdürdükleri savaşımla biriken tepkiye sözcülük etmeye başladılar. Küçük burjuva devrimci demokratlarının gerçekten yiğitçe verdiği savaşım büyük saygınlık kazanmaya başladı. Bunun üzerine liberal burjuvazi biriken tepkiye sözcülük etme çabasını daha da artırdı. 1973 seçimleri, gittikçe sıkışan patlayıcı madde karşısında açılmak zorunda kalınan hava deliğidir.

12 Mart döneminde devrimci durumun iki göstergesi açıkça vardı. Yığın çıkışları ise durakladı. Daha doğrusu, hoşnutsuzluğun yığın çıkışlarında yansıması baskıyla durduruldu. Bu birşey değiştirmez. *Bir kez*, yığın eylemleri Özlem Özgür'ün sandığı gibi devrimci durumun kaçınılmaz bir göstergesi değildir. Devrimci durum özünde toplumun patlayıcı maddeyle dolu olması demektir. Bu patlayıcı maddenin yığın eyleminde yansıyıp yansımaması hem nesnel, hem de öznel koşullarla bağlı bir sorundur. 12 Mart'ta toplumdaki patlayıcı madde boşalmamış, baskı altında tutulmuş, giderek sıkışıp baskıyı hafifletmiştir.

İkincisi, her yükseliş döneminden sonra yığın çıkışları belli bir nefes alma sürecine girer. Bu süre bir yıl, iki yıl bile olabilir. Toplumun yaşamına uzaktan bakıldığında bir-iki yıl çok kısa kalır.

Üçüncüsü, kaldı ki 12 Mart'ta nefes alma süresi "yakından bakıldığında" bile kısa sürdü. Leninci bir öncünün olmayışı, nefes vermeyi geciktirdi. "Başarılı" karşı-devrim dönemlerinin en önemli bir özelliği devrimci hareketin erimesidir, devrimci harekete katılmışların devrimcilikten vazgeçmesidir. 12 Mart döneminde bu olmadı. Devrimci kadrolar ya terörle yok edildi, ya tutuklandı, ya da dağınık kaldı. En sol siyasal parti TİP gibi legalist bir parti olduğu, Leninci bir öncü yok olduğu için, devrimciler günün gereklerine uygun savaşım biçimleri çevresinde hemen toparlanamadılar. Yığınlar baskı karşısında hepten dağınık kaldılar.

Kısacası, ...12 Mart döneminde devrimci durum geriledi ama kesintiye uğramadı. 1973'le birlikte hareket yeniden yükselmeye başladı. 1975'te ise iyice doğrulmuştu.

3. Özlem Özgür'e göre 1976-1977'de de devrimci durum yoktu!

Özlem Özgür, devrimci durumu dönem dönem çeşitli kulplar bulup reddediyor. Haydi diyelim, Leninci devrimci durum anlayışını derinden kavramadan, tek bir tanımla hareket edince, yığın savaşlarının düşük olduğu dönemler için "yanılgıya" düşüyor. Ama 1971 öncesi ve özellikle 1976-1977 yıllarındaki yığın çıkışlarını küçümsemesi, Özlem Özgür'ün Lenin'in klasik tanımına da ters düştüğünü ona açıkça oportünist bir "yorum" getirdiğini kanıtlıyor. Bunu, Sağlam Önder, *Ana Halka* yazısında Lenin'in devrimci durum tanımına "devrimci süreç ..." adını takarak açıkça yapmıştı. Özlem Özgür üstü örtülü biçimde aynı şeyi yapıyor.

Özlem Özgür şöyle diyor:

"Gerçekten de gerek 1 Mayıs 1978'de ve gerekse MESS grevlerinde olduğu gibi, işçi sınıfının her grevi ve 1 Mayıs çıkışlarının tümü, devrimci durumun bir göstergesi olarak anılamaz. MESS grevleri, yalnızca Türkiye işçi sınıfı hareketi açısından değil, dünya işçi sınıfı hareketi açısından da, çok büyük önem taşıyan bir çıkış olsa bile, ki öyledir, yine de, bir devrimci durumun varlığının, yığınların aktifliğinin 'olağanüstü arttığının' bir göstergesi olamaz. Sınıf sendikacılığı ilkelerine tümüyle uygun büyük ve başarılı her grev politik içerikler taşıyan böylesi başarılı bir grev, toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması nedeniyle ortaya çıkan ve başarıyla sonuçlanan bu grev, yine de devrimci durumun bir göstergesi, yığınların aktifliğinde 'olağanüstü' bir artış olarak gösterilemez...

"Lenin, 1913 yılında yazdığı 'Devrimci Proletaryanın 1 Mayıs Eylemi' adlı yazısında, devrimci durumun varlığının önemli bir göstergesi olan 'olağanüstü' yığın çıkışlarını, yalnızca başkent için şu tümcelerle dile getiriyordu:

"Gerçekte, grevcilerin sayısı 250 bine ulaşıyordu. Fakat 1 Mayıs grevcilerinin sayısından daha da önemli ve etkileyici olan, işçilerin devrimci sokak gösterileriydi. Başkentin içinde ve çevresinde devrimci şarkılar söyleyen, kızıl bayraklar taşıyan ve devrim diye bağıran işçi yığınları, Çarlığın en keskin hizmetkârlarına bile, savaşımın ciddi olduğunu ...hissettirdiler.

"Bu yılın 1 Mayıs grevi, Rusya'da son onsekiz ayda yer alan bir dizi grev gibi, devrimci bir karakter taşır. Bunlar, sıradan ekonomik grevlerden olduğu kadar, son Belçika grevi gibi anayasal reformlar isteyen politik grevlerden de ayırdediliyorlar...

"Rus grevlerinin, Avrupa ülkelerindeki, en ileri ülkelerdeki grevlere göre olan muhteşem üstünlüğü, Rus işçilerinin özel niteliklerini ya da yeteneklerini değil; bugünkü Rusya'da varolan özel koşulların, bir devrimci-durumun varlığını, bir doğrudan, devrimci durumun büyümesini gösteriyor..."

Bu akıl almaz bir çarpıtmadır. Lenin'i kendiliğindenci oportünist görüşlere kalkan etmektir. Özlem Özgür demek istiyor ki, yığınlar devrim yapacağız diye bağırırsa, dört dörtlük devrimci belgiler yükseltirse, o zaman yığın çıkışları devrimci durumun göstergesi olabilir! Hem devrimci durum nesnel bir durum deniyor, hem de yığın hareketlerinin bu nesnel durumu yüksek devrimci bilinçle yansıtması bekleniyor! Bu kaba bir kendiliğindenciliktir!

Şöyle ki: Yaşam felce uğrayacak, yığınlar yüksek bilinç gösterecek o zaman "devrim durumu" gelecek. "Devrim durumu" gelmeden devrimci propaganda yapmak serüvendir! Ama devrimci propaganda yapmadan da yığınlar yüksek bilinç gösteremez!

İşte oportünizmin "devrim durumu öğretisi", bu yoldan devrimci durumu belirsiz bir geleceğe atar. Bunun da adını devrimci süreç takar! Oportünistlerin devrimci süreç dediği devrimci durumun ögeleri oluşur durur. Ama devrimci propaganda yapılmadığı için beklenen yüksek bilinçli yığınsal eylemler, bu öge bir türlü oluşmaz! "Devrim durumu" da bir türlü gelmez!

Özlem Özgür bu kendiliğindenci oportünist görüşleri Lenin'den alıntı ardına gizlemeye çalışıyor. Oysa Leninizme göre, devrimci durum devrimci propagandanın yığınların deneyimleriyle beslendiği, taban bulduğu bir nesnel ortamdır. Devrimci durum var demek için yüksek devrimci bilinç gerekmez ama yığınlara devrimci bilinç verecek devrimci durum olgunlaştırılır. Bunu yapan varsa, devrimci durum yığınların devrimci bilinçli eylemlerini de içinde barındırır.

Özlem Özgür Lenin alıntısıyla Lenin'i çarpıtıyor. Bir kez, 1913'te devrimci durumun daha ilk başlarında Rusya'da devrimcı belgiler yükselmişse, bu 1901-1907, özellikle 1905-1907 arasında Rus işçi sınıfının Bolşeviklerden aldığı budanmamış devrimci bilinçle bağlıdır. Bolşevikler daha 1901'de "silahlı ayaklanma" gibi, bizim oportünistleri titretecek belgilerle Rus işçi sınıfını eğittiler.

İkincisi, aynı makalede Lenin 1913'te işçi sınıfının yüksek bilinçle ortaya çıkışının 1905'le bağlı olduğunu söylüyor. 1901'de devrimci durum başladığında hiç de devrimci belgiler kendiliğinden yükselmedi. Ve Bolşevikler kendiliğinden yükselmeyeceğini de ekonomistlere karşı savaşta yeterince açık ettiler. Devrimci durumda yığınların hareketliliği artar ama bu hareketliliği doludizgin devrimci belgilerle donatmak, komünistlerin görevidir!

Üçüncüsü, Rus işçi sınıfının 1913'teki durumunu, Bolşevik bilincin bunda etkisini bir yana bırakalım. O alıntıda Lenin'in söylediği birçok şey Türkiye için de geçerlidir. Türkiye'deki birçok grev de Avrupa'daki bir dizi ekonomik grevden, anayasal reformlar için siyasal genel grevden bile üstündür. Ve bu da Türkiye işçi sınıfının özel niteliklerinden değil, Türkiye'nin durumundan gelir.

Siyasal hareket, burjuva sınıfı ve devleti taraf alan hareket demektir. Türkiye'deki birçok grevde işçi sınıfımız jandarmayla, polisle çatışıyor. 15-16 Haziran'da sel gibi akıyor, parlementoyu işletmiyor. DGM direnişinde öyle. Hem istemlerini devlete yöneltiyor, hem de o istemler için devletin silahlı güçlerine karşı proleter yöntemlerle savaşıyor. Uzun yıllardır grevler, işçi hareketleri sık sık siyasal ve yöntemleriyle de devrimci bir karakter kazanıyor.

Yalnızca yöntemleriyle de değil, "işçiyiz güçlüyüz, devrimlerde öncüyüz", "üreten biziz yöneten de biz olacağız" gibi belgiler sendika gazetelerinde bile görüldü. 1 Mayıslarda "bütün ülkelerin işçileri birleşiniz", "savaşsız sömürüsüz bir dünya" gibi belgiler altında kızıl bayraklarla dolu, devrimci türkülerle inleyen alanlarda yüzbinlerin toplanması bir rastlantı değildi. MESS grevinde fabrikaların önlerinde asılı "ileri demokratik devrim", "yaşasın proleter enternasyonalizmi" gibi belgiler, grevci işçilerin uzun süre gösterdiği özveri, grevle gösterilen dayanışma hep devrimci nitelik taşıyordu.

Oportünizm baktığı her yerde uzlaşma, reform görüyor. Toplu sözleşmelere takındığı tutumu tüm geçmiş savaşlara karşı da takınıyor. "Büyük siyaset" havalarında grevleri, sendikal savaşları küçümserken, gerçekte grevlerin, işçi hareketlerinin kazandığı devrimci niteliğe burun büküyor.

Özlem Özgür'ü, onun bilinçsiz diye küçümsediği, ama gerçekte devrimci bir nitelik taşıyan eylemlere katılmış işçilerle karşılaştırırsak, diyebiliriz ki onlardan çok gerilerdedir.

4. 11 yıldır devrimci durumu görmeyen bugün de göremez!

Geliyoruz bugünlere! Özlem Özgür şöyle diyor:

"...Ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımların giderek derinleşmesi ve kalıcılığı, kaçınılmaz olarak bir 'Devrimci Durumun' ögelerini de oluşturmaya başladı...

"Kaldı ki, 'Türkiye'de devrimci durum vardır' yargısında bulunan kimse de, ilgili broşürün bir yerinde, 'MESS grevleri ve 1 Mayıs 1978'den bu yana yığın çıkışlarında *belirli* bir duraklamanın ortaya çıkışı kimseyi '*aldatmasın*' derken, kendinin 'devrimci durum vardır' yargısıyla açıktan çelişmiş olmuyor mu?!"

Biz acaba neden yığın çıkışlarında göreceli duraksamayı gözlerimizle gördüğümüz ve açıkça da söylediğimiz halde devrimci durum var diyoruz?

Devrimci durumun en nesnel, en baş göstergesi yığın eylemleridir. Ama yığın eylemlerinde göreceli duraklama, hatta hiç kabarmanın olmaması bile devrimci durum yok demek değildir. Devrimci durum özde toplumun patlayıcı maddeyle, elektrikli atmosferle dolu olmasıdır. Bunun yığın çıkışlarında yeterince yansıyıp yansımaması, öznel-nesnel çok çeşitli koşullara bağlıdır.

Hemen Lenin'den örnekler verelim. 1915'te Lenin Avrupa için şöyle diyor:

"Önceki önderlerin belki de onda dokuzu, burjuvaziden yana dönen proleter yığınlar, bir şovenizm seli içinde ve sıkıyönetimin, savaş sansürünün baskısı altında kendilerini *dağınık* ve *aciz* buldular. Ama nesnel savaşın yarattığı *devrimci durum* yayılıyor ve gelişiyor ve de kaçınılmaz olarak devrimci duygular doğuruyor. En iyi ve en sınıf bilinçli tüm proleterleri yoğuruyor ve aydınlatıyor. Yığınların pisikolojisinde ani bir değişiklik yalnızca olanaklı değil, giderek daha çok olası oluyor." (Lenin, *agy*, c.21, s.257-258) (abç)

Görüyoruz ki, değil yığın eylemleri, tam tersine bir dağınıklık var. Yığınların pisikolojisinde henüz devrimci bir yöneliş yok. Ama Lenin devrimci durumdan söz ediyor. Savaşın yarattığı yıkıma ve hükümetlerin güçlüklerine bakıyor. Yığın eylemlerinin olmayışını yığınların devrimci öncüden yoksun kalışına bağlıyor.

Lenin 1916'da, devrimci durumun yokluğunu kanıtlamak için yığınların kuzu kuzu savaşa gittiğini, bitkin, tükenmiş olduğunu ileri süren Kautskilere şöyle söylüyor:

"Baş engel, sınıf bilinçli işçilerin bir kesiminin sosyal emperyalistlere ve sosyal pasifistlere olan *inancıdır. Bugünün ana görevi bu eğilimlere*, fikirlere, siyaset yöntemlerine olan inancı yoketmektir.

"Böyle bir girişimin, geniş yığınların *psikolojisi* açısından ne denli sonuç verici olduğu, ancak her yerde, hem de en kararlı ve enerjik bir biçimde bu yönden ajitasyon, propaganda yürüterek kanıtlanabilir. Artan yığın hoşnutsuzluğunun her türlü devrimci belirtilerine... en içten ve tutkulu destek vererek kanıtlanabilir." (Lenin, *agy*, c.23, s.211-212)

Lenin, 1914'te başlıyor, yıl 1918 daha hâlâ devrimci durum konusuyla uğraşıyor. 1914'te savaşla devrimci durum geldi mi gelmedi mi soruyor ve sorunun yanıtını dönek Kautski'ye şöyle açıklıyor:

"Ekonomik veriler bir yanıt sağlıyor: Her yerde savaşın yarattığı kıtlık ve yıkım devrimci durum anlamına gelir. Siyasal veriler de bir yanıt sağlıyor: 1915'ten beri *tüm* ülkelerde eski ve çürümüş sosyalist partiler için bir bölünme süreci, proleter *yığının* sosyal şovenist yöneticilerden sola, devrimci fikir ve duygulara, devrimci yöneticilere doğru *kopuş* süreci gözleniyor." (Lenin, *agy*, c.28, s.289-290)

Böylece görüyoruz ki Lenin, yığınların sıkıntı ve çilesini, hükümetlerin yönetme güçlüklerini artıran ekonomik koşulların bile başlıbaşına devrimci durum anlamına geldiğini söylüyor. Bu anlayışla 1917'de "Avrupa'da var olan mezarlık durgunluğu bizi aldatmasın. Avrupa devrime gebedir. Lenin, *agy*, c.23, s.253) diyor.

Sağlam Önder de "Türkiye devrime gebedir" diyor. Özlem Özgür de nihai hesaplaşma Kaf Dağı'nın ardında değildir diyor. Ama onlar başka bir dilden söylüyorlar. Lenin başka bir dilden. Lenin, patlayıcı madde varsa, mezarlık durgunluğuna bile devrimci durum dediği için söylüyor. Devrimci propaganda, ajitasyon gereğini vurguluyor. Oportünistler ise devrimci propaganda, ajitasyonu rafa kaldırmak, ertelemek için bir parmak bal çalıyorlar, o kadar.

Lenin'in söylediklerinin ışığında, Türkiye için ne sonuçlar çıkarabiliriz?

(...)

Son birbuçuk yılda yığın çıkışlarında göreceli bir duraklama oldu. Bir kez 1976-1978 arasındaki yoğun yığın eylemlerinden sonra, özellikle uzun Maden-İş grevinden sonra bu çok doğal bir nefes almadır. Bu bir yana, son birbuçuk yılda yığınlar devrimci propaganda, ajitasyondan yoksun kaldı, liberal burjuvazinin etkisine açık bırakıldı.

Son birbuçuk yılda devrimci durum burjuva ve oportünist reformizmin altında belli ölçüde gömülü kaldı. Aynı sürede akılalmaz bir ekonomik çöküntü yaşandı... Bu dev çöküntünün kaçınılmaz olarak yığınlarda yarattığı devrimci duyguları bir yandan burjuva reformizmi uyuturken, öte yandan faşistlerin ve sıkıyönetimin terörü bindirildi. Oportünizm ise devrimci propagandayı serüven, devrimci eylemi provakasyon diye gördü. Böylece yığın çıkışlarında geçici ve göreceli bir duraklama görüldü.

İşçi sınıfımız içinde yoğun bir devrimci birikim oldu. Bu birikimin eyleme dönüşmesi kendiliğindenlik düzeyinde bile engellendi.

Öte yandan, olan eylemlere de Lenin'in dediği içten destek verilmedi. Soda işçileri yüzlerce kilometre yürüdüler, başlıbaşına devrimci nitelik taşıyan büyük bir özveri gösterdiler. Oportünistler bu eyleme de "ekonomik" diye burun büktüler. Eylem "ekonomik" değildi. Ankara'ya yürüyüşler hükümete yürüyüşlerdir. Siyasaldır. Devrimci niteliği en içten destek vererek, devrimci propaganda, ajitasyonla geliştirilecekken, küçümseme yoluyla eylem sendikal düzeye hapsedildi. CHP saylavlarına teslim edildi.

Oportünistler kendiliğinden çıkışları küçümseme yoluyla boğuyorlar. Devrimci ajitasyon, propagandayla hazırlayarak devrimci eylem koymaya gelince onda da yoklar. "Fabrikalar kalemizdir" belgisine "sendikalar kalemizdir" diye yanaştılar. Bu yüzden hem sendikaları kale yapamadılar, hem hareketi sendikal düzeyde boğdular.

(...)

Oportünistler herşeyi *komplo mantığıyla* değerlendiriyorlar. "CIA'nın güdümündeki terör örgütleri", "bir avuç kışkırtıcı ajan" vb. 1978'de 1000'den çok kişi öldürüldü. 1979'da çok daha fazla. Devrimci durum olmayan bir ülkede, patlayıcı maddeyle dolu olmayan bir toplumda "kışkırtma" bu denli tutar mı? Tutmaz...

Oportünistler daha hâlâ teröre toplumsal bir olgu olarak bakmıyorlar. Nedenlerini salt kapalı kapılar ardında arıyorlar. Terörü kışkırtma planları, kapalı kapılar ardında olabilir ama bunca yaygınlığın nedeni toplumdadır. Devrimci durumdadır. Doğru devrimci propaganda eksikliğinden, yığınların hareketliliği, kendini, insanların birer barut fıçısına dönmeleri, kavgalar, terör gibi çarpık hareketlilikle gösteriyor.

Yığın çıkışlarında, birbuçuk yıllık bir göreceli gerileme, hiçbir şey değildir. Bu da başlıbaşına bir deneyim olmuştur. 1978 öncesinin yorgunluğu geçmiş, taze öfke birikmiştir... Yığınlar arasında 1978'den çok daha derin kızgınlık, patlayıcı madde vardır.

Öte yandan TKP içindeki savaş bilinçli işçilerin, militanların oportünizmden kopuş süreci, Leninci çizginin tüm Türkiye devrimci hareketi içinde topladığı sempati. Lenin'in dediği gibi devrimci durumun önemli bir göstergesidir.

Devrimci durum, yığınların devrimci propaganda, ajitasyona açık oldukları bir dönemdir. Devrimci propaganda her zaman gereklidir. Ama yığınların yoğun deneyimleriyle beslendiği zaman sonuç alıcı olur. İşte devrimci durum çelişkilerin keskin olduğu, yığınların yoğun deneyimden geçtiği bir dönem olduğu için devrimci propaganda can alıcı önem taşır. Öyle ki Lenin, devrimci duruma yer yer propaganda dönemi diyor. Ve yığınların devrimci propagandaya yanıt vermesi de başlı başına devrimci durumun bir göstergesi oluyor.

Yine Özlem Özgür'ün o bilgiç sözlerine dönersek, diyebiliriz ki *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının Türkiye yayın tarihinde rekor denecek bir düzeyde dağılması ve her kitabın en az on el değiştirmesi, lime lime yeniden yeniden okunması yığınların Leninci ideolojiye, devrimci propagandaya değil alıcılıklarının, susamışlıklarının bir göstergesidir.

İşçinin Sesi'ne gelen yüzlerce mektup, gazetenin ele kapışılması kimsenin kara kaşı, gözü için değildir, Leninci ideolojiye susamışlığın bir göstergesidir.

(...)

5. Evet, artık devrimci durumu tartışmak bile terstir!

Özlem Özgür'den uzun bir alıntı daha alalım:

"İşçi sınıfının politik hareketi, varolan durumun gerçekçi bir değerlendirmesinden kalkarak bir yandan faşist tehlikeyi geriletmek, demokrasinin sınırlarını genişletmek için var gücüyle savaşıyor, öbür yandan da, bu savşımı, devrim için sürdürülen savaşımla aynı potada birleştiriyor. O, ne sağ oportünistlerin yaptığı gibi, güncel görevleri, devrim için sürdürülen savaşımdan koparıyor, ne de 'sol' oportünistlerin yaptığı gibi, güncel görevleri atlıyor...

"Soruyu yineleyelim: Türkiye'nin içinde bulunduğu durum bir devrimci durum, hem de olgunlaşmakta olan bir devrimci durum olarak değerlendirilebilir mi? Türkiye'de bir devrimci durumun varlığı ya da yokluğu konusunda herhangi bir tartışmanın olduğu söylenebilir mi? Daha açığı, devrimci durumun varlığı ya da yokluğu tartışılabilir mi? Ve de 'devrimci durum' değerlendirmesini kim ve ne zaman yapar?

"Söyleyelim. Bir kere Türkiye işçi sınıfı hareketi içinde, bir 'devrimci durum' var mı, yok mu biçiminde anlamsız bir tartışma kesinlikle yoktur ve olamaz da... Çünkü, devrimci durum tartışılmaz tartışılamaz. Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir döneminde, böyle bir tartışma görülmedi... Nedendir acaba?...

"Neden mi, devrimci durum tartışılamaz? Şundan: Devrimci durum, öyle bir olgudur ki, tüm ögeleriyle oluştuğu ve olgunlaşmaya başladığı zaman, herkese kendisini kabul ettirir. Ve onun, bütün ögeleriyle oluşup olgunlaşmaya başladığını da değerlendirebilecek olan, yalnızca ve yalnızca 'yığınların nabzını sürekli elinde tutan' işçi sınıfının politik hareketidir. Başka kimse değil.."

Bu sözlere ne diyelim? Gülelim mi ağlayalım mı? Bunlar Menşevizmin bile karikatürüdür.

Devrimci durum tartışılamazmış! Aynen Kautskiler de böyle demişler. Lenin onlarla dört yılı aşkın, sürekli tartışmış. Devrimci durum devrimci taktik getirir diye yıllarca uğraşmış. Komintern bu olguyu kabullenmiş 1924'te devrimci durum bitmiş. Daha sonra, Stalin'in 1928 yılı sonunda Almanya Komünist Partisi içindeki sağ oportünistler ve ortacılarla tartışması var. Onlar Almanya'da devrimci durumun yaklaşmakta olduğunu reddediyorlar. Stalin onların *parti içinde sosyal demokrasinin ajanı* olduklarını söylüyor. (Stalin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.11, s.312, 322)

Ardından Stalin'in SBKP'nin ve Komintern'in Buharin'e karşı savaşı var. Savaş odaklarından biri Avrupa'da devrimci durumun yaklaşmakta olup olmadığı konusudur. Buharin devrimci durumun yaklaştığını reddetti. (Stalin, *agy*, c.12, s.23) Stalin bu konuda doğru tutum almanın partilerin taktik çizgileri açısından can alıcı önemini vurguladı.

Özlem Özgür, dünyanın hiçbir yerinde böyle bir tartışma görülmedi derken ya düpedüz yalan söylüyor, ya da büyük bir cahillik yapıyor. Her ikisi de aynı derecede sorumsuzluktur.

Şimdi şu "güncel" görevler sorununa bakalım. Özlem Özgür, partinin sağ oportünistler gibi yapamadığını, güncel görevler, yani reformlar için savaşı devrim için savaştan koparmadığını söylüyor. Devrimci durumda en güncel görev devrim için savaşmaktır. Devrimci propaganda, ajitasyon, örgütlenme, eylem yapmaktır. Reformlar bunun *yan ürünü* olur.

İşte bunu deyince Kautskiler de Lenin'i güncel görevleri atlamakla suçluyorlar. Lenin şöyle diyor:

"Reformistler, proletaryanın sosyalist devrimi destekleyerek, popülarize ederek ve hazırlayarak bizim işin 'pratik' yönünü 'gözden kaçırdığımızı', reformlar kazanma şansımızı "kaybettiğimizi" öne sürüyorlar.

"Hem sosyal şövenistler, hem de artık sokak gösterilerini bile "serüvenci" diye reddeden Kautski destekçileri arasında yaygın bu sav, baştan sona bilime aykırı, temelden yanlış bir burjuva yalanıdır.

"Yalnızca burjuva reformizmi sorunu şöyle koyar: *Ya* devrimin yadsınması ve de bu reformlar demektir, *ya da* hiç reform kazanmamak.

"Oysa dünya tarihinin deneyleri... bize tam tersini öğretiyor: *Ya* devrimci sınıf savaşımı, ki reformlar bunun *her zaman* yan ürünüdür ... ya da hiç reformlar kazanmamaktır." (Lenin, *agy*, c.23, s.212-213)

İşte böyle. Özlem Özgür suçüstü yakalandı. Parti sağ oportünizm yapmıyor diye söylediği, partinin reformizme battığını kanıtlıyor. "Güncel sorunlar" için savaşı devrimci savaşa bağlamanın tek yolu devrimci savaştır. Bugünkü Türkiye'de faşizmi geriletmeyi güncel sorun diye getirip koydun mu, reformist olursun ve faşizmi de geriletemezsin.

Parti reformist mi değil mi? Bu sorunun yanıtı Türkiye'de devrimci durum var mı yok mu sorusunun yanıtıyla bağlıdır. Bir ülkede devrimci durum *yaklaşmaktaysa* bile parti devrimci taktiklere geçer. Barışçıl dönemlerde devrimci taktiğin kendisi reformcu biçimler alır. Devrimci durum yaklaşırkenki kaynama döneminden başlayarak taktikler devrimci nitelik alır.

Eğer Özlem Özgür, partinin reformizm yapmadığını kanıtlayacaksa, Türkiye'nin *barışçıl* bir dönem yaşadığını da kanıtlamak zorundadır. Çünkü devrimci durumun ilk iki ögesi oluştu, üçüncüyü bekliyoruz safsatası sökmez. O zaman en azından, devrimci propaganda, ajitasyonun temeli var demektir, üçüncü ögeyi de sen devrimci propagandayla oluşturmaya çalış derler.

Görüyoruz, "devrimci durum tartışılmaz" demek birşeyi çözmüyor. Sorun devrimci görevleri yerine getirme sorunudur. Ve bu sorunu çözmek zorundayız. Özlem Özgür sorunların ve çözümlerin tekelini kurmuş. İşçi sınıfı partisi bilir, yapar eder diyor. Bu bir devrimciye yakışmayan tutumdur. Biz neyiz? Devrimin sorunları, en "küçük" parti üyesine, sempatizana kadar her militanın sorunudur. Militan, yoluna baş koyduğu, uğrunda can vermeye hazır olduğu "sorun"la ilgilenmeyecek mi?

Özlem Özgür'ün *politika* gazetesinde yazdığı bu tutarsız yazılar, sorunlarla ilgilenmenin ne denli önemli olduğunu gösteriyor. İşçi sınıfımızın bilinci, milyonların işçi sınıfımızla bağlı yazgısı söz konusudur. TKP'nin tepesini tutanlar, yığınların değil, liberal burjuvazinin nabzını sayıyorlar. Tüm bilinçli işçilere, militanlara tarihsel sorumluluk düşüyor.

Oportünizm, "devrim durumu öğretisi" diye bir türkü tutturmuş. Devrimci durumda başa düşen devrimci görevleri erteliyor. Lenin'in bir benzetmesi gibi, (Lenin, *agy*, c.10, 351) top ayağına gelince oynayan futbolcular gibi bekliyor.

Yürükoğlu Yoldaşımız *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında şöyle diyor:

"Dünyada kapitalizmin içinde bulunduğu genel aşamaya ve Türkiye kapitalizminin gelişme özelliklerine bağlı olarak uzun bir tarihsel dönem içinde ağır ağır pişen koşullar yurdumuzda devrimci duruma varmıştır. Oportünistler bu gerçeği yadsımaya çabalıyorlar. ("sol"cular içinse her zaman devrimci durumdur) Onlar Kautski'nin, devrimci durumuna inanmak istememesi gibi olayları dışarıdan izliyorlar. Devrim patladığında devrimci durumun varlığına inanacak, tekrar devrimci olacak ve 'hizmet götürmek' için saflara koşacaklar! Ama bunu, günün görevlerinden yan çizen tüm kariyeristler, sosyalizm 'memurları', fırsatçılar da yapacak.

"Devrim olsa da olmasa da, bugün devrimci durumun varlığı nesnel bir gerçekliktir. Ve devrimin gerçekleşebilmesi, giderek artan oranda devrimcilerin bilinçli hazırlığına, işçi sınıfını ve emekçileri 'son kavga'ya hazırlayabilmelerine bağlıdır." *(Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4. basım, s.130-131)

Oportünistler bu hazırlık görevinde sınıfta kaldılar. Biliçli işçilerin, militanların, devrimcilerin gerisinde kaldılar. Özlem Özgür'ün yazıları bunu bir kez daha kanıtlıyor.

Sözümüzü Lenin'den bitirelim:

"Sosyalist proletaryanın taktiklerinin, devrimci durum varken ve devrimci durum yokken aynı olamayacağı Marksizmin ABC'sidir.

"(...)

"Kautski ... Bolşevikler 'her zaman şiddetin ve iradenin mutlak üstünlüğüne inandılar' gibi sözlerle kaçamak yapmaya çalışıyor. Böylece devrimci durum konusunu açmaktan kendi kaçışını, utanç verici kaçışını *örtbas etmek* için, yalnızca tepeden ve boş bir söz geveliyor.

"...Devrimci durum gerçekte geldi mi gelmedi mi? Kautski bu soruyu da sormadı. Ekonomik veriler bir yanıt sağlıyor: ...Siyasal veriler de bir yanıt sağlıyor...

"Yalnızca devrimden korkan, ona ihanet eden bir kişi bu verileri göremezdi.

"(...)

"Avrupa'da devrimci durum varken, devrimci taktiklerin özgül nitelikleri ne olmalıydı? Dönek olunca 'Kautski, bir Marksist için zorunlu olan bu soruyu sormadı. Kautski tipik bir küçük burjuva, bir ukala, cahil bir köylü gibi tartışıyor.' 'Genel bir Avrupa devrimi' başladı mı başlamadı mı? Başlamışsa o zaman da devrimci olmaya hazır!...

"Devrim başlamamışsa o zaman Kautski devrime sırt çevirecektir! Kautski şu doğruyu anlamanın en küçük belirtisini bile göstermiyor: Ukaladan ve küçük burjuvadan devrimci Marksisti ayıran, onun, eğitimsiz yığınlara olgunlaşmakta olan devrimin gerekliliğini *öğütleme*, bunun kaçınılmazlığını *kanıtlama*, devrimin yararlarını halka *açıklama* ve proletaryayı, tüm çalışan ve sömürülen halkı devrime *hazırlama* yeteneğidir.

"(...)

"Şaydamanlar açıkça, kabaca, sinsice ve çoğu zaman bencil güdülerle proletaryaya ihanet ettiler ve burjuvazinin yanına geçtiler. Kautski ve Longue destekleyicileri de aynı şeyi yaptılar. Yalnızca onlar ikircimli bir biçimde ve duraklamalarla, o anda kimin daha güçlü olduğuna arada yan gözle ödlek bakışlar atarak yaptılar. Savaş boyunca tüm yazılarında Kautski, devrimci ruhu besleyip körükleyeceği yerde *söndürdü*.

"Bolşeviklerin taktikleri doğruydu. Yalnızca onlar enternasyonalist taktiklerdi çünkü... Avrupa'da devrimci durumun doğru *değerlendirmesine* dayanıyordu. Yalnızca onlar enternasyonalist taktiklerdi, çünkü *tüm ülkelerde* devrimin gelişmesi, desteklenmesi ve canlandırılması *için*, tek bir ülkede yapılabilecek herşeyi yaptılar." (Lenin, *agy*, c.28, s.289-292)

Özgür Özlemler, Sağlam Önderler Kautskilerin çok daha çapsız, kötü kopyeleridir.

ANAHTAR

Devrimci durum üzerine Lenin

TKP'de kavganın tarihçesini ele alırken, Emine Engin yoldaşımızın, ayrılığın patlak verdiği "devrimci durum" konusuyla ilgili olarak yazdığı ve gazetemizin 109-110. sayısında yayınlanan bir yazıyı, bu sayıda yine Çek-Al olarak verdik. Aynı sayıda yayınlanmış olan bu anahtarı da, konunun anlaşılmasında yardımcı olacağı düşüncesiyle yine anahtar olarak veriyoruz. Bu anahtar, Lenin'in devrimci durum üzerine yazdıklarının çok kısa bir özetidir. Lenin'in tüm yaşamı ve Bolşevizmin somut deneyimi, devrimci durum anlayışının, devrimci durumda görevleri yerine getirmenin canlı örneğidir.

Lenin, devrimci durum *terimini* bilebildigimiz kadarıyla ilk kez 1905'te kullandı. Ama kavram olarak devrimci durum, devrimci durumda görevler Lenin'de daha 1900'de vardı.

1900'de Lenin, önce Plehanof'tan şu alıntıyı yapıyor:

"Büyük toplumsal karışıklık döneminde, siyasal atmosfer elektrikli olduğu zaman, orada burada en değişik ve görülmez nedenlerden, patlamaların giderek sık çıktığı ve yaklaşan devrim fırtınasını müjdelediği zaman, tek sözle ya ajitasyon yapmak gerektiği, ya da gerilerde kalınacağı zaman, böyle bir zamanda *ancak örgütlü* devrimci güçler olayların gelişimine ciddi bir etki yapabilirler..."

Ardından kendisi şunu ekliyor:

"Rusya işçi sınıfı hareketinin tarihinde işte tam böyle bir dönem, karışıklık ve çok çeşitli nedenlerden doğan patlamalar dönemi yaklaşıyor." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.4, s.361)

1901'de ise Rusya'da devrimci durumun geldiğini büyük bir kıvançla şöyle açıklıyor:

"Öyle görülüyor ki, işçi sınıfı hareketinin bir kez daha karşı konmaz bir güçle keskin çatışmalara girişeceği bir dönemden geçiyoruz. Bu keskin çatışmalar hükümete ve mal sahibi sınıflara korku salıyor. Sosyalistlere ise kıvanç ve cesaret veriyor... Evet askersel baskının aldığı sayısız kurbana karşın bu çatışmalar bizi sevindiriyor ve cesaretlendiriyor. Çünkü direnişiyle işçi sınıfı, durumuna razı olmadığını, köle kalmayı reddettiğini, zora ve zulme kuzu gibi baş eğmeyeceğini kanıtlıyor." (Lenin, *agy*, c.5, s.25)

Böylece görüyoruz "karışıklık dönemi", "elektrikli siyasal atmosfer", "patlamalar dönemi", keskin çatışmalar dönemi" gibi sözlerle Lenin devrimci durum kavramını dile getiriyor. Ve devrimci durumun varlığını açıklamak, proletaryanın devrimci kararlılığını yükseltmek gibi sonradan daha açık formüle ettiği görevleri de daha 1900'lerde kendisi yerine getiriyor.

Rusya'da 1895'te devrimci durum öncesi kaynama dönemi başlıyor, 1901'de devrimci durum geliyor, 1905-1907 ise devrim yıllarıdır. Daha sonra 1908-1910 "gericiliğin *tam* egemenliği" (Lenin, *agy*, c.16 s.357), Bolşeviklerin devrimci propaganda ajitasyona karşın "tam bir durağanlık" (Lenin, *agy*, c.15, s.278) dönemidir. Ama daha 1909 başlarında koşulları değerlendiren Bolşevikler, varolan ekonomik ve siyasal durumda "yeni bir devrimci krizin" (Lenin, *agy*, c.15, s.323) olgunlaşmasının kaçınılmazlığını vurguladılar. 1910 yılındaki hareketlenme bu yargıyı doğruladı. 1910-1912, yine devrimci durum öncesi hareketlenme dönemidir. 1913 yılı başlarında ise Lenin, devrimci durumun varlığını duyurdu. Bolşevikler bu döneme partiyi Menşevizmden arındırarak girdiler ve devrimci durumu dünyanın en şanlı devrimine götürdüler.

İkinci Enternasyonal'in 1912'de Basel toplantısında kabul edilen bildirge, "kabaca 'bir ekonomik ve siyasal bunalım' diye tanımladığı devrimci durumun doğacağını" (Lenin, *agy*, c.21, s.214) önceden duyuruyordu. 1914'te savaş gelip, getirdiği yıkım ve çöküntüyle Avrupa'da bir devrimci durum doğurunca, oportünistler 1912 Basel Bildirgesi'ne yüz çevirdiler. Devrimci durumu reddettiler. Görevleri rafa kaldırdılar. Kendi ülkelerinin burjuvazilerinin kuyruğuna takıldılar. Bunun üzerine Lenin, Bolşevikler için çoktan açık olan devrimci durum kavramı üzerine, yıllar süren bir savaşa daldı. Bu savaş içinde terimi yerleştirdi, kavramı daha da açıklığa kavuşturdu. 1915'te klasik tanımını verdi:

"Devrimci durum olmadan devrimin olamayacağı, Marksist için tartışmasızdır. Daha da öte, her devrimci durum devrime ulaşmaz. Devrimci durumun genellikle belirtileri nelerdi? Şu üç ana belirtiye işaret edersek kesinlikle yanılmış olmayız: 1. Yönetici sınıfların yönetimlerini, hiçbir değişiklik yapmadan sürdürmesi olanaksızken, 'üst sınıflar' arasında, şu ya da bu biçimde bir kriz varken. Yönetici sınıfın siyasetinde, ezilen sınıfların patlayan hoşnutsuzluğunun ve nefretinin geçebileceği bir çatlağa yol açan bir kriz. Devrimin olabilmesi için, 'alt sınıfların' eskisi gibi yaşamak 'istememeleri' çoğu zaman yetersizdir. 'Üst sınıfların' eskisi gibi yaşayamaz durumda olmaları da gereklidir. 2. Ezilen sınıfların çile ve yoksulluğu her zamankinden daha keskinleşmişse. 3. Yukarıdaki nedenlerin bir sonucu olarak, 'barış zaman'ında kendilerinin soyulmasına hiç şikayet etmeden izin veren ama çalkantılı zamanlarda, hem kriz koşullarınca, hem de 'üst sınıflar'ın kendilerince bağımsız tarihsel eyleme çekilen yığınların hareketliliğinde dikkate değer bir artış olduğu zaman.

"Yalnızca tekil gurupların ve partilerin değil, tekil sınıfların bile iradesinden bağımsız olan bu nesnel değişmeler olmadan, bir devrim, kural olarak olanaksızdır. Bu nesnel değişmeler bütününe devrimci durum denir." (Lenin, *agy*, c.21, s.213-214)

Lenin, 1915'te devrimci durumun klasik tanımını verdikten sonra iki noktada savaşımı sürdürdü. Biri, bu tanımın üçüncü maddesi olan yığınların hareketliliği konusunun nasıl anlaşılması gerektiğidir. Ötekisi ulus çapında bunalım konusudur.

Birincisinden başlayalım. Kautskiler hemen yığın çıkışları olmadığı savına yapıştılar. Buna karşı Lenin, yığınların hareketliliğinin, her ne kadar nesnel bir göstergeyse de, öznel koşullarla sıkı sıkıya bağlı olduğunu gösterdi. Devrimci öncüden yoksun olan yığınların dağınık ve aciz kalabileceğini söyledi. (Lenin, *agy*, c.21, s.257-258.) Yığınların hareketliliğini eyleme dönüştürecek olan bilinçli işçilerin yanlış inançları varsa, bunun yığın çıkışlarını geri çekeceğini vurguladı. (Lenin, *agy*, c.23, s.211)

En önemlisi, Lenin, sorunun yığın çıkışları olsun diye beklemek değil, yığınların hoşnutsuzluğunun en küçük belirtisine bile içten destek vererek yığın çıkışlarını geliştirmek olduğunu belirtti. Lenin, *agy*, c.23 s.211-212, c.21 s.398-399) *"Henüz başlamakta olan devrimci hareketi"* (Lenin, *agy*, c.21, s.399) desteklemek ve geliştirmek gereğini vurguladı. Böylece devrimci durumun, kendiliğinden yığın hareketleri olmasa bile, devrimci propaganda, ajitasyonla yığın çıkışlarının olabileceği bir patlayıcı ortam olduğu anlayışını yerleştirdi.

İkinci nokta ulus çapında bunalım konusudur. Bolşevizm hem oportünistlere, ortacılara karşı savaşta, hem de bununla bağlı olarak Rusya'da şanlı Ekim Devrimi'yle büyük bir utku sağladı. Doğruluğunu yeryüzüne kazıdı. Bolşevizm temelinde Komintern kuruldu. Ancak oportünizme, sosyal şövenizme, ortacılığa karşı uzun yılların savaşı, tepki olarak yer yer "sol" yanlışlar doğuruyordu.

Devrimci durum, devrimci propaganda ajitasyon yaparak, toplumsal, siyasal deneyimin bunu doğrulamasına zaman vererek, yığınları devrimci savaşım içinde eğitmeye elverişli nesnel koşullardır. Bu süreç içinde, bu nesnel temelde öznel öge de gelişir ve devrimci durum olgunlaşır. Ulus çapında bunalım, daha gelişkin bir öznel ögeyi de içinde barındıran, olgunlaşmış devrimci durumdur. Devrim, *eylem olarak* ancak bu koşullarla gündeme gelir. Bu gerçeği vurgulamak için Lenin, *"Sol Kanat" Komünizm-Bir Çocukluk Hastalığı* yapıtında devrimin temel yasasını tanımladı: "Ulus çapında bunalım olmadan devrim olanaksızdır" dedi. (Lenin, *agy*, c.31, s.85)

Aynı fikri Lenin bu 1914'te dile getirmişti:

"...Her devrimci durum devrime yol açmaz. Devrim ancak üstte değindimiz nesnel değişmelere (devrimci durumun üç belirtisinden söz ediyor-*İ.S.*) öznel bir değişikliğin, yani, devrimci *sınıfın*, hiçbir zaman, hatta bunalım döneminde bile yere çalınmazsa 'düşmeyen' eski hükümeti kırıp atacak (ya da yerinden fırlatacak) *güçte* devrimci yığın eylemi koyma yeteneğinin eşlik ettiği bir durumdan çıkar" (Lenin, *agy*, c.21, s.214)

İşte komünistlerin görevi bu öznel ögeyi hazırlamaktır. Bu görevi Lenin şöyle toparlıyor:

"Devrimci durumun varlığını yığınlara duyurmak, açınımını ve derinliğini açıklamak, proletaryanın devrimci bilincini, devrimci kararlılığını yükseltmek, devrimci eyleme geçmesine yardım etmek ve bu amaçla *devrimci durumun gereklerine uygun örgütler kurmak* tüm sosyalistlerin tartışılmaz ödevidir". (Lenin, *agy*, c.21, s.216-217) (abç)

Öznel ögeyi hazırlama görevine biraz daha ayrıntılı bakarsak şunu görürüz. Barışçıl dönemden devrimci durumun üst aşamalarına dek olan dönem, kendi içinde değişen ölçülerde geneliyle ajitasyon propaganda dönemidir. Önceleri propaganda ağırlık taşır. Yığın hareketleri kabardıkça ajitasyon öne çıkar. Ulus çapında bunalım ise, eylem yani sonul eylem, devrim dönemidir. (Lenin, *agy*, c.42, s.321, c.9, s.70-71, c.16, s.356-357)

Devrimci propaganda her zaman komünistlerin görevidir. Ancak olağan, barışçıl dönemlerde çelişkiler derinlere gömülüdür. Bu çelişkilerin günlük olaylardaki küçük yansımalarından yararlanılarak bilinç verilir. Devrimci taktiklerin kendisi reformcu biçimler alır.

Devrimci durum öncesi kıpırdanışın başlamasıyla parti devrimci taktiklere, doğrudan devrim için propagandaya geçer. Devrimci durumda bu daha da ağırlık kazanır. Çelişkiler keskindir. Günlük olaylar, yoğun siyasal deneyim, yığınların devrim gerekliliğini anlamasını daha da kolaylaştırır. Devrimci durumda doğrudan devrim için propagandanın sağlam bir tabanı vardır. Devrimci ajitasyon da her somut sorunu devrimci çözüm ile bağlamak zorundadır.

Devrimci durumda doğru devrimci propagandanın can alıcı önemi vardır. Olağan dönemlerde genel teorik sorunlar olan proleter hegemonyası, devrimci zor kullanım, ayaklanma, devrim, burjuva devletinin yerle bir edilmesi, diktatörlük gibi sorunlar, devrimci durumda *çeşitli yönleriyle* pratik sorunlar olmuştur. *(Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4.basım, s.134) Bu çeşitli yönlerin en başında propaganda yönü gelir.

Lenin bunu *İki Taktik*'te çok güzel açıklıyor. 1901-1902'de "solcu"ların silahlı ayaklanma *çağırdıklarını*, kuyrukçuların ise ekonomik savaştan dem vurduklarını söylüyor. Bolşeviklerin her ikisine de karşı çıktığını ama propaganda niteliğinde bir belgi olarak halk ayaklanması belgisini attığını anlatıyor. *"O zaman* propaganda ve ajitasyonu, ajitasyon ve propagandayı nesnel durum gerçekten öne çıkarmıştı... *O zaman* doğrudan silahlı eylem *yerine* yığınsal ajitasyonu, fişekçilik yerine ayaklanma için toplumsal psikolojik koşulların hazırlanmasını savunan belgiler devrimci Sosyal-Demokrasinin (Bolşevizmin-*İ.S.*)tek doğru belgileriydi" diyor. (Lenin, *agy*, c.9, s.70-71)

Propaganda döneminin görevleri yerine getirildikçe, en başta propaganda yönüyle gündeme gelen ayaklanma gibi konular, yavaştan örgütlenme, eylem yönüyle de gündeme gelir. Önce örneğin silahlı ayaklanma bir propaganda belgisidir. Bu tuttukça örgütsel birimler hazırlanır. Bu hazırlık ilerledikçe küçük çaplı eylemler düzenlenir. Böylece devrimci durumun olgunlaşmasına katkı yapılır. Eylem dönemi, yani sonul eylem, devrim dönemi gelir. Eski propaganda belgisi bu dönemde çağrı niteliği taşır. Bu dönemde tüm sınıfların tarihsel olarak etkinlik taşıyan güçleri arasından çoğunluğun sempatisi ya da desteği gerekir. Siyaset hüneri bu dönemin özüdür. Ama eylem döneminin temelleri propaganda döneminde atılır. Giderek bilinçlenen proletarya, geniş yığınların güvenini kazanır, hegemonyasını kabul ettirir.

Bunlardan çıkacak önemli bir sonuç, bugün ülkemizde oportünistlerin devrimci propagandaya serüven, devrimci eyleme provokasyon gözüyle bakmaları, böylece devrimin eylem olarak gündeme gelmesini de ertelemeleridir. Hazırlığı baltalamalarıdır.

Özveri taarruzunda tüm yaratıcı enerjimizi seferber edelim

Herşey partimiz için

Burjuvazinin işçi sınıfına, emekçi halka uyguladığı yoğun ekonomik baskı, örgütsel normlarımızı yumuşatmanın, laçkalaştırmanın hiçbir şekilde gerekçesi olamaz. Olmamalıdır. Elimizdeki her tür olanağı, son kırıntısına kadar partimizin hizmetine koşmalıyız. Yeni yeni olanaklar yaratmalıyız.

Can Kocadayı

Komünist partisi demir disiplinli partidir. Bu emir komutaya dayanan bir disiplin de değildir. Bilince, özveriye, devrime kendini adamışlığa dayalı bir disiplindir.

Komünist partiye üye olmakla iş bitmiyor. Asıl görev ondan sonra başlar. Komünist araştırıcıdır. Kendini sürekli yeniler. Bilgilenir, partisini bilgilendirir. Özverilidir. Partisi için hiçbir özveriden kaçınmaz.

Komünizmi, Marksizm-Leninizmi sadece komünist, devrimci yayınları okuyarak öğrenmez. Okuduğunu, öğrendiğini eyleme vurur. Pratikte sınar. Devrimci savaşa katılmadan salt yayınlardan öğrenilen, yaşam kılavuzu, savaş kılavuzu olarak alınmayan bilgi hiçbir anlam taşımaz.

Partiye ezberciler, yaptığı işle öğünenler gerekmez. Lenin bunlara "çekmece kafalılar" der. Herşey kafalarındaki çekmecelerde yatar. Öğrendiklerini birleştiremezler. Eylemde, pratikte sınamazlar. Komünistin nasıl davranması gerektiğini bilmezler. Lafazan ve tembeldirler. Böylesi insan kolay, çabuk yetişir. Her zaman partiye zarar verirler.

Komünistler olayların pasif izleyicisi, yorumcusu değillerdir. Olaylara sınıf çıkarları perspektifinden bakar, yönlendirirler. Ders alırlar. Amaçları düzeni değiştirmek, dünyayı değiştirmektir. Dünyayı değiştirmek icin lerinde en güçlü araç partidir.

Komünist partisi işçi sınıfının en bilinçli, en özverili, ileri kesimini bağrında toplar. İşçi sınıfıyla sımsıkı bağlarla bağlıdır. Sınıfın öncüsüdür. Tüm sınıfı daima ileriye yöneltir. Öncülük görevini ancak böyle yerine getirebilir.

Marks ve Engels'le başlayan Bilimsel Komünizm o günden günümüze milyonlarca komünistin, işçinin olağanüstü özverisiyle büyüyerek, gelişerek geldi. İşçi sınıfının eylem kılavuzu oldu. Önünü aydınlattı.

Böyle bir sınıfa kendini, yaşamını adayan, komünizmi, Marksizm-Leninizmi iş olarak değil, yaşam tarzı olarak alan insan, sınıfı için, partisi için hiçbir zaman özveriden kaçınmaz. Sınıf düşmanına karşı ödün vermez bir savaşçı, bir komünisttir.

Partimiz, Türkiye Komünist Partisi bu günlere savaşarak geldi. Şehitler verdi. Burjuvazinin her türlü saldırısını göğüsledi. Likidatör reformistlerin sinsice arkadan sırtına saplamak istedikleri bıçağı yakaladı. Yaralandı, yıkılmadı. Komünist inancını diri tuttu.

Parti üyelerimizin, işçi sınıfının önünde büyük görevler duruyor. Hızla derinleşen ekonomik bunalım burjuvaziyi gitgide açmaza sokuyor. Politik bunalım hergün daha da yoğunlaşıyor. Burjuvazi bu durumdan çıkış yollarını arıyor. Önümüzdeki günlerde sınıf savaşı, geçmişten daha da kıran kırana geçecek gibi görünüyor. Hazır olmalıyız. Örgütlülüğümüzle, sağlam ideolojimiz, tutarlı sınıf politikamız, disiplinimizle yeni özverilere hazır olmalıyız. Öncü görevimizi yerine getirmeliyiz.

Bu günler safları sıklaştırdığımız, değişik görevler, yöntemlerle militanlarımızı sınadığımız, gelecek kavgaya hazırlandığımız, partimizi daha da güçlendirdiğimiz günlerdir.

Lenin şöyle diyor:

"Proletaryanın devrimci partisinin disiplini nasıl korunmaktadır? Nasıl denetlenmektedir? Nasıl güçlendirilmektedir? Önce, proletarya öncüsünün sınıf bilinciyle ve onun kendini devrime adamasıyla, onun sağlamlığı, özverisi ve kahramanlığıyla. İkincisi, çalışan insanların en geniş yığınlarıyla, başta proletaryayla *ama aynı zamanda* çalışan insanların *proleter* olmayan yığınlarıyla belirli ölçüde bağ kurma, en yakın ilişkiler sürdürme ve -eğer dilerseniz- onların içinde erime yeteneğiyle. Üçüncüsü, bu öncü tarafından uygulanan siyasal önderliğin doğruluğuyla, geniş yığınların, doğru olduklarını *kendi öz deneyimleriyle* görmeleri kaydıyla, siyasal strateji ve taktiklerinin doğruluğuyla. Bu koşullar olmaksızın, görevi burjuvaziyi devirmek ve toplumun tümünü değiştirmek olan gerçekten ileri sınıfın partisi olma yeteneğindeki bir partide disiplin sağlanamaz. Bu koşullar olmaksızın, disiplini yerleştirmek için yapılan bütün girişimler kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğrar ve laf ebeliği ve soytarılıkla sonuçlanır. Öte yandan, bu koşullar birden ortaya çıkmaz. Bunlar ancak uzun çaba ve çetin deneyimlerle yaratılırlar. Bunların yaratılması, bir dogma olmayan, ancak son biçimini gerçek yığın hareketinin ve gerçek devrimci bir hareketin pratik eylemiyle yakın ilişkisi içinde alan, doğru devrimci teoriyle kolaylaştırılır." (Lenin, *"Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı*, Sol Yayınları, s.12-13)

Partimizde yıllardır sürdürdüğümüz bir geleneğimiz var. Biz buna "Özveri Taarruzu" diyoruz. Yoldaşlarımız önceden saptadıkları hedeflerine ulaşmak, aşmak için gerçek bir özveriyle, canla başla çalışıyorlar. Parti örgütlerinde kollektif çalışma daha bir pekişiyor. Dökülenler de oluyor. Yerleri boş kalmıyor, hemen doluyor. Tek tek küçük görevlerin üstesinden gelerek, daha büyük göreve, devrime hazırlanıyoruz.

Bu yılki Özveri Taarruzumuz, Gorbaçof yönetiminin SSCB'de partiyi, sosyalizmi likide etme saldırılarını yoğunlaştırdığı dönemlere rastladı. Yoldaşlarımız, sovyet sistemini, Büyük Ekim Devrimini, Lenin'in mirasını gözleri gibi korumak istediklerini göstermek için taarruzun 7 Kasım'a, Büyük Oktobr'un 71. yıldönümüne kadar uzatılmasını istediler. Bu jest, bizi anti-sovyet olmakla suçlamak isteyen, oysa sovyetizm'le yağcılığı karıştıranlara, yoldaşlarımız tarafından verilen vurucu bir yanıt oldu.

Özveri Taarruzu başlı başına bir amaç değildir. Partimizi güçlendirmemizde, işçi sınıfıyla, emekçi yığınlarla bağlarımızı sağlamlaştırmada çok iyi değerlendirmemiz gereken bir araçtır. Şu veya bu alandaki çalışmalarımızla onu sınırlandırmamalıyız. Yaşamın her alanına yaymalıyız. En acil yapılması gerekenler kuşkusuz öne çıkacaktır. Fakat bu ötekilerinin ihmal edilmesi, bir yana itilmesi olmamalıdır. Yapacağımız bir çalışma programıyla olanaklarımızı, gücümüzü doğru, düzenli bir şekilde kullanmalıyız. Hiçbir zaman, komüniste sallapati çalışmak yakışmaz.

Her zaman, her olanakta çalışmalarımıza çevremizdeki insanları da katmalıyız. Sınıf için, devrim için özveriye onları daha şimdiden alıştırmalı, yetiştirmeliyiz.

Partiyi güçlendirmek, yeni üye kazanmak demektir. Merkez organ temelinde örgütlenme, yeni üye kazanma başa alınmalıdır. Daha yaygın dağıtım için hedefler saptanmalı, hayata geçirilmelidir.

Burjuvazinin ideolojik saldırısına, toplumda kokuşmuşluk, yozluk yaymasına karşı merkez organımız elimizde güçlü bir silahtır. Bu silahı kullanmasını çok iyi öğrenmeliyiz. Yayın organımızı, *İşçinin Sesi*'ni işçi yataklarına, fabrikalara, işçilerin, emekçilerin olduğu her yere sokmalıyız.

Partimizin örgütlenmesi gizlidir. Fakat çalışması açıktır, yığınların içindedir. Bu gizli çekirdeğin çevresine alabildiğine yaygın, yaşamın hemen her alanını kapsayan, legal kuruluşlardan, dernek vb. türden olanaklardan yararlanarak bir ağ örmeliyiz. Böylece yığınlarla olan bağlarımızı daha da güçlendirip yaygınlaştırabiliriz. Ve hem de bu alanı reformistlere, legalistlere bırakmayız.

Legalizmle savaşmak, onu altetmek için de legal olanaklar yaratmak, bu olanaklardan çok iyi, akıllıca yararlanmak zorundayız.

Parti çalışmamızı, gizli örgütlenmemizi legal olanaklardan yararlanma ile birleştirmeliyiz. İçinde bulunduğumuz somut koşulları dikkate alarak, konspirasyonu, gizliliği zedelemeden, disiplinli bir biçimde en doğru yöntemleri yaratıcı bir şekilde uygulamalıyız.

12 Eylül faşist darbesi, gericilik yılları, tüm ilerici muhalefeti ezdi. Ama yok edemedi. Yılgınlık, yığınlarda durgunluk başgösterdi. Ahlaksızlık, çıkarcılık, köşe dönme kurnazlığı devlet politikası oldu. Kokuşmuş, yoz, arabesk bir toplum yaratmak için devletin tüm olanakları seferber edildi. Kadercilik, "bir ekmek, bir hırka" mistisizmi topluma egemen kılınmak istendi.

Bunlar da yetmedi, yığınların kafasını bulandırmak için her boydan oportünist, reformist görüşler ortaya sürülüyor. İşçi sınıfında, emekçi halkta giderek kabaran hoşnutsuzluk dalgası, reformizmin peşine takılarak iğdiş edilmek isteniyor.

Komünistler, burjuvazinin bu çok yönlü saldırısına karşı durmak, işçi sınıfı ideolojisini toplum yaşamında egemen kılmak için, yılmadan çalışmak zorundadırlar.

Lenin, *"Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı* kitabında şöyle diyor:

"İrtica yılları (1907-1910). Çarlık zafere ulaşmıştı. Bütün devrimci partiler ya da muhalefet partileri ezilmişlerdi. Siyaset yerine durgunluk, yılgınlık, bölünmeler, dağılma, davayı terkediş, ahlaksızlık geçmişti. Felsefi idealizme doğru artan bir eğilim görülüyordu; gizemcilik, karşı-devrimci bir ruh halinin büründüğü kılıktı. Ama aynı zamanda, devrimci partilere ve devrimci sınıfa, son derece yararlı bir tarih diyalektiği dersi veren, siyasal savaşı yılmadan yürütmeyi onlara anlatan ve öğreten de, bu büyük yenilginin kendisidir. İnsan gerçek dostlarını felaket anında tanır. Yenilgi ordular için bir okuldur... Bolşevikler görülmedik güçlüklere göğüs gererek, işçi sınıfı saflarında burjuvazinin ajanı oldukları 1905'ten sonra bütün burjuvazi tarafından anlaşılmış olan ve bu yüzden de burjuvazi tarafından bolşeviklere karşı, türlü yollarla desteklenen menşevikleri yenilgiye uğrattılar. Bununla birlikte, bolşevikler yeraltı çalışmalarını 'legal olanaklardan' açıkça yararlanma ile birleştiren doğru taktiği uygulamış olmasalardı, bu sonucu hiç bir zaman elde edemezlerdi." (Lenin, *"Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı*, Sol Yayınları s.17-18).

Yoldaşlarımız olağanüstü zor ekonomik koşullarda çalışıyorlar. Bu zorluklar birçok yönden bastırıyor. Komünist inancımızla, direncimizle bunların üstesinden gelmek zorundayız. Mali olanaklarımızın sınırlı olması, çalışmalarımıza engel oluşturamamalıdır. Buna izin vermemeliyiz. Burjuvazinin işçi sınıfına, emekçi halka uyguladığı yoğun ekonomik baskı, örgütsel normlarımızı yumuşatmanın, laçkalaştırmanın hiçbir şekilde gerekçesi olamaz. Olmamalıdır. Elimizdeki her tür olanağı, son kırıntısına kadar partimizin hizmetine koşmalıyız. Yeni yeni olanaklar yaratmalıyız.

Bu düzeni, kapitalizmi, herşeyiyle yıkmak için yola çıktık. Partimiz üyelerinden, sempatizanlarından, özveri istiyor. İster yüz, ister bin, önemli olan inanç uğruna, devrim uğruna özveridir.

Herşey özveri taarruzumuzun başarısı için!

Herşey partimiz için!

Kazlıçeşme'de Mehmet Kahraman adlı bir genç işçinin iş kazasında ölümü, militan bir eylemle protesto edildi

Bunun da hesabını soracağız!

Kazlıçeşme'de yüzlerce işçinin bu militan eylemi, işçi sınıfımızın, "sessiz" görünmesine karşın, aslında öfke ile patlamaya ne denli hazır olduğunun küçük bir örneğidir.

(PHA/1-İstanbul) 16 Eylül günü, Kazlıçeşme'de bir deri işçisinin ölümü üzerine, yüzlerce işçinin katıldığı yığınsal ve militan bir protesto gösterisi yapıldı. Komünistler bu eylemde en ön saflardaydılar.

Bundan bir ayı aşkın bir süre önce, Kazlıçeşme'deki Geyik/Kampana Deri Fabrikası'nda çalışan genç bir deri işçisi, gece çalışırken, kazan patlaması sonucunda yanarak ağır yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştı.

Mehmet Kahraman adlı bu genç işçi arkadaş, 15 Eylül günü hastanede öldü. Mehmet'in ölüm haberini alan işçiler, aynı akşam, büyük bir öfke içinde Deri-İş şube binasına yürüdüler. Sendikanın, bu ölümü, iş kazalarını, patronların işçi sağlığını hiçe sayan tutumlarını protesto etmek üzere bir eylem düzenlemesini istediler.

Sendika şube başkanı, fabrikanın 250 işçisinin eylem önerileri karşısında pasif tutum aldı. "Olabilir, olamaz, yapabilirseniz yapın, siz karar verin" türünden yanıtlar verdi. Bu pasif tutum, zaten karakola yürüyecek kadar öfkeli olan işçilerin öfkesini iyice biledi. İşçiler, 16 Eylül günü, fabrika önünde bir cenaze töreni yapılması kararını aldılar. Bütün fabrikalara haber saldılar.

Ertesi gün, (16 Eylül günü) saat 12'de, Mehmet Kahraman'ın cenazesi ailesinin rızasıyla fabrikanın önüne getirildi. Yüzlerce öfkeli işçinin ve Deri-İş genel merkez yöneticilerinin katıldığı militan bir cenaze töreni yapıldı.

"İşçinin onuru sermayeyi yenecek!"

Cenaze töreni, 500-600 işçinin, bir eylem oldu. Bir sendika yöneticisinin de konuşma yaptığı düzene, iş kazalarına, patronlara karşı öfkelerini haykırdığı militan eylemde işçiler, "katil iktidar", "işçinin onuru sermayeyi yenecek" gibi sloganları defalarca haykırdılar. Ayrıca, "katil sermaye", "katil işveren", "kahrolsun sermaye" sloganları atıldı.

Bu olay, hızla devrimci duruma doğru giden Türkiye'de, işçi sınıfımızın, "sessiz" görünmesine karşın, öfke ile patlamaya ne denli hazır olduğunun küçük bir örneğidir.

İşçiler sessiz değil, öfkelidirler. Onlar, üyesi oldukları sendikaları çoktan aşmış olup, daha ileri, daha militan eylemler için öfke biriktiriyor, dişlerini bileyliyorlar. Mehmet arkadaşın ölümü üzerine düzenlenen bu eylemde haykırılan "kahrolsun sermaye" sloganını, yarın bu düzeni yerle bir ederek, devrimle kendi düzenini kuracak olan işçi sınıfının, bütün ülkede haykıracağı bir zafer sloganına dönüştüreceğiz.

Mehmet'lerin hesabını soracağız!

Tek silah parti tek yol devrim!

Antalya'nın ardından İstanbul Samandıra'da gecekonduların zorlu ve başarılı kavgası:

Gecek ndularımız yıktırmayacağız!

Burjuvazinin sözcülerinin, bakanlarının çırpınışları boşuna. Halka zam, zulüm, işkence ve yıkımdan başka hiçbir şey vermeyen burjuvazi hakettiğini bulacaktır.

Ülkenin herbir yanında gecekondu yıkımları sürüyor. Halka başını sokacak bir yuva temin etmekten aciz burjuva devlet, halkın bir sürü zorluklarla yapmış olduğu gecekonduları yıkıyor. Bunun son örnekleri Çorlu'da, Denizli'de, Gaziantep'te, Antalya ve İstanbul'da yaşandı.

Çorlu Sağlık Mahallesi'nde 15 gecekondu kaçak olarak yapıldığı gerekçesiyle yerle bir edildi. 15 aile evsiz kaldı.

Gaziantep'te ise Hazine'ye ait arsaya kaçak olarak yapıldığı gerekçesiyle 20 ev ile henüz inşaatı yeni başlamış 100 kadar ev yerle bir edildi. Polis ve zabıtadan oluşan yıkım ekibi, direnenlerin evlerindeki eşyaları dışarı attı. Evleri yıkılan gecekondu halkı "burayı asla terketmeyeceğiz, siz yıkın biz yine yaparız" diyerek tepkisini dile getirdi. Canı pahasına evini koruyacağını belirten 50 yaşında 5 çocuk annesi bir kadın, kendine engel olmak isteyen polislere kazma sallayarak evini yıkmak isteyen dozerin önüne oturdu. Bir başka gecekondulu da evinin çatısına çıkarak inmemek için polis ve zabıtaya uzun süre direndi.

Öte yandan sanayi ve teknoloji bakanı Şükrü Yürür, 107 gecekonduyu yıktıran ANAP'lı belediye başkanına çıkışarak şöyle dedi:

"Referandum öncesinde gecekondu yıkılır mı, hatalı davranıp bize puan kaybettirmeyin. *Bugünlerde* gecekondu yıkımı çok yanlış bir hareket."

Burjuvazinin sözcülerinin, bakanlarının çırpınışları boşuna. Halka zam, zulüm, işkence ve yıkımdan başka hiçbir şey vermeyen burjuvazi halktan puan bekleyedursun... Halk burjuvaziye hakettiği cezayı bu devleti devrimle yıkarak verecektir.

En son gecekondu eylemleri, yıkımlara karşı en iyi yolun militan eylem olduğunu gösterdi.

En iyi savunma saldırıdır

Eylül ayı başında, gecekondu halkının, Antalya'da yuvalarını yıkmaya gelen yıkım ekiplerini taşla sopayla, onlara saldırarak püskürtmelerinin ardından, şimdi de İstanbul'da Samandıra'nın Yenidoğan semtinde yıkıma gelen belediye ekiplerine karşı gecekondu halkı taş ve sopalarla saldırdı. Gecekondularını *yıktırmadı.*

Seksen dolayında gecekonduyu yıkmak için dozerlerle gelen Kartal belediyesi zabıta ekipleri gecekondu halkının saldırısıyla karşılaştı. Bu zorlu saldırı karşısında geri çekilmek zorunda kalan zabıta ekipleri jandarmadan yardım istedi.

Jandarma birliklerinin olay yerine gelmesiyle mahalleye yakın bir kereste atölyesine giden zabıta ekipleri önce burayı yıktılar. Atölyenin yıkılmasından sonra sıranın kendi gecekondularına geleceğini anlayan halktan bazıları, yakındaki caminin hoparlörlerini kullanarak semt sakinlerini kavgaya çağırdı. Yapılan çağrı üzerine kadınlı çocuklu yaklaşık 200 kişi, ellerinde sopa ve taşlarla topluca saldırıya geçtiler.

"Ölürüz de evlerimizi yıktırmayız"

Belediye zabıta memurlarının jandarma birliklerinin desteğini alarak bölgeye yaklaşması üzerine ortalık bir anda savaş alanına döndü. Gecekondu halkı kadınlı erkekli, çocuklarıyla birlikte taş ve sopalarla belediye ekiplerine saldırdılar. Belediye zabıta otolarının camları kırıldı. İki belediye zabıta memuru yaralandı. Jandarma birlikleri otomatik tüfeklerle havaya ateş açarak halkı korkutacağını sandı.

Ateş açılması üzerine ilk önce şaşırarak dağılan halk, sonradan kısa sürede yeniden toplandı, bu kez jandarmanın sürdürdüğü uyarı ateşine rağmen dağılmadı. "Ölürüz de evlerimizi yıktırmayız" diye sloganlar atmaya başladı.

Gecekondu halkının bu kararlılığı karşısında daha büyük olaylar çıkabileceğini, hatta çevde yayılabileceğini düşünen yetkililer, belediye ekiplerini jandarma birliklerinin gölgesinde bölgeden uzaklaştırmak zorunda kaldılar. Öfke dolu halkın çevresinde barikat oluşturan jandarma birlikleri gecekondu halkının evlerini yıktırmayacağını anlayınca barikatları kaldırıp geri dönmek zorunda kaldı.

Bu olay da bir kez daha gösterdi ki en iyi savunma saldırıdır. Burjuvazinin bildik uygulamalarına karşı halkın kararlı savaşımı, onu geri adım atmak zorunda bırakacaktır. Gecekondu halkı, Antalya ve Yenidoğan mahallesi örneklerinde olduğu gibi birbirine kenetlenir, yıkımcıların üzerine üzerine yürürse, burjuva devlet bir tek gecekonduyu bile yıkmaya cesaret edemeyecektir.

Faruk Yapıcı

Burjuvazi emperyalistleşebilmek için Kürt sorununu kullanmak istiyor ama

Kürt sorunu burjuvazinin elini yakıyor

Görünen odur ki burjuvazinin Irak'lı Kürtler üzerine kurduğu emperyalistleşmeye dönük hayaller kısa zamanda yıkılacaktır. Burjuvazi, Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olma durumuyla yüzyüzedir.

İran-Irak arasında süren 8 yıllık kör döğüşünün "barış"la noktalanmasından sonra Irak, İran'la işbirliği içinde olduğunu ileri sürdüğü Kürtlere yöneldi. Hiçbir savaş kuralının tanınmadığı ırak saldırısında sivil Kürt halkından binlerce kişi katledildi. Yoğun bir şekilde kimyasal bomba kullanıldı.

Ağustos ayının sonlarına doğru Irak askerlerinin saldırılarından, kimyasal bomba yağmurundan gözünü açamayan Kürtler, yığınlar halinde sınırı geçerek kendilerini Türkiye topraklarına atmak zorunda kaldılar. Bu zorunlu göçün sayısı kısa zaman içinde (çoluk-çocuk, yaşlı-genç olmak üzere) 120 bine çıktı.

Saddam rejimi, hem soykırımını istediği düzeyde tutmuş, hem de Kürtleri Irak sınırları dışına sürerek, sorunu büyük ölçüde asgari düzeye indirmiş oldu.

Türkiye ise yığınlar halinde gelen Kürtlere istese de engel olamazdı. Kürtler, dağları aşarak fiilen sınırdan içeri girdiler. Engel olunması demek, Kürtleri Irak'la birlikte sınırın sıfır noktasında imha etmek demekti ki, bu da Kürtlerin Türkiye'ye girmelerinden doğacak riskten kat kat büyük tehlikeleri başına sarma anlamına gelecekti.

Türkiye burjuvazisi kendi içindeki çekişmeleri bir çırpıda kenara iterek bu konuda domuz topu oluşturdu. Tüm kurumlarıyla birlikte, Türk'ün üstünlüğünden, yardımseverliğinden, "insanlığından" sözetmeye başladı.

Başından şunu belirtmeliyiz ki, Türkiye burjuvazisi, Kürt halkının düşmanıdır. Ermeni düşmanlığını ise tüm insanlığın belleğinden silmesi mümkün değildir. Kürtlere düşmanlığının sınırsızlığı da tarih süreci içinde hiç eksilmeden bugüne kadar uzanmaktadır. Eli kandan çıkmamış olan Türkiye burjuvazisinin Iraklı Kürtlere sempati beslemesi düşünülemez.

Özal hükümeti durumdan hem kısa erimde hem de uzun erimde yararlanma planı içinde hareket ediyor. Kısa erimde sağlanacağını düşündüğü yararlardan biri referandumda Kürt halkından oy toplayabilmektir. Irak'lı Kürtlere sahip çıkması(!) Türkiye'li Kürtlerden oy almasını getirebilir. Kaldı ki Özal'ın Irak'lı Kürtlere kucak açması(!) tüm burjuva muhalefet partilerince de takdirle karşılanmaktadır. Böylece Özal hükümeti Iraklı Kürtleri korur görünürken referandum için de yerel seçimler için de iyi bir yatırım yapmış olmaktadır.

İkinci kısa erimli yararı ise Iraklı Kürtlere sahip çıkıyor görünerek 1980'den bu yana Kürt halkı üzerindeki şiddet politikasının unutturulmak istenmesidir. Özal hükümeti böylece burjuvazinin üzerinde olan bu suçu bir kenara atmış olacak, hem de başarabilirse PKK'nın Kürtler üzerindeki etkinliğine bir darbe indirmiş olacaktır. Ama görünen odur ki, burjuvazinin azgın bunalımı, Özal'ın bunu başarmasının yollarını daha şimdiden tıkamıştır.

Kaldı ki, yukarıdaki kısa erimli çıkarları uzun erimli çıkarlarına bağlıdır. Burjuvazi Iraklı Kürtleri, uzun erimli çıkarlarında özellikle emperyalistleşme isteminde, hem AT'ye girebilmede hem de Ortadoğu'da Müslüman ve Körfez ülkelerine yönelmede bir atlama tahtası olarak kullanmayı düşünüyor.

Burjuvazi sürekli savaş içinde bulunmuş olan bu yığını Irak'a karşı koz olarak kullanabilir. PKK ile karşı karşıya getirebilir. Kürt'ü, Kürt'e kırdırmak için bu bulunmaz bir fırsattır.

AT'ye girmede en büyük engellerden birisi de Ermeni ve Kürt katliamlarıdır. Burjuvazinin propagandasının yönü şimdi Irak'lı Kürtlere kucak açarken(!) Türkiye'nin insancıllığının öne çıkarılması ve bugüne kadar yapılmış olan katliamların birer dedikodudan ibaret olduğunun gösterilmesi yönündedir.

Türkiye burjuvazisi, Irak'lı Kürtlere şimdi geçici iskan veriyor. Hatta öyle ki burjuvazinin akıl hocalığını yürüten köşe

İETT işçileri yeniden eyleme geçti

Haydi militan yleme, sendikada yönetim

İETT sürücüleri, bir yandan işverene karşı militan, yığınsal mücadeleyi yükseltirken, bir yandan da, Türk-İş üyesi Belediye-İş'te sendikal birliklerini kıskançlıkla koruyacak ve "tabanın söz ve karar sahibi olması" ilkesini, şube genel kurullarında, genel merkez kongresinde pratiğe geçireceklerdir.

(PHA/3-İstanbul) İETT çalışanları arasında huzursuzluk artıyor. İstanbul belediyesinin toplu ulaştırma hizmetlerinde çalışan binlerce işçi, son haftalarda yeniden eyleme geçti.

Eylül ayının ilk haftası içinde topluca "korna çalma" eylemi yapan İETT sürücüleri, bu eylemi günlerce sürdürdükten sonra, şimdi de iş yavaşlatma eylemine giriştiler. Bu arada, çok sayıda işçi izin almaya, ya da viziteye çıkmaya çalışıyor. Ayrıca, son iki ay içinde 400'e yakın sürücü, ağır çalışma ve düşük ücret koşullarına tepki göstererek istifa etti.

"Görünmez" kazaların aşikar nedenleri

İETT işçileri, ağır çalışma koşullarını, düşük ücretleri, otobüslerin can güvenliği açısından berbat durumlarını protesto etmek üzere, geçen yıl mart ayında da eyleme geçmişlerdi. Sürücülerin o zamanki "kurallara uyma eylemi", İstanbul'un trafiğini felce uğratmış, kamuoyunun dikkati İETT işçilerinin, özellikle otobüs sürücülerinin üzerine toplanmıştı. Bu koşullarda bugüne dek kayda değer ilerleme sağlanmadı. İşçiler hâlâ son derece kötü koşullar altında çalışmak zorunda bırakılıyorlar.

Sürücüler, yeterli havalandırma/klima cihazı olmayan otobüslerde, yaz-kış cereyana, toza, karbon monoksit gazına, kurşuna maruz kaldıkları bir ortamda çalışıyorlar. Bu, çok sayıda sürücünün solunum yolları hastalıklarına, karbon monoksit zehirlenmesine yakalanmasının en belli başlı nedenidir.

Berbat kent yollarında, amortisörleri kötü ve sürücü koltukları süspansiyonsuz otobüsleri sürmek zorunda bırakılan İETT sürücülerinde, çeşitli belkemiği hastalıkları ve tıpta "herni diskal" adı verilen belkemiği fıtığı ortaya çıkmaktadır. Bunun ardında, sürücülerin yasal haklarının ve alınması gerekli önlemlerin işveren tarafından açıkça gözardı edilmesi gibi bir neden yatmaktadır.

İETT sürücülerinin yasal olarak günde 6,5 saat otobüs sürmeleri gerekirken, haftalık ortalama çalışma süresi, işverenin keyfi tutumu sonucu 70 saate kadar çıkmaktadır. Zorunlu fazla mesai sistemi vardır.

Bunlar yetmezmiş gibi işveren bir de, bu saatler içinde sürücülere "beslenme yasağı" koymuştur. Bu, sürücülerin uzun çalışma saatlerinde, mola vermeden, düzensiz beslenmeleri, aç kalmaları anlamına gelir. Bu da, gürültülü bir ortamda çalışan işçilerin yorulma, dikkat dağılması, gerilim, *stres* gibi ciddi sorunlarla karşı karşıya olması demektir. Gazetelerin "görünmez kaza" dedikleri iş cinayetleri, işte böyle açıkça görünür nedenlerin sonucunda ortaya çıkmaktadır.

İETT işçilerinin önünde, açıkça ilan edilmemiş olmakla birlikte, pratikte uygulanan vizite yasağı da vardır. Üstelik, viziteye çıkılsa bile, işçinin rapor istemi, sağlık kurumları tarafından çoğu kez reddedilmektedir.

Bu azgın sömürüye dur denecektir

İETT işçileri, emperyalistleşme aşamasında olup da bir türlü emperyalistleşmeyi beceremeyen, bu nedenle de içte sömürüyü azgınca artıran burjuvazinin, başka ülkelere taş çıkartacak sömürü ve tehdit mekanizmaları içinde çalışmaktadırlar. Bir örnek verelim:

İşveren, *22 bin liranın üzerinde* hasarlı kaza yapan sürücünün iş akdini feshetmeye yetkilidir. Şu ya da bu hata nedeniyle geri hizmete alınan sürücünün primi ise yüzde 20'den yüzde 3'e düşürülmektedir. Dev adımlarla artan enflasyon karşısında savaşı verdiği, bir kilo kıymanın artık 5 bin liraya bile alınamadığı bir ülkede bu, işçinin her an kaza yapma endişesi ve bunun yarattığı büyük bir gerilim içinde çalışması demektir. 1986-1988 yılları arasında, kaza yaptıkları gerekçesiyle 18 sürücü tutuklanmış, son 10-12 ay içinde 40'ı aşkın sürücü geri hizmete alınmıştır.

Burjuvazinin, dünyaya bir kültür, sanat, tarih, vb. merkezi olarak tanıtabilmek amacıyla, milyarlarca lira harcama yaptığı İstanbul'da, İETT sürücüleri, (Ikarus otobüsleri gibi) baskı ve balataları bozuk, (Büssing otobüsleri gibi) imalat hatası olan, sürücünün direksiyonu çevirebilmek için bazan yolculardan yardım istemek zorunda kaldığı, (Leyland otobüsleri gibi) frenleri, silecekleri çalışmayan, miyadını doldurmuş otobüslerde çalışıyorlar. İETT Şoförler Derneği Başkanı'nın en son yaptığı bir açıklamaya göre, fenni bir muayene yapılsa, İETT otobüslerinin yarısı trafikten men edilebilecektir.

Taşıtların servislerinin yapıldığı bölümlerde de az sayıda işçiye olabildiği kadar çok taşıt aracının temizliği, tamiri verilmekte, bazan 100 otobüsü bir kişi temizlemek zorunda kalmaktadır. Böylece İETT, sömürüyü olabildiğince yüksek oranda tutmaktadır.

Militan eyleme, sendikada yönetime

İETT sürücülerinin bu berbat çalışma koşullarına tepki göstermemesi düşünülemezdi. Gerçekten, mücadele yeniden yükselmektedir. Gerçi bazı arkadaşlar, istifa ederek işten ayrılma yolunu seçiyorlar ama, 3500 dolayında İETT işçisi, militan ve yığınsal bir kavga vermenin gerekliliğini görüyor ve bu yönde eyleme hazırlanıyor.

İşverenin yıllardır dayattığı koşullara karşı sürücülerde şiddetli bir tepki birikmiş olup, işçi, "birşeyler yapılması" gerektiğini düşünüyor. Durum böyleyken, Belediye-İş sendikası yönetiminin, sorunu basit bir "toplu sözleşme sorunu" olarak görmesi doğru değildir.

Hele, Belediye-İş genel başkanı Hasan Soysal'ın, sendika genel merkez yönetiminin el atıp çözüm aramadığı sorunlar karşısında yeniden eyleme geçen İETT çalışanlarının bu eylemini "kabul etmediğini"(!) ilan etmesi ve eylemci işçileri "uyarması"(!), Türk-İş'in en büyük sendikalarından biri olan bu sendikada *sendikal demokrasi* sorununun ne kadar canlı olduğunu göstermektedir.

İETT sürücüleri, bir yandan işverene karşı militan, yığınsal mücadeleyi yükseltirken, bir yandan da, Türk-İş üyesi Belediye-İş'te sendikal birliklerini kıskançlıkla koruyacak ve "tabanın söz ve karar sahibi olması" ilkesini, şube genel kurullarında, genel merkez kongresinde pratiğe geçireceklerdir.

İşçiler! Haydi militan eyleme, sendikada yönetime!

yazarları, "peşmergelere geçici olarak kaldığına ve bir müddet sonra Türkiye'yi terkedeceğine dair mukavele imzalatalım" dedi. Burjuvazi peşmergelerin birçoğunun silahlarını teslim etmeyip toprağa gömdüklerini, kamplarda yemek kuyruklarında kargaşa çıkardıklarını, verilen hizmetleri beğenmediklerini ve Irak'taki davalarını Türkiye'de de sürdüreceklerini gösteren çatışmalara girdiklerini, polislerle kavga ettiklerini gazete başlıklarına çekmeye başladı.

Yine bu köşe yazarları "Irak'lı Kürtleri çıkarımıza en iyi şekilde kullanalım ama Filistinlilerin Lübnan ve Ürdün'de yaptıkları tahribatı da gözardı etmeyelim" diyerek burjuvazi için tehlikenin büyüklüğünü göstermeye çalıştı.

Her olayda olduğu gibi bunda da sosyal demokratlar çirkin yüzlerini göstermeye başladılar. Demokratlıkla hiçbir ilgilerinin olmadığını sergilediler. Ecevit 6 Eylül 1988'de peşmergeleri ziyaret etti, basına şu açıklamayı yaptı:

"...Türk ulusunun ırk ayrımı gözetmediğini ancak ulusal birliği ve ülke bütünlüğü konusunda çok duyarlı olduğunu söyledim. Bu duyarlılığı gözönünde tuttukları ve Irak'taki davalarını Türkiye'ye aktarmadıkları takdirde aramızda tam bir eşitlik ve huzur içinde yaşayabileceklerini belirttim."

İnönü de 10 Eylül tarihinde, Iraklı Kürtlerin kaldığı kampları dolaşırken peşmergelerin lideri durumundaki Ferit Faruk'la konuştu. Ecevit'in konuşmasından hiç farkı olmayan şu konuşmayı yaptı:

"Peşmergeler buraya geldiklerine göre bizim yasalarımıza göre yaşayacaklar mı? Irak'taki kavgalarını bırakmaları gerekir. Çünkü Türkiye barış içinde bir ülkedir. Belki ileride kabul edilirse Türk vatandaşı bile olabilirsiniz." (*Tercüman*, 11 Eylül 1988)

İnönü utanmadan Irak'lı Kürtlere şantaj yapıyor. "Uslu durursanız, Irak'taki kavganızı unutursanız ilerde Türk vatandaşı bile olabilirsiniz" diyor. Bunun demokratlıkla ilgisi olamaz. *Tercüman* da peşmergelerle yaptığı röportajda ilk olarak "Türk vatandaşı olmak ister misiniz?" sorusunu soruyor.

"Hangimiz daha milliyetçi" diye kavga ediyorlar

Milliyetçilik söz konusu olunca sosyal demokratı gericiden ayırmak mümkün olmuyor. İşte diğer bir sosyal demokrat yazar Oktay Ekşi köşesinde şunları söylüyor.

"Silahlı mücadeleye alışmış olan bu insanların konuk edindikleri topraklarda da gözleri vardır... Bir noktayı unutmayalım. Türkiye Türklerindir." (*Hürriyet*, 12 Eylül 1988)

Oktay Ekşi Türkiye burjuvazinindir demek istiyor. Ve o sloganın altında burjuvazinin yıllar önce Kürtlerden gaspettiği topraklara sahip çıkma güdüsü yatıyor. "Irak'lı Kürtlere kucak açtık" derken, burjuvazinin öteki niyetlerini açık etmiş oluyor.

Sosyal demokratlar ve sızmacı bir mantıkla bu partiler içine girip çalışma yapan "sol"cular öylesine demokratlıktan uzaktırlar ki, milliyetçilik konusunda birbirleriyle yarış ediyorlar.

Eski "sol"culardan, SHP milletvekili M. Ali Eren, Frankfurt'ta Yılmaz Güney için düzenlenen toplantıda, "özgürlüğümüzü mutlaka alacağız, kimse engelleyemez" türünden bir konuşma yaptı. Özgürlük dediği de yanlış anlaşılmasın. Kürtlerin ayrı devlet kurma hakkı değil, anayasanın Türkçe dışında dil konuşulmasını yasaklayan anayasa maddesinin değiştirilmesi ya da kaldırılmasıdır. Buna engel olan filan yok. Hele ki Özal gibi 120 bin Iraklı Kürt'ü bağrına basacak kadar demokrat(!) bir başbakan varken M. Ali Eren'in isteğinin gerçekleşmesine engel ne?

Görünen odur ki burjuvazinin, Iraklı Kürtler üzerine kurduğu emperyalistleşmeye yönelik hayaller kısa zamanda yıkılacaktır. Burjuvazi Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olma durumuyla yüzyüzedir. Durum Batıdan beklediği desteği bulamayacağını gösteriyor. Ortadoğu planları ise, Iraklı Kürtlere kucak açmasıyla(!) sağlanabilecek kadar basit değil.

Bu durum burjuvazi için avantajlar barındırıyor görünse de, Iraklı Kürtleri elinde tutmasının kendisi açısından daha büyük dezavantajları da vardır. Bir kere onlar Kürt'tür ve savaşlarını dün nasıl verdilerse bundan sonra da vereceklerdir. Bu da burjuvazinin onlara düşmanlığını, korkusunu körüklemektedir.

Mehmet Erenler

Çevre kirleten tekellere karşı tek tek savaşım çözüm değildir

Suçlu mperyalist-kapitalist düz ndir

Önümüzdeki yıllarda çevre sorunlarının giderek arttığını göreceğiz. Dünyada emperyalizm ağırlığını koyduğu sürece de kalıcı çözümler getirileceğini beklemek hayal olur. Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'yi emperyalizmden koparmak çevre kirliliği sorununa da kalıcı çözüm getirmede önemli bir adım olacaktır.

Karadeniz'de karaya vuran yüzlerce varilde yüksek dozda kanser yapıcı madde bulunduğu resmen doğrulandı.

İlk kez, Samsun, Bafra ve Sinop kıyılarında variller karaya vurmuştu. Geçtiğimiz günlerde bütün Karadeniz kıyılarında yabani ot biter gibi variller görülmeye başladı. Son olarak, İstanbul kıyılarından Rize kıyılarına kadar uzanan bu zehirli variller olayın büyüklüğünü gösteriyor.

Varillerin içindeki maddelerde yapılan analizlerde, bir kısmının dünyada üretimi ve kullanımı yasaklanan 8 tür kimyasal atık bulunduğu belirlendi. Varillerde bulunan benzenin klorlu türlerinin kanser yapıcı etkisi olduğu, buharların solunması ya da içilmesi durumunda zehirlenmeye yol açtığı açıklandı.

"Yetkililer" ne yaptı?

Sinop, Samsun ve Bafra kıyılarında varillerin karaya vurmasından sonra "önlem" olarak denize girme yasağı konulmuştu. Bu yasak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun (TAEK) radyasyon ölçümünden sonra kaldırıldı. Aradan haftalar geçtikten sonra Çevre Genel Müdürlüğü'nün variller içindeki maddelerde yaptığı analizden sonra yeniden denize girme yasağı konuldu.

Ünye belediye başkanı İsmail Cerrahoğlu, "turistler gitsin de levhayı (denize girme yasağı levhasını) ondan sonra asarım" diyerek tam kapitalizmin mantığına yaraşır bir "sorumluluk" gösterdi!

Karadeniz'e bu zehirli varilleri kimler attı?

Federal Almanya'daki Yeşiller Partisi, varilleri atan şirketi bulmak için yoğun bir çaba yürütüyormuş. Yeşiller Partisi yetkilileri şöyle demiş:

"Varilleri Karadeniz'e kim atmış olursa olsun, bu bir cinayettir. Bunun peşini bırakmayacağız ve atanları mutlaka ortaya çıkaracağız."

Bunun bir cinayet olduğuna biz de katılıyoruz. Ama suçlusunu ararken yaptıklarına katılmıyoruz. Diyelim ki suçlu tekeli ortaya çıkardılar. Ne olacak? Yeşiller, sorunu bir veya birkaç "kötü" tekele bağladıkları sürece işin asıl yanını göstermiyorlar. Sorunu kapitalizmle, emperyalizmle bağlamıyorlar. Bu da onları tek tek tekellerle uğraşmaya götürüyor. Tek tek tekellerle uğraşmalarını da yadırgamıyoruz. Ancak bu tek başına yetmez. Sorunun asıl kaynağı, kâr hırsıyla gözü hiçbir insani ya da yaşamsal değeri görmeyen kapitalist-emperyalist sömürü sistemidir. Bunu görmeyen, görüpte göstermeyen yeşillerin ömrü pek uzun değildir. Bunu gören yeşiller ise komünistlerin yanında yer alacaktır.

Kirli itiraflar

Federal Almanya'dan *Tageszeitung* gazetesi muhabirleri yaptıkları incelemelerde Karadeniz'de bulunan varillerin bazılarının Federal Almanya'nın en büyük kimya firmalarından Hoechst'e ait olduğunu saptadı. Firma yetkilileri ise varilleri "kendilerinin atmadığını, satış yaptıkları firmaların bunu yapmış olabileceğini" açıkladı.

Öte yandan İtalyan kimya ürünleri firması Jelly Wax ile bu firmaya ait içi zehirli kimyasal atık dolu varilleri Akdeniz'de dolaştıran Suriyeli kaptan Ahmet Tabalo hakkında soruşturma açıldı. Gerçek Suriyeli kaptan'ın, gerekse Jelly Wax firması yetkilisinin söyledikleri varillerin büyük bir kısmının bu firmaya ait olduğunu gösteriyor. Suriyeli kaptan Tabalo şöyle diyor:

"...Daha açıkçası, son seferimizde Karadeniz'e varil atmadık diye kesin konuşabilirim. Ama, daha önceki seferler hakkında bilgi veremem. Benim gücümün üstünde işler, beni öldürürler..."

Suriyeli kaptan bundan daha açık konuşamazdı. Merkezi Milano'da bulunan Jelly Wax firmasının genel müdürü, iddiaların asılsız olduğunu, Suriyeli armatörlerle konuşmadığını söylüyor, ama söyledikleri emperyalizmin, onun kâr güdüsünün ne menem bir şey olduğunu bir kez daha açık ediyor. Jelly Wax firmasının genel müdürü sözlerini şöyle sürdürüyor:

"...Anlaştığımız taşıyıcı ve atıkları imha edecek olan kuruluşların artıkları nereye atacakları bizi ilgilendirmez. Sorumluluğumuz yükleme limanında biter." (*Hürriyet*, 6 Eylül 1988)

Emperyalist tekeller görüldüğü gibi yüzsüzce bir de "sorumluluktan söz ediyorlar.

İtalya hükümet yetkilileri "zehirli atık taşıyan gemilerin normal ticari taşımacılık görüntüsü verebilmek için zaman zaman zehirli yüklerini gemiden gemiye naklettiklerini" belirttiler. Bu işlemi hem daha çok para kazanma, hem de deniz polislerinin ilgisini dağıtmak amacıyla yapıyorlar.

Pratikte yürümez!

Dünya kamuoyunun yoğun tepkileri üzerine İtalya parlamentosu geçtiğimiz günlerde, "İtalya'ya ait sanayi atıklarının, ülke dışına çıkarılmasını yasaklayan" bir yasayı kabul etti. Böyle bir yasanın çıkması olumlu, ancak pratikte işlerliğinin olmayacağını, bir aldatmacadan öteye gitmeyeceğini sanıyoruz. Tekeller bu zehirli atıkların "ihracat"ına devam edecek. İtalyan hükümeti de böyle bir yasaları olduğu için kendisini savunmaya çekecek.

Bir tarafta da, Birleşmiş Milletler'e bağlı Çevre Koruma Örgütü (UNEP) 1989 Mart'ına kadar zehirli atıkların denizden taşınmasını uluslararası kurallara bağlayacak bir çalışma sürdürüyor. 41 ülke temsilcisinin katıldığı kurul, çevre kirliliğini önlemekten çok bu kirliliği dünyaya, özellikle az ve orta gelişmiş ülkelere yayan gemilerin personelinin "sağlığını korumak" için önlemler alacakmış! Birleşmiş Milletler'e bağlı Çevre Koruma Örgütü'nün yaptığı, bugün kuralsız yapılan kirliliği "uluslararası kurallara bağlayarak" yapmak olacak. UNEP asıl soruna çözüm getirmek bir yana, sorunun yanında bile geçmiyor.

Önümüzdeki yıllarda çevre sorunlarının giderek arttığını göreceğiz. Dünyada emperyalizm ağırlığını koyduğu sürece de kalıcı çözümler getirileceğini beklemek hayal olur. Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'yi emperyalizmden koparmak çevre kirliliği sorununa da kalıcı çözüm getirmede önemlibir adım olacaktır.

Hüsam Kuzgun

Türkiye Komünist Partisi'nin 68. kuruluş yıldönümü 10 Eylül günü yapılan merkezi bir toplantıyla kutlandı

TKP 68 YAŞINDA!

Türkiye komünist hareketinin tarihinde oportünizme karşı bir başkaldırı, ilk kez, kendisi savrulmadan, parti dışına düşmeden, pisliğe bulaşmadan, doğruda direnerek oportünizmi savurdu, parti dışına yuvarladı. Bu bir sıçramadır. TKP yeni bir döneme girdi. Ve kuşkusuz bunun nesnel temeli, işçi sınıfımızın ulaştığı gelişme aşamasıdır.

Partimiz TKP'nin 68. kuruluş yıldönümü, 10 Eylül günü yapılan bir toplantıyla, coşkuyla kutlandı.

Kutlama toplantısı hazırlıklarına gündüzden başlandı.

Sempatizan işçi yoldaşlar, flamaların yazılmasından salonun düzenlenmesine kadar tüm hazırlıklara katıldılar. Sonuçta salon kızıllara büründü. Duvarlar "gelecek onun için savaşanlarındır", "tek silah illegal parti tek yol devrim", "yaşasın proletarya enternasyonalizmi" gibi flamalarla doluydu. Konuşma masasının arkasında asılı olan orak çekiç ve yıldızlı bayrak, parti amblemi, "TKP 68 Yaşında" flaması, onun solunda duran parti sancağı, insana ayrı bir coşku veriyordu.

Gelen yoldaşlar salona sığmıyor, çoğu toplantının sonuna dek ayakta ya da yer değiştirerek oturuyorlardı. Önceki yıllara oranla toplantıya katılan işçi yoldaşların sayısı oldukça yüksekti.

Toplantı İTİB'li bir yoldaşın şu sözleriyle başladı.

"Yoldaşlar, değerli konuklar,

"Bugün burada TKP'nin 68. kuruluş yıldönümünü kutlamak üzere toplanmış bulunuyoruz.

"Toplantıyı açarken önce sizleri bugüne kadar komünizm kavgasında şehit düşmüş tüm yoldaşlar ve tüm devrimcilerin anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum."

Saygı duruşunun ardından parti marşımız coşkuyla söylendi.

Daha sonra İTİB'li yoldaşımız konuşmasını 1920'den günümüze TKP'nin tarihsel açıdan gelişimini, önemli tarihsel dönemeçlerini anlatarak sürdürdü. Yoldaşımız özetle şunlara değindi:

"Partimizin 10 Eylül 1920'de yapılan kurucu 1. Kongresinin ardından Kemal yönetiminde burjuvazinin TKP parti yöneticisi 15 yoldaşı Karadeniz'de boğdurması parti için zor ve şanssız yılların başlangıcı oldu. Ülkede güçlü bir işçi sınıfı olmadığı için partiyi uzun ve likidasyonlarla dolu bir bocalama dönemine soktu.

"Bu arada 1927 yılında Nazım Hikmet yoldaş parti tarihinde hiç eksik olmamış haksızlıklardan biriyle karşılaştı. Parti yönetimi tarafından ajan, polis ilan edilip partiden atıldı.

"Nazım yoldaşın adı parti tarihinin onurlu sayfalarında yazılıdır. Kendisi 4. Kongre'den önce TKP'nin genel sekreterliğini de yapmıştır.

"1950'lerde çeşitli nedenlerle çalışmaları iyice zayıflayan parti, örgütsüz, programsız, tüzüksüz 1970'lere geldi. 1973 parti için atılım yılı oldu.

"Fikir liderliğini Y. Demir ve İ. Bilen yoldaşların yaptığı *3. Program*'ın yazılması 1973'te bitti ve 1974'te TKP il örgütlerinin onayı ile yürürlüğe girdi. *3. Program*, parti içindeki oportünist ve Leninci eğilimleri birlikte yansıtan eklektik bir program oldu.

"1973 yılında Bilen yoldaş Yakup Demir yoldaşın iradesi dışında parti yönetimine geçti. 1973 atılımı ardından gelen yıllar partimizin tarihinde ilk kez hızla ilerlediği yıllar oldu. Aynı dönem partinin tarihinde hep birbiri içine geçmiş olarak varolan iki çizgiyi netleştirdi, teorik, siyasal, örgütsel her alanda ayrışma yılları oldu.

"1977 yılında toplanan parti konferansı parti program ve tüzüğünü onayladı. Bazı değerlendirmeleriyle devrimci bir hava yaydı. Ancak sağlam bir devrimci çizgi oluşamamıştı.

"1977 yılında karşı-devrimin 1 Mayıs saldırısı karşısında konferansla gelen devrimci hava yönetimin yalpalaması ile rafa kaldırılmaya başlandı. Oportünist yönetim ortamı doğru değerlendiremiyor dönemin dayattığı görevleri yerine getiremiyordu. Dönemi doğru değerlendiren ve görevleri doğru belirleyen *İşçinin Sesi* partiyi ilerletiyordu. Bütün parti bu olguyu kabul etti. *İşçinin Sesi* kapatıldı. 1978 Plenumu Veli Dursun yoldaşımızı ideolojik işlerin başına getirdi.

"Ancak bu karar uygulanmadı. SBKP'nin karışmasıyla zoraki gerekçeler yaratıldı. Lenincilere karşı tasfiyecilik başlatıldı. Leninciler her yolu denediler, hepsi boşa çıktı. Partimizi oportünizmin elinden çekip almak, Türkiye devriminin önünü açmak için açık kavgadan başka yol kalmamıştı.

"Aynı dönemde resmi kanatta Partizan kliği, zaten gayrımeşru konuma düşmüş olan parti yönetimini daha da gayrımeşru yollardan ele geçirdi. Uydurma bir kongre topladılar. Haydar Kutlu'yu genel sekreter olarak duyurdular.

"1985 Nisanı'nda partimizin gerçek 5. Kongre'si toplandı. 5. Kongre yıllardır oportünizme karşı yürütülen ideolojik, siyasal, örgütsel kavganın tacı, burjuvaziye karşı kavgaya hazırlığın köşe taşı oldu. Bu kongre'de TKP- *İşçinin Sesi*'nin lideri Veli Dursun yoldaşımız oybirliğiyle genel sekreterliğe seçildi.

"TKP'miz bugün adına yaraşır bir biçimde gelişirken diğer taraftan resmiler komünizmden geri dönüyor. Sosyal Demokratlaşan ve burjuva reformlar peşinden koşan resmi TKP, dönekliğini örten bir incir yaprağı olarak taşıdığı "TKP" adını da nihayet bıraktı. TİP'le birleşerek, Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) adını aldı.

"Bu gelişmeden sonra partimiz olağanüstü Kongre'sini toplayarak adımızdaki *İşçinin Sesi* ekini kaldırdı. Gerçek sahibi olduğu Türkiye Komünist Partisi (TKP) adının tek taşıyıcısı oldu. *İşçinin Sesi* gazetesi, bugün TKP'nin merkez yayın organıdır.

"Bu tarihsel bir dönüm noktasıdır. Türkiye Komünist hareketinin tarihinde oportünizme karşı bir başkaldırı, ilk kez, kendisi savrulmadan, parti dışına düşmeden, pisliğe bulaşmadan, doğruda direnerek oportünizmi savurdu, parti dışına yuvarladı. Bu bir sıçramadır. TKP yeni bir döneme girdi. Ve kuşkusuz bunun nesnel temeli, işçi sınıfımızın ulaştığı gelişme aşamasıdır.

"Türkiye işçi sınıfına bin selam!

"Yaşasın komünizm!

"Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!"

Bir kadın yoldaşımız da, partimizin 68. kuruluş yıldönümü için Türkiye parti örgütlerinden ve parti birimlerinden gelen mesajları okudu.

Gelen kutlama mesajlarını, salon ayakta alkışlayarak karşıladı.

Gelen mesajların bir tanesinin bir bölümü şöyleydi:

"Marksist-Leninist ideoloji ile donanmış, kitleleri yönetme yeteneğine sahip, kitleleri kucaklayan parti, doğması yakın devrimci durumu devrime dönüştürebilir. Partimizin bu tarihsel görevinde, İstanbul Bölge Komitesi olarak üstümüze düşen görevin bilincindeyiz.

"Bu bilinçle yola çıkıp, İstanbul'da fabrikalar TKP'nin kalesi olacaktır diyoruz."

Yoldaşlarımız mesajlarında TKP'nin 68. kuruluş yıldönümünü çeşitli eylemlerle kutladıklarını bildiriyorlardı.

Mesajların okunması bittikten sonra İTİB'li konuşmacı yoldaş, parti içi kavgada ve 1978 Menşevik-Leninci ayrışmasında, oportünizmle savaşta, TKP'de büyük emeği olan Emine Engin yoldaşımızı 10 Eylül konuşması için masaya davet etti.

Emine Engin yoldaş konuşmasının başında şunları söyledi:

"Değerli Yoldaşlar,

"Yürükoğlu yoldaşımız, görev nedeniyle bu toplantıda bulunamadığı için, bu yıl 10 Eylül'de konuşma yapma görevini Yalçın yoldaşımıza ve bana verdi. Kendisi bütün yoldaşların 10 Eylül'ünü kutluyor. Bunun iletilmesini özellikle istedi. Öte yandan Yalçın yoldaşımız, sağlık durumu nedeniyle konuşamayacak. O da bütün yoldaşların 10 Eylül'ünü...(alkışlar) kutluyor.

"Partimizin 68. kuruluş yıldönümü hepimize kutlu olsun!"

Tüm salon Yürükoğlu yoldaşımızın kutlama mesajını ayakta alkışladı. Daha sonra Emine Engin yoldaş, 10 Eylül konuşmasına başladı. Emine Engin yoldaşın yaptığı konuşmanın tam metnini gazetemizin iç sayfalarında yayınlıyoruz.

Emine Engin yoldaşın konuşması uzun alkışlarla, sloganlarla son buldu. Kızıl bir coşkuyla başlayan toplantı, aynı coşkuyla, *Enternasyonal*'in ve Devrim marşının topluca okunmasıyla sona erdi.

Coşkun Fırat